

◆ Prezident İlham Əliyevin Almaniyağa işgüzar səfəri

AZƏRBAYCAN

Avropa üçün əhəmiyyətli tərəfdaşdır

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Almaniyağa işgüzar səfəri çərçivəsində dövlət başçısı "15-ci Petersberq İqlim Dialoqu"nın Yüksək Səviyyəli Seqmentində iştirak edib. Prezident İlham Əliyevin bu ölkənin Kansleri Olaf Şolts ilə təkbətək və geniş tərkibdə görüşləri olub.

Sonra Prezident İlham Əliyev və Almaniyanın Kansleri Olaf Şolts birgə mətbuat konfransı keçiriblər.

Dövlət başçısı İlham Əliyev Almaniyanın xarici işlər naziri Annalena Berbok, Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin sənaye və qabaqcıl texnologiyalar naziri Sultan Əhməd Əl-Cabir ilə görüşüb. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Almaniya Prezidenti Frank-Valter Ştaynmayer ilə təkbətək və geniş tərkibdə görüşləri olub.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Almaniyağa işgüzar səfəri aprelin 26-da başa çatıb.

"COP29 bütün dünya üçün faydalı olacaq"

Müxtəlif ölkələrin aparıcı beyin mərkəzlərinin təmsilçiləri bu fikirdədir

Məqsəd iqlim dəyişikliyi ilə mübarizə baxımından COP29-un uğurlu olmasıdır. Bu, eyni zamanda ölkəmiz üçün uğur hekayələrini diqqətə çatdırmaq üçün bir fürsətdir. Belə ki, evsahibliyi edəcəyimiz bu unikal tədbirə on minlərlə qonağın gəlməsi gözlənilir. Onlara deyəcəyimiz söz, göstərəcəyimiz nailiyyət çoxdur. Əlbəttə, ilk növbədə həm də təbiətlə, ekologiya ilə, iqlim dəyişiklikləri ilə bağlı olanlar.

Şübhəsiz ki, COP29-a evsahibliyi etmək həm də böyük məsuliyyətdir. Azərbaycanın bu məsələyə necə ciddi yanaşdığını bütün dünya görür. Aprelin 23-də ADA Universitetində keçirilmiş "COP29 və Azərbaycan üçün Yaşıl Baxış" mövzusunda beynəlxalq forum bunun daha bir nümayişi oldu.

Tədbirdə dövlətimizin başçısı demişdir: "Sədrlik veriləndən dərhal sonra müxtəlif QHT-lər və media tərəfindən bizə qarşı hücumlar olmuşdur - yenə də neft hasil edən ölkə COP-a sadrlik edir. Sanki elə bilin ki, bu, bizim günahımız idi. Mənim isə onlara mesajım ondan ibarət idi ki, bizim neft ölkəsi olmağımız bizim günahımız deyil. Baxın görün, biz bu resurslardan necə istifadə edirik. Əvvəla baxın görün ki, biz bu resurslardan ölkənin inkişafı, yoxsulluğun azaldılması, sərvətin ədalətli paylanılması üçün necə istifadə edirik. Sonra baxın görün ki, biz ondan infrastruktur, "yaşıl enerji" üçün necə istifadə edirik. Beləliklə, bu gün biz sabit neft və artan qaz hasilatına maliklik, eyni zamanda "yaşıl enerji" layihələrini inkişaf etdiririk".

Delimitasiya işlərinin 35 faizi yerinə yetirilib

Azərbaycan Respublikası Baş nazirinin müavini Şahin Mustafayev Xidmətinin məlumatı

26 aprel 2024-cü il

Azərbaycan Respublikası ilə Ermənistan Respublikası arasındakı sərhəddə koordinatların dəqiqləşdirilməsi işləri çərçivəsində aparılan geodeziya ölçmələri əsasında nəzərdə tutulan işlərin təxminən 35 faizi 2024-cü il aprelin 26-dək yerinə yetirilib, 28 sərhəd dirəyi quraşdırılıb.

Hor iki dövlətin ekspert qruplarının işi davam edir.

Hor iki dövlətin ekspert qruplarının işi davam edir.

Sülhə doğru daha bir addım atılıb

Aprelin 23-də "COP29 və Azərbaycan üçün Yaşıl Baxış" mövzusunda beynəlxalq forumda dövlətimizin başçısı İlham Əliyevin vurğuladığı kimi, biz 28 il gözlədik və ondan sonra suverenliyimizi güc yolu ilə bərpa etdik: "Biz bunu haqlı olduğumuz və edə bildiyimiz üçün etdik. Bizim üçün bu, ölüm-dirim məsələsi idi. Biz o zaman əmin deyildik ki, kimlər Ermənistan tərəfindən çıxış edəcək. Fərqli variantlar ola bilərdi. Onların heç biri bizim üçün xoş deyildi. Amma o zaman biz bu barədə düşünmürdük, ya suveren ləyaqətimizi bərpa etməli, ya da hamımız ölməli idik. Bizim yanaşmamız belə idi. Gözlədik, güc topladıq, beynəlxalq arenada işlədik. Biz mövqeyimizi sübuta yetirməyə və təcavüzün qurbanı olduğumuzu izah etməyə çalışırdıq, lakin bu, heç bir nəticə vermədi. Beləli, beynəlxalq qurumlar qətnamələr, qərarlar qəbul etdilər, amma bunlar icra olunmadı, icra mexanizmi yox idi. Beləliklə, biz bunu güc yolu ilə icra etdik. Dediyim kimi, biz sülhü müharibə ilə gətirdik".

2020-ci ilin payızında Ermənistan silahlı qüvvələrinin növbəti təcavüzü nəticəsində başlayan, qırx dörd gün davam edən və Azərbaycan Ordusunun qələbəsi ilə başa çatan İkinci Qarabağ müharibəsində, 2023-cü ilin sentyabrında aparılan lokal xarakterli antiterror əməliyyatları zamanı qazandığımız qələbələr tarixi ədalətin bərpa olunması idi. Digər tərəfdən, artıq qəhrəman Azərbaycan Ordusunun hünəri ilə separatizmin kökü birdəfəlik kəsilən Qarabağda sülhün əldə olunmasına tarixi fürsət yarandı.

Bu gün Cənubi Qafqazda davamlı sülhün, sabitliyin yaranması real görünür. "COP29 və Azərbaycan üçün Yaşıl Baxış" mövzusunda beynəlxalq forumda Prezident İlham Əliyevin tədbir iştirakçılarının suallarını cavablandırarkən dediği kimi, Azərbaycanın İkinci Qarabağ müharibəsində zəfər çalması və ardınca suverenliyini tam bərpa etməsi regionda dayanıqlı sülhə də birbaşa rovacıdır.

Ölkəmiz global dəhliz layihələrinin də əsas iştirakçılarındanadır

Türkiyənin Qərbin bu gedişinə həmsəli gecikmədi. Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğanın İraq səfəri zamanı "Kalkınma yolu" ("İnkişaf yolu") marşrutu ilə bağlı müqavilə imzalandı. Yeni müqavilə İMEC-in iqtisadi dəyərinə böyük zərbə vurur. Belə ki, İraqın Bəsrə limanından başlanan, Türkiyədən keçən 1200 kilometrlik marşrut İMEC-dən iqtisadi cəhətdən Avropaya və əksinə yük daşımaq üçün daha sərfəli marşrutdur. Bu layihəyə Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri ilə Qətər də qoşulub. Bununla dünya ticarətində önəm daşıyacaq marşrutu aid sənədi dörd ölkə birlikdə imzalayıb.

Onu da qeyd etmək ki, bu yolun istismara verilməsi üçün az vəsait və az vaxt lazımdır. Sözü qısası, görünən odur ki, yeni dünya düzənində türk dövlətləri global miqyasda siyasi və beynəlxalq ticarət yolları ilə bağlı söz sahibinə çevrilir. Bu tarixi fürsət yeni

yüzlükdə türk dövlətlərinə öz müstəqilliklərini qorumaqla yanaşı, dünyada söz sahibi olmaq imkanı da verəcək. Artıq özümüzü başqa yerlərə tutmağa ehtiyac qalmayacaq. Üstəlik, bəzələrinin üzvlərini bizə sarı döndərməyə məcbur olacaqları günə çox qalmayıb.

Bu tarixi imkanı ən yaxşı dəyərləndirən Prezident İlham Əliyevdir. Dövlətimizin başçısı andiçmə mərasimində yeni dünya düzənində türk dünyasının beynəlxalq əhəmiyyəti, hansı siyasi orbitdə ölkəmizin yer alacağı barədə demişdir: "Əgər kimsə hesab edir ki, biz başqa yerdə ailo axtarmalıyıq, deyə bilərik ki, bizi heç yerdə gözləmirlər və bunu artıq gizlətmirlər. Əgər əvvəlki illərdə, xüsusilə işğal dövründə bizi çaşdırmaq üçün, yeni gözəndən pərdə asmaq üçün müəyyən vədlərlə cəlb etməyə çalışırdırsa, indi o maskalar da yırtıldı və açıq-aydın burada ayrı-ayrı xətlər müşahidə olunur. Biz o ayrı-ayrı xətləri çəkməmi-

şik, biz bu ayrı-ayrı xətlərin öleyhinəyik. Biz hətta, cəmi üç ölkənin yerləşdiyi Cənubi Qafqazda bu gün bu ayrı-ayrı xətləri açıq-aydın görürük. Belə olan halda, bizi haradasa qəbul etmək istəməyənələrə biz baş əyməliyikmi? Qətiyyətlə, bu, olmayacaq! Bizim ailəmiz türk dünyasıdır. Biz özümüzü çox yaxşı hiss edirik. Türk Dövlətləri Təşkilatına üzv olan bütün ölkələrlə qardaşlıq münasibətlərimiz var və bizim siyasətimiz Türk Dövlətləri Təşkilatını gücləndirməkdir. Bu, böyük coğrafiyadır, böyük ərazidir, böyük hərbi gücdür, böyük iqtisadiyyatdır, təbii sərvətlərdir, nəqliyyat yollarıdır, gənc əhəlidir, artan əhəlidir və bir soydan, kökdən olan xalqlardır. Bundan güclü birlik ola bilərikmi? Əlbəttə ki, yox. Biz müştərək səylərlə elə etməliyik ki, Türk Dövlətləri Təşkilatı global arena-da önəmli aktora və güc mərkəzinə çevrilsin. Buna biz ancaq birlikdə nail ola bilərik".

Prezident İlham Əliyevin Almaniyaya işgüzar səfəri

AZƏRBAYCAN Avropa üçün

Prezident İlham Əliyev Berlində "15-ci Petersberq İqlim Dialoqu"nun Yüksək Səviyyəli Seqmentində iştirak edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev aprelin 26-da Almanyanın paytaxtı Berlində keçirilən "15-ci Petersberq İqlim Dialoqu"nun Yüksək Səviyyəli Seqmentində iştirak edib. AZƏRTAC xəbər verir ki, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevi Almanyanın Federal Kansleri Olaf Şolts və xarici işlər naziri xanım Annalena Berbok qarşıladılar. Sonra tədbir iştirakçıları birgə foto çəkdirdilər. Aparıcı: İndi isə biz Azərbaycan Respublikasının Prezidenti zətəliəri cənab İlham Əliyevin çıxışını dinləyəcəyik.

Prezident İlham Əliyevin çıxışı

- Hörmətli cənab Kansler. Hörmətli xanım nazir. Xanımlar və cənablar.

Əvvəlcə, "Petersberq Dialoqu"nda iştirak etmək üçün məni dəvət etdiyinə görə cənab Kanslərə təşəkkürümü bildirmək istəyirəm. Bu gün burada sizinlə olmaq böyük şərəfdir. COP29-a əvəhəbətliyi edəcək ölkə kimi Azərbaycan qlobal tədbirə hazırlığın fəal mərhələsindədir. Hazırlıq üçün bizim bir ildən də az vaxtımız qalırdı. Beləliklə, biz yaxşı nəticələrə nail olmaq üçün əlimizdən gələni edirik.

COP29-a əvəhəbətliyi edəcək ölkə kimi yekdil qərarla seçilmək bizim üçün həqiqətən böyük şərəfdir. Biz bunu beynəlxalq itimayiyetin Azərbaycanı və gördüyümüz işlərə, o cümlədən "yaşıl enerji" sahəsindəki fəaliyyətimizə hörmətinin əlaməti hesab edirik. Nəhayət bu, böyük məsuliyyətdir, çünki biz növbəti yaxşı tədbir təşkil etməli, o cümlədən yaxşı nəticələrə nail olmalıyıq. Hesab edirəm ki, Azərbaycanın müxtəlif beynəlxalq təşkilatlarla beynəlxalq əlaqələri və onlarda fəal iştirakı bizə müxtəlif qitələrin ölkələri arasında köprülər salmaq və ya onları gücləndirmək, eləcə də onların həmrəyliyinə möhkəmləndirmək imkanını yaradacaq.

Bunları söyləyəndə, mən 120 ölkəni birləşdirən hərəkatda, yəni Qoşulmama Hərəkatında bir neçə il - dörd il ərzində sədrliyimizi nəzərdə tuturam. Biz yekdil qərarla seçildik və sədrliyimiz yekdil qərarla bir il də uzadıldı. Sədrliyimiz zamanı biz Hərəkatın bir çox üzvləri ilə olduqca məhsuldar münasibətlər qurduq. Sədrliyimiz COVID-19-a təsadüf etdi. Beləliklə, biz çox məsuliyyətə davrandıq və 80-dən artıq ölkəyə humanitar, maliyyə və texniki yardım göstərdik. Bir sözlə, ümid edirəm ki, həmin beynəlxalq platforma biza Qlobal Cənub ölkələrinin ümumi gündəliyə əlavə etmək imkanını yaradacaq. Eyni zamanda bir çox Avropa ölkələri ilə münasibətlər uğurla inkişaf edir. Avropa İttifaqının doqquz üzvü ilə Azərbaycan

can "Strateji Tərəfdaşlıq" haqqında razılaşmalar və bəyannamələr imzalayıb, yaxud qəbul edib. Bunları söylədikdə ümid edirəm ki, həmin beynəlxalq əlaqələr biza həmrəyliyi gücləndirməyə imkan verəcək. Biza məhz bu lazımdır. Biza maliyyə lazımdır. Biza həmrəylik lazımdır və biza ortaqlıq lazımdır.

Azərbaycan faydalı qazıntı ilə zəngin olan ölkə kimi OPEC+ platformasının üzvüdür. Hesab edirəm ki, bu, həmçinin əlavə üstünlükdür, çünki təbii sərvətləri, xüsusən də neft və qazı zəngin olan ölkə iqlim dəyişmələri məsələlərinin həllində ön cərgədə olmalıdır. Beləliklə, həmin müxtəlif rollar, fikrimcə, yaxşı həmrəylik ruhunu yaradacaq və biza məqsədlərimizə nail olmağa imkan verəcək. COP-a əvəhəbətliyi edəcək ölkə kimi seçilməyimizdən dərhal sonra biza mətbuat orqanları əsas diqqətini bizim enerji quruluşumuzu və enerji tarixçəmizə yönəldirdilər. Mən hər zaman demişəm ki, neft və qaz ehtiyatları bizim gələcəyimiz deyil. Bu, Tanrıdan verilən vəsildir. Buna görə biz mühakimə olunmalı deyilik. Biz həmin ehtiyatların ölkənin inkişafına, yoxsulğunun və işsizliyin azaldılmasına, "yaşıl gündəlik"lə bağlı tutduğumuz hədəflərə yönəldilməsinə görə dəyərləndirilməliyik.

Neft və qazımız, həmçinin Avropa bazarlarına hələ uzun illər ərzində lazım olacaq. 2022-ci ildə Avropa İttifaqı və Azərbaycan arasında enerji sahəsində Strateji Tərəfdaşlıq haqqında Anlaşma Memorandumu imzalanıb və bizim Avropa İttifaqına təbii qaz təchizatımız artmaqdadır. Bu, Avropa Komissiyasının xahişi idi. Biz buna müsbət cavab verdik. Hazırda təbii qaz ixracımızın yarısı, xüsusən də 12 milyard kubmetri Avropa İttifaqının bazarına gedir. Qeyd edilən Memorandumuna əsasən, 2027-ci ilə qədər Avropa İttifaqına ixracımız 20 milyard kubmetrə çatmalıdır. Hamımız anlayırıq ki, bu geosiyasi durumda həmin məsələ Azərbaycanın məsuliyyətli ol-

mağının təzahürüdür, çünki biz qaz hasilatımızın artırılmasına böyük həcmdə sarmaya yatırırıq və Avropaya yeni mənbələrdən daha çox qaz lazımdır. Eyni zamanda "yaşıl gündəlik"imiz hələ COP29 qərarından əvvəl icra olunmağa başlandı.

Biz xarici tərəfdaşlar və sarmayədarlarla "yaşıl keçid" üzrə artıq nəhəng layihələrə başlamışıq. Bu il Azərbaycan "Yaşıl dünya naminə həmrəylik ili" elan edilib. Yalnız bu il ərzində 1300 meqavat Günəş və külək enerjisini istehsal etmək imkanını yaradacaq enerji stansiyaları qurulacaq. Biz xarici tərəfdaşlar və sarmayədarlarla "yaşıl keçid" üzrə artıq nəhəng layihələrə başlamışıq. Bu il Azərbaycan "Yaşıl dünya naminə həmrəylik ili" elan edilib. Yalnız bu il ərzində 1300 meqavat Günəş və külək enerjisini istehsal etmək imkanını yaradacaq enerji stansiyaları qurulacaq. Biz xarici tərəfdaşlar və sarmayədarlarla "yaşıl keçid" üzrə artıq nəhəng layihələrə başlamışıq. Bu il Azərbaycan "Yaşıl dünya naminə həmrəylik ili" elan edilib. Yalnız bu il ərzində 1300 meqavat Günəş və külək enerjisini istehsal etmək imkanını yaradacaq enerji stansiyaları qurulacaq.

ki, onların gücü 5000 meqavat (5 qı- qavat) təşkil edəcək. Bu potensialdan istifadə edərək, biz qaz istehlakımızı əksər hissədə elektrik enerjisi istehsalı ilə əvəzləyəcəyik. Həcm- lərə gəldikdə isə düşünürəm ki, Avropaya ən azı əlavə 5 milyard kubmetr qaz ixrac olunacaq. Bir sözlə, bu, əslində, hər kəs üçün uduşlu variantdır. Biz olduqca mün- bit sarmayə mühitini yaratmışıq. Qeyd etdiyim bütün həmin "yaşıl enerji" layihələri xarici sarmayə- darlar tərəfindən maliyyələşdirilir.

Azərbaycan, sadəcə, öz infrastrukturu və çox yaxşı sarmayə mühitini təmin edir. Biz Avropaya lazım olan böyük həcmdə təbii qaza qənaət edəcəyik. Eyni zamanda ha- zırda Xəzərdə külək enerjisi stansi- yalarından Avropaya vahid ötürül- mə xətirləri, o cümlədən Qara dəniz dibi ilə kabeli çəkmək üçün texniki əsaslandırma işlərinin son

mərhələsindəyik. Bu, dörd qıqavat həcmində Azərbaycanın "yaşıl enerji"ni Avropaya ixrac etmək imkanını yaradacaq. Dənizdə külək enerjisinin təchizatı ehtiyatları- mız 157 qıqavattır. Bu, potensialın təzahürüdür. Uzun illər külək Bakı sahinləri üçün müəyyən narahatlıq yaradırdı. Lakin indi külək enerjisi böyük işlər, əməkdaşlıq və tərəf- daşlıq şəraitini yaradacaq və enerji təhlükəsizliyini gücləndirəcək. Bir sözlə, yekun fikrim ondan ibarətdir ki, enerji təhlükəsizliyi birmənalı olaraq ölkələrin milli təhlükəsizlik məsələsi hesab edilməlidir. Ayrı- seçkilik olmamalıdır. Faydalı qazın- tı ilə zəngin olan ölkənin rəhbəri ki- mi, əlbəttə ki, biz həmin ölkələrin sarmayoni və hasilatı davam etdir- mək hüququnu müdafiə edəcəyik, çünki dünyanın buna ehtiyacı var. Lakin, eyni zamanda artıq qeyd etdi- yim kimi faydalı qazıntısı olan ölkə-

lər iqlim dəyişmələri məsələlərinə aid həmrəyliyi nümayiş etdirən ölkələr sırasında olmalıdır.

Cənab Kansler, xanım nazir, dəvətə görə bir daha minnətdaram. Sizin aranızda olmaqdan böyük şərəf və iftixar hissi duyuram. Sizə uğurlu müzakirələr arzulayıram. Sağ olun.

***
Sonra **Almaniya Federativ Respublikasının Kansleri Olaf Şolts** çıxış edərək dedi:

- Hörmətli cənab Prezident Əliyev. Mən Sizi növbəti İqlim Konfransının təşkilatçısı, bizim qonağımız kimi salamlamaqdan məmnunam.

Hörmətli xanım Annalena Berbok, cənab nazir.

Xanımlar və cənablar, sizin ha- mınızı Berlində salamlamaqdan çox məmnunam.

Kansler Olaf Şolts Berlində ke- çirilən "15-ci Petersberq İqlim Dia-

loqu"nun Yüksək Səviyyəli Seqmentinin iqlim dəyişikliyi ilə bağlı qarşıda duran vəzifələrin həlli baxımından mühüm əhəmiyyətini vurğuladı. O, "yaşıl enerji"yə keçidlə bağlı bütün ölkələrin səyləri birləşdirməsinin vacibliyini xüsusi diqqətə çatdırdı. Artıq həmin istiqamətdə 78 dövlətin konkret iş birliyi yaratdığını dedi.

Olaf Şolts Dubayda keçirilmiş COP28-dən sonra bu sahədə məqsədyönlü tədbirlərin daha da gücləndirildiyini bildirərək dedi:

- Biz buradan Dubayda keçirilmiş beynəlxalq İqlim Konfransının uğurlarına boylarıq. Eyni zamanda biz sən göstəririk ki, bu ilin noyabrında Bakıda, gələcək isə Bel- lemde keçiriləcək konfranslarla bu- günkü konfransın uğurunu əlaqə- landiririk. Bizim məqsədimiz "Pe- tersberq İqlim Dialoqu" vasitəsilə buna töhfə verməkdir.

Almaniyanın Kansleri iqlim dəyişikliyi ilə bağlı 2030-cu ilə qədər dünyada əsaslı irəliləyişə nail oluna- cığına əminliyini vurğuladı. O, qarşıda duran vəzifələrin həlli üçün Azərbaycanda keçiriləcək COP29-a qədər də ardıcıl iş aparılacağını vurğulayaraq bildirdi:

- Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri, Azərbaycan və Braziliya birlikdə "üçlük" olaraq öz qarşılıqlı məqsəd qoyublar ki, COP29 və COP30 istiqamətində milli səviyyədə müəyyən edilmiş töhfələrin birgə təqdim olunması üçün fəaliyyət göstərsinlər. Məhz bu istiqamətdə olan format uzunmüddətlidir və mən bunu alqışlayıram. Federal hökumət bütün gücü ilə bunu dəstəkləyəcək. Xanımlar və cənablar, Almaniya artıq bu istiqamətdə kurs götürüb.

Kansler Olaf Şolts iqlim dəyişikliyi ilə bağlı tədbirlərin lazımın- ca həyata keçirilməsi üçün ilkin he- sablamaya görə təqribən 2,4 trilyon dollar vəsaitin lazım olacağını bil- dirdi. O, "yaşıl texnologiyalar" a ke- çid və qarşıda duran digər çoxsaylı vəzifələrin öhdəsindən bacarıqla gəlmək üçün birgə səyləri daha da gücləndirməyin zərurətini bildirərək vurğulayıb:

- Bakıda keçiriləcək konfransda 2025-ci ildən sonra da iqlimin maliyyələşdirilməsi əsas danışıqlar predmeti olaraq qalacaq. On beş il bundan əvvəl olduğu kimi, biz artıq gələcəyimizin texnologiyasından çoxşü- kəmi istifadə etmərik. Biz artıq nail olmuşuq ki, texnologiyaların qlobal səviyyədə maliyyələşməsi, yayıl- ması mümkün olsun, özi də müm- kün münasib qiymətlərlə.

Prezident İlham Əliyevin Berlində Almanyanın Kansleri Olaf Şolts ilə təkbətək görüşü olub

Aprəlin 26-da Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Berlində Almaniya Federativ Respublikasının Kansleri Olaf Şolts ilə təkbətək görüşü olub.

Prezident İlham Əliyevin Berlində Kansler Olaf Şolts ilə geniş tərkibdə görüşü keçirilib

Aprəlin 26-da Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Berlində Almaniya Federativ Respublikasının Kansleri Olaf Şolts ilə geniş tərkibdə görüşü keçirilib.

Prezident İlham Əliyevin
Almaniyaya işgüzar səfəri

əhəmiyyətli tərəfdaşdır

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev və Almaniyanın Kansleri
Olaf Şolts birgə mətbuat konfransı keçiriblər

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və Almaniya Federativ Respublikasının Kansleri Olaf Şolts aprelin 26-da birgə mətbuat konfransı keçiriblər.

AZƏRTAC xəbər verir ki, əvvəlcə Almaniya Kansleri bəyanatla çıxış etdi.

Kansler Olaf Şoltsun bəyanatı

- Hörmətli cənab Prezident, Berlinə xoş gəlmisiniz.

Mən Sizi bizim hər ikimizin elə indicə iştirak etdiyimiz "Petersberq İqlim Dialoqu" münasibətilə buraya tərif bu-yurduğunuza görə təşəkkür edirəm və salamlayıram.

Siz son 14 ay ərzində Almaniya dörd dəfə səfər etmişiniz. Sonuncu dəfə fevral ayında Münxen Təhlükəsizlik Konfransına gəlmişdiniz. Bu, onu göstərir ki, bizim müzakirə edəcəyiniz mövzular çoxdur, bu gün olduğu kimi. Təbii ki, biz xüsusən də Ermənistan və Azərbaycan arasında mövcud olan münasibət haqqında da söhbət etdik. Hər ikimiz eyni fikirdəyik ki, bu münasibət ancaq sülh yolu ilə həll olmalıdır. Bunun üçün şanslar mövcuddur. Ona görə də çox gözəl bir amildir ki, Siz hazırda baş nazir Paşinyanla birbaşa əlaqədəsiniz. Münxendə bizim sonuncu görüşümüz çərçivəsində hər ikiniz məni əmin etdiniz ki, açıq olmaq sülhün əvəzində sülh yolu ilə tapacaq. Bu, məni sevindirir.

Mən icazənilə, bir daha onu bildirmək istəyirəm ki, Almaniya sizi məsələnin uzunmüddətli və davamlı həllinin tapılmasında dəstəkləməyə hazırdır, əgər siz hər ikiniz bunu istəyirsinizsə. Mən hər iki tərəfi həvəsləndirmək istəyirəm ki, lazımi kompromislər üçün istək və cəsarət göstərsiniz. Mən düşünürəm ki, 2024-cü il regionda sülh ili ola bilər və olmalıdır. Bu özümdə şanslar və məsuliyyətlərdir.

Onu da qeyd edirəm ki, demarkasiya ilə əlaqədar ilkin razılıqlar bizi sevindirir. Yəni eşitdik ki, razılıq əldə etmişiniz. İndi bu dinamikanı saxlamaq və bu istiqamətdə cəsarətli addım atmağınızı istəyirəm. Həm Sizi, həm də Sizin əks tərəfiniz olan baş nazir Paşinyanı buna çağırıram.

Bizim görüşümüzün növbəti mövzusu da Rusiyanın Ukraynaya hücumudur və bu müharibənin Azərbaycan, Cənubi Qafqaza olan təsirləridir. Biz həm də qarşılıqlı müharibəni Ukraynaya yüz minlərlə ağır-acı gətirib. Bu amansız qırğın öz sonunu tapmalıdır. Putin öz müharibəsini sona çatdırmalı, ösgeçlərini geri çəkilməli, Ukraynanın suverenliyini və ərazi bütövlüyünü axır ki, tanımalı, qəbul etməlidir.

Cənab Prezident, Sizin bugünkü səfəriniz əsasən iqlim siyasəti çərçivəsindədir və Azərbaycan COP29-un sədrliyini özünə götürüb, yəni ev sahibi olacaq. COP28 çərçivəsində Dubayda vacib qərarlar qəbul olundu. Deməli, 2030-cu ilə qədər bərpaulunan enerji üç dəfə, enerji səmərəliliyi iki dəfə artırılmalıdır, metan tullantıları azaldılmalıdır. Həmçinin qeyd etmək istəyirəm ki, 2030-cu ilə qədər Azərbay-

canın enerji sektorunda külək, Günəş və su-elektrik enerjisinin payı 30 faiz artırılmalı, çox gözəl bir xəbərdir. Almaniya 80 faizi hədəfləyib.

Düşünürəm ki, "yaşıl enerji" və hidrogen enerjisi sahələrində əməkdaşlıq üçün regionda böyük potensial mövcuddur və alman şirkətləri Azərbaycanda əməkdaşlıq etməyə maraqlıdır. Əsasən də qeyd etdiyim kimi, hidrogen və bərpaulunan enerji sahələrində təbii ki, bunun üçün müvafiq çərçivə şərtləri mövcud olmalıdır.

Bakıda keçiriləcək Dünya İqlim Konfransı region üçün böyük şanslar gətirəcək. Biz iqlim siyasətinə aid sualları və Dubayda qəbul olunan qərarları birgə müzakirə edib yenedən qiymətləndirərək 2035-ci ilə qədər yeni iqlim məqsədləri, hədəfləri formalaşdırmağa və təbii ki, eyni zamanda iqlim maliyyələşdirmə məsələsinə də irəliləyə apara bilərik.

Bildiyiniz kimi, Almaniya bu məsələdə özünün böyük töhfəsini göstərir. İqlim maliyyələşdirilməsi məsələsində biz büdcəmizdən 6 milyard avro ayırmışıq və ümumilikdə 10 milyard avro sərəfər etmişik. Almaniya bununla etibarlı maliyyəçi olaraq qalır və özünün ədalətli töhfəsini göstərir.

İndi isə biz təbii ki, investisiya tələbatı məsələsinə diqqət mərkəzinə gətirməliyik, özəl sektora iqlim mühafizəsinə sormayə ayırmağa imkan yaratmalıyıq. Eyni zamanda bu gündəki töhfə verən tərəflər daha çox töhfə verməlidir. Amma bununla yanaşı, digər ölkələr də iqlimin maliyyələşdirilməsi məsələsinə daha fəal töhfə verməlidirlər. Mən əmin olmaq istəyirəm ki, biz COP29 tədbiri çərçivəsində bununla əlaqədar müəyyən razılıqlar əldə edə biləcəyik.

Azərbaycan Avropanın enerji təhlükəsizliyi məsələsində çox böyük rol oynayır və vacib tərəfdaşdır. Mən bu əməkdaşlıq üçün və enerji təchizatı sabitliyinə göstərdiyiniz vacib töhfənizə görə Sizə təşəkkürümü bildirmək istəyirəm.

Biz, həmçinin sivil ictimaiyyət, azad media haqqında da müzakirə apardıq. Mən deyirdim ki, sivil cəmiyyətdə demokratiyanın ayrılmaz hissəsi canlı təqdimat mövcud olmalıdır. Fikir azadlığı, mətbuat azadlığı mövcud olmalıdır. Cənab Prezident, mən Sizə bu çətin dövrdə müxtəlif sahələr üzrə apardığınız danışıqlarımıza görə təşəkkürümü bildirmək istəyirəm. Biz hər ikimiz eyni fikirdəyik ki, mövcud olan əməkdaşlıq davam etdirə və dərinləşdirə biləcəyik. Sizə təşəkkür edirəm.

Sonra Azərbaycan Prezidenti bəyanatla çıxış etdi.

- Hörmətli cənab Kansler, Hörmətli xanımlar və cənablar. İlk növbədə, dövlətə görə Sizə təşəkkürümü bildirirəm. Siz də qeyd etdiyiniz kimi, son vaxtlar mənim Almaniya səfərlərim müntəzəm xarakter alıb. Deyə bilərəm ki, son müddət ərzində Almaniya-Azərbaycan əlaqələri öz sürətli inkişaf dövrünü yaşayır. Mən keçən ilin mart ayında burada idim, iki ay bundan əvvəl biz Münxendə cənab Kansler ilə görüşmüşdük. İkitərəfli gündəlik ki-fayət qədər genişdir. Almaniya-Azərbaycan əlaqələrinin inkişafı həm ölkələrimiz üçün, həm də bütövlükdə Cənubi Qafqazın inkişafı və sabitliyi üçün çox böyük əhəmiyyət kəsb edir.

Bu gün səhər "Petersberq İqlim Dialoqu" forumunun iştirak edərkən bir daha öz niyyətimizi ifadə etdik. Sizə COP29-la bağlı Azərbaycana göstərdiyiniz dəstəyinizə görə təşəkkürümü bildirmək istəyirəm. Bizim komandalımızın üzvləri bir-biri ilə sıx təmasdadırlar. COP29-a evsahibliyi etmək bizim üçün həm böyük şərəf, həm də məsuliyyətdir. Biz buna hazırıq və Azərbaycanın "yaşıl gündəli"ni artırıq dünyaya bəyənirik.

Bu gün səhər çıxış edərkən bildirdim ki, 2027-ci ilin sonuna qədər 9 Günəş və külək-elektrik stansiyası istismara verilecek. Onların enerji potensialı 2 qıqavata bərabərdir. 2030-cu ilə qədər isə əlavə 10 külək və Günəş elektrik stansiyası tikiləcək ki, onun da potensialı 5 qıqavata qədərdir. Biz indi Avropaya "yaşıl enerji"ni ixrac etmək üçün fəal çalışırıq və hesab edirəm ki, təbii qaz təchizatçısı olan Azərbaycan Avropa üçün "yaşıl enerji" təchizatçısı da olacaqdır.

Təbii qaza gəldikdə, Avropa İttifaqının Energetika Komissiyası Azərbaycanı panavropa qaz təchizatçısı kimi qiymətləndirir. Bizim Avropaya qaz təchizatçısı strateji tərəfdaşlığı əsasında yatacaq keçirilir. 2022-ci ildə Avropa İttifaqı ilə Azərbaycan müvafiq memorandum qəbul etmişlər. 2027-ci ilə qədər biz Avropaya ixrac edəcəyimiz qazın həcmi 20 milyard kubmetrə çatdırmaq hədəfinəyik. Avropada təbii qaz - yeni mənbələrdən olan qaza tələbat artır. Əgər 2021-ci ildə biz Avropa İttifaqı ölkələrinə 8 milyard kubmetr qaz təchiz etmişdik, bu il bu rəqəm 12 milyard çatıb. Biz əlavə sormayə qoyuruq, əlavə vəsait ayırıq ki, Avropa ölkələrini bu məsələdə dəstəkləyək. Beləliklə, həm öənəvi enerji növləri, eyni zamanda bərpaulunan enerji növləri ilə zəngin Azərbaycan Avropa üçün uzun illər bundan sonra da əhəmiyyətli tərəfdaş olacaqdır.

Regional təhlükəsizliyə gəldikdə, Azərbaycan ilə Ermənistan arasında gedən sülh danışıqlarını biz yüksək qiymətləndiririk. Cənab Kansler, Sizin dəvətinizlə Azərbaycan və Ermənistan xarici işlər nazirləri bu yaxınlarda Almaniya görüşmüşlər. Almaniyanın xarici işlər naziri xanım Berxok da öz dəstəyini göstərmişdir. Növbəti görüş Qazaxıstanda keçiriləcək və beləliklə, biz sülh sazişinin imzalanmasına doğru əlavə addımlar atırıq.

Azərbaycan 2020-ci ildə öz suveren ərazisinin böyük hissəsini işğaldan azad etmişdir. Keçən ilin sentyabr ayında isə suverenliyini tam bərpa etmişdir. Bu gün Azərbaycanın ərazi bütövlüyü tam bərpa edilib. Təbii ki, bu, tarixi nailiyyətdir və onu göstərir ki, Azərbaycan xalqı və dövləti heç vaxt işğalla barışmaq fikrində deyildi. Biz beynəlxalq hüququn norma və prinsiplərini əsas tutaraq, BMT Nizamnaməsinin 51-ci maddəsinə söykənərək öz ərazi bütövlüyümüzü hərbi-siyasi yollarla təmin etdik.

Bu gün isə artıq Azərbaycanla Ermənistan arasında gedən proses nəticəsində səhədlərin delimitasiyası və hətta demarkasiyası prosesi də başlamışdır. 1990-cı və 1992-ci illərdə işğal edilmiş 4 Azərbaycan kəndi bizə qayıdır. Onu da bildirməliyəm ki, Azərbaycanın ərazi bütövlüyü Rusiya-Türkiyə Birgə Monitorinq Mərkəzi də öz fəaliyyətini bu gün səhər dəyəndirmişdir, buna artıq ehtiyac duyulmur.

Yeni sülhə nail olmaq üçün çox yaxşı fürsətlər var. Bütün bu işdə bizə kömək etmək istəyən ölkələrlə biz əməkdaşlıq etməyə hazırıq. Ümid edirik ki, çox vaxt keçmədən bu istiqamətdə də müsbət addımlar

Prezident İlham Əliyevin bəyanatı

atılacaq. Biz Almaniyanın bu sahədəki dəstəyini xüsusilə qiymətləndiririk və buna görə Sizə minnətdarıq.

Daha sonra Prezident İlham Əliyev və Kansler Olaf Şolts jurnalistlərin suallarını cavablandırdılar.

Sual: Cənab Prezident, Azərbaycanda insan hüquqları və mətbuat azadlığı ilə əlaqədar fikrinizi bildirmək istəyirəm. Bir neçə kəskin tənqidi yanaşma olan İmran Əliyev adlı jurnalist həbs edilmişdir. İmran Əliyevin ailəsi deyir ki, guya, onun hüquqları pozulur və o, hazırda həbsdədir. Bununla əlaqədar nə deyə bilərsiniz?

Cənab Kansler, Siz cənab Prezidentlə insan hüquqları haqqında da ötraflı danışırdınız?

Prezident İlham Əliyev: Azərbaycanda media azadlığı təmin edilir. Azərbaycanda heç bir senzura yoxdur, azad internet, yüz-lərli media orqanı fəaliyyət göstərir. Ona görə Azərbaycanın medianın inkişafını guya öngəlmək istiqamətində atılmış addımları il təqdim etmək ədalətli olardı. Əgər internet azadlıq, hansı məhdudiyyətdən söhbət gedə bilər?

Fərdi məsələlərə, hadisələrə gəldikdə isə təbii ki, hüquq-mühafizə orqanları bütün məsələləri araşdırırlar. Bir müddət bundan əvvəl xaricdən qanunsuz maliyyələşən bəzi media orqanlarının nümayəndələri istintaq orqanları tərəfindən saxlanılıb. Bu da Azərbaycan qanunvericiliyinə tam uyğun şəkildə aparılıb. İstənilən ölkə öz qanunlarını müdafiə etməlidir. Əgər xaricdən qanunsuz vəsait alan hansısa media nümayəndəsi istintaqa cəlb edilərsə, o demək deyil ki, bizdə media azad deyil. Sadəcə olaraq, hər kəs qanun çərçivəsində fəaliyyət göstərməlidir. Biz istənilən ölkə kimi öz media məkanımızı xarici neqativ təsirdən qorumalıyıq və hər kəs qanunlara əməl etməlidir. Bir sözlə, demək istəyirəm ki, Azərbaycanda azad cəmiyyət var, insanlar tam azad və sərbəst şəkildə yaşayırlar, qururlar, yaradırlar, o cümlədən media nümayəndələri də.

Kansler Olaf Şolts: Mən də suala cavab verirəm. Təbii ki, biz söhbətimiz çərçivəsində bu məsələyə də toxunduq və ötraflı danışıq. Bildiyiniz kimi, biz federal respublikay, ümumiyyətlə, bütün dünya üzrə insan hüquqlarının qorunmasına öz töhfəmizi veririk. Təbii ki, hər bir ölkədə azad mətbuat olmalıdır, insan hüquqları pozulmamalıdır. Bu, ümumi bir vəziyyətdir. Əlbəttə, bu da özlüyündə bir siri deyil ki, müxtəlif ölkələrdə bu vəziyyətin yaxşılaşdırılması üçün potensial var.

Sual: Mən Korimova Fatime, "Mikroskop media"nın həmtəsisçisiyəm. Azərbaycanlı jurnalistəm. Həmkarım sualımı əsas hissəsini mənəndən əvvəl verdi. Ona görə mən Sizə digər sualımı verəcəyəm. Cənab Prezident, müharibədən sonra Qarabağda yenedənqurma-bərpa işləri başlayıb və bir çox layihələr icra olunur. Bu müddət ərzində buraya milyardlarla məbləğ yatırılıb. Amma həmin layihələrlə bağlı bir çox detallar şəffaf deyil, yəni hamı ictimaiyyətin, həm jurnalistlərin bu məlumatlara çıxması ki-fayət qədər deyil. Həm tenderlərin, tenderlərdə iştirak edən şirkətlərin və digər şirkətlərin seçilməsi və sair kimi detallar. Mən bunun səbəbini öyrənmək istəyirəm ki, bəzi məsələlər niyə qapalıdır və niyə bu detallar şəffaf deyil, açıq deyil bizə. Təşəkkür edirəm.

Prezident İlham Əliyev: Əslində, sualınız təəccüb doğurur, çünki Qarabağda heç bir senzura yoxdur, azad internet, yüz-lərli media orqanı fəaliyyət göstərir. Ona görə Azərbaycanın medianın inkişafını guya öngəlmək istiqamətində atılmış addımları il təqdim etmək ədalətli olardı. Əgər internet azadlıq, hansı məhdudiyyətdən söhbət gedə bilər?

Kansler Olaf Şolts: Sualın birinci hissəsi ilə bağlı qeyd etmək istəyirəm ki, mən qalıq enerjini istehsal edən ölkələrin iqlim konfransına evsahibliyi etməsinə şans kimi baxıram. Ona görə ki, burada şanslar yaranır və həmçinin müəyyən maliyyələşdirmə məsələlərini də nəzərə almaq lazımdır. Bir dəfə Almaniya da öz böyük maliyyə töhfə-

sini verib. Düşünürəm ki, bu kimi ölkələrin də buraya qatılması, konfransı təşkil etməsi, dəstəyini göstərməsi böyük şansdır. Nəyə görə yox? Yəni təbii ki, eyni zamanda qalıq enerjinin belə deyək, miqdarını azaltmaq da bir iqlim mühafizəsi kontekstində olan mövzulardan biridir. Həmçinin enerji təhlükəsizliyi məsələləri nəzərə alınmalıdır, amma bununla yanaşı, bərpaulunan enerji məsələləri də diqqət mərkəzində qalmaqdadır. Yəni düşünürəm ki, bu, bizlərə müəyyən şanslar verən simbiozdur, qısa desə, çətin yoldur, qəliz yoldur, amma ağıllı yoldur. Sonuncu COP da çox gözəl keçmişdi. Ona görə də düşünürəm ki, qarşında gələn konfrans da uğurlu olacaq. Mən qarşıdakı tədbirə də sevinirəm. Orada gənçlər də diskussiya aparılmalıdır.

Prezident İlham Əliyev: Bu gün biz cənab Kanslerlə daha çox Almaniya-Azərbaycan ikitərəfli münasibətlərini və regional təhlükəsizlik məsələlərini, o cümlədən COP29 ilə bağlı hazırlıq işlərini müzakirə etmişik. Digər beynəlxalq məsələlərin müzakirəsi aparılmamışdır.

O ki qaldı, Yaxın Şərqdəki vəziyyətə, Azərbaycanın məsələyi hər zaman birmənalı olub. Fələstin xalqının azadlığı və müstəqilliyi hər zaman Azərbaycan tərəfindən dəstəklənib. Yaxın Şərqdə müharibənin və hərbi əməliyyatların tezliklə dayandırılması hər zaman Azərbaycan tərəfindən ifadə edilib.

Qaldı ki, sualın digər hissəsinə, deyə bilərəm, neftlə, qazla zəngin olan ölkələr məhz buna görə qnaq obyektinə çevrilməkdədir. Dünyada bu məsələ ilə bağlı ayrışdırılıb, diskriminasiya aparılmamalıdır. Neft və qaz Tanrıdan verilən böyük nemətdir və ölkələrə bu nemətə görə qiymət verilməlidir. Azərbaycan neftdən, qazdan əldə olunan gəlirlərdən düzgün istifadə edir. Buna görə də Azərbaycanda yoxsulluq şəraitində yaşayanların faizi son 20 il ərzində 50 faizdən 5 faizə düşmüşdür. Məhz buna görə Azərbaycan öz iqtisadi potensialını ortaya qoya bilər. Bizim birbaşa xarici borcumuz ümumi daxili məhsulumuzun cəmi 7,9 faizinə bərabərdir. Neftdən, qazdan gələn gəlirlər cəmiyyətdə ədalətli bölünür və bu gün ilk növbədə, Qarabağın və Şərqi Zəngəzurun bərpasına istiqamətləndirilir.

Ona görə neftlə, qazla zəngin olan ölkələr haqqında hansısa miflər yaradılmamalıdır. Bu ölkələr, o cümlədən bizdən əvvəl COP-4 keçirmiş Misir və Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri iqlim məsələlərinin həlli üçün çox böyük səylər göstərmişdir və bu gün Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri, Azərbaycan və Braziliya, - bildiyiniz kimi, Braziliyada da təbii sərəfətlər kifayət qədər böyükdür, - üç-lük şəkildə fəaliyyət göstərirlər. Bizim niyyətimiz budur. Biz istəyirik ki, əldə edilmiş gəlirləri "yaşıl enerji"yə sərf edək, bu istiqamətdə addımlar atırıq və COP29 da qarşılıqlı arenası olmayacaq. Azərbaycan ev sahibi kimi körpülər yaradacaq. Azərbaycan Qərblə Qlobal Cənub arasında körpü rolunu oynamaq fikrindədir, o cümlədən "yaşıl enerji"yə keçidə və iqlim dəyişikliyi ilə bağlı.

Sual: Vüqar Seyidov, Azərbaycan Dövlət İnformasiya Agentliyi (AZƏRTAC). Mənim sualım cənab Kanslerədir. Cənab Kansler, Almaniyanın Federal Daxili İşlər Nazirliyinin 2023-cü ilin iyun ayında yaydığı islamofobiya üzrə ekspertlər cəmiyyətinin hesabatına əsasən, ölkədə keçirilən sorğuların iştirakçıların təxminən yarısını islamofob fikirlər səsləndirmişdir. Almaniya cəmiyyətində ksenofobiya və irqçilik kimi təhlükəli tendensiylər Siz nə ilə izah edə bilərsiniz və ümumiyyətlə, bu istiqamətdə Sizin hökumətiniz hansı tədbirlər görür? Təşəkkür edirəm.

Kansler Olaf Şolts: Siz bildiyiniz kimi, dövlət bu məsələyə çox böyük diqqətə yanaşır. Biz qanun çərçivəsində hərəkət edirik və digər siyasi maarifləndirmə tədbirləri həyata keçiririk. Ümumiyyətlə, müsəlmanlara qarşı, rasizm məsələlərinə çox ciddi yanaşırıq və bunun qarşısının alınması üçün əlimizdə gələni edirik. Dünya miqyasında siz müqayisə etsəniz, görürsünüz ki, burada səylər çoxdur. Almaniya ölkədir ki, bir çox millətlərin üzvləri burada bir-biri ilə sülh şəraitində yaşayırlar və burada dini mənsəbiyyət, dini fərqlilik heç bir rol oynamır.

Prezident İlham Əliyevin Almaniyaya işgüzar səfəri

AZƏRBAYCAN Avropa üçün əhəmiyyətli tərəfdaşdır

Prezident İlham Əliyevin Berlində Almaniyanın xarici işlər naziri ilə görüşü olub

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin aprelin 26-da Berlində Almaniya Federativ Respublikasının xarici işlər naziri Annalena Bərbok ilə görüşü olub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Annalena Bərbok "Petersberq İqlim Diaqluqu" çərçivəsində aparılmış müzakirələrin vacibliyini və Prezident İlham Əliyevin bu əsnada çıxışını qeyd etdi. O, COP29-la əlaqədar Almaniyaya ilə Azərbaycanın müvafiq həyətləri arasında sıx əməkdaşlığın olduğunu və mütəmadi əsasda məsləhətləşmələrin aparıldığını müsbət hal kimi qiymətləndirdi. Almaniyanın Azərbaycanın COP29-a sədrliyinin dəstəklənməsi üçün bundan sonra da söylərini davam etdirəcəyini dedi.

Azərbaycan Prezidenti COP29-la əlaqədar Almaniyaya ilə əməkdaşlığa və "Petersberq İqlim Diaqluqu" formatında müzakirələrə dəvətə görə bir daha təşəkkürünü bildirdi. Dövlətimizin başçısı qeyd etdi ki, COP29-un Azərbay-

canda keçirilməsi prosesi Ermənistanla Azərbaycan arasında sülh gündəliyinin tərkibi olaraq ərsəyə gəlib.

Annalena Bərbok Almaniyanın Ermənistanla Azərbaycan arasında sülh gündəliyini bundan sonra da dəstəkləyəcəyini vurğuladı.

Prezident İlham Əliyev Münxen Təhlükəsizlik Konfransı çərçivəsində Almaniyaya Kanslərinin dəstəyi ilə Ermənistanla Azərbaycan arasında keçirilmiş görüşün önəmini qeyd etdi, bu görüş çərçivəsində aparılmış müzakirələrin sərbədlərin delimitasiyası və demarkasiyası prosesinə ciddi tökan verdiyini bildirdi.

Dövlətimizin başçısı Almaniya xarici işlər nazirinin dəstəyi ilə Ermənistan və Azərbaycan xarici işlər nazirləri arasında sülh müqaviləsi

üzrə danışıqların aparıldığını vurğuladı, bunun sülh müqaviləsi üzrə danışıqların irəli aparılması üçün vacib addım olduğunu dedi.

Prezident İlham Əliyev Ermənistanla Azərbaycan arasında birbaşa danışıqlar və dialoq vasitəsilə sərbədlərin delimitasiyası, hətta demarkasiyası sahəsində əldə olunmuş uğurları müsbət addım kimi qiymətləndirdi, regionda sabitliyin artıq təmin olduğunu qeyd etdi.

Azərbaycanın sülh gündəliyinin irəli aparılması üçün söylərini bundan sonra da davam etdirəcəyini deyən Prezident İlham Əliyev ölkəmizin sülh gündəliyinə sadiq olduğunu vurğuladı.

Dövlətimizin başçısı Qazaxıstan tərəfinin təklifi ilə Azərbaycanın və Ermənistanın xarici işlər nazirləri səviyyəsində növbəti görüşün Qazaxıstanda keçiriləcəyini dedi.

Prezident İlham Əliyevin Almaniyaya Prezidenti Frank-Valter Ştaynmayer ilə təkbətək görüşü olub

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Almaniyaya Federativ Respublikasının Prezidenti Frank-Valter Ştaynmayer ilə təkbətək görüşü olub.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Almaniyaya Prezidenti Frank-Valter Ştaynmayer ilə geniş tərkibdə görüşü keçirilib

Aprelin 26-da Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Almaniyaya Federativ Respublikasının Prezidenti Frank-Valter Ştaynmayer ilə geniş tərkibdə görüşü keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, görüşdə "Petersberq İqlim Diaqluqu"nın əhəmiyyəti və Prezident İlham Əliyevin bu tədbirdə çıxışı qeyd olundu.

Dövlətimizin başçısı tədbirə dəvətə görə təşəkkürünü bildirdi.

Söhbət zamanı COP29-la əlaqədar Almaniyaya ilə Azərbaycan arasında uğurlu əməkdaşlıq və heyətlər arasın-

da görüşlərin önəmi xüsusi vurğulandı. COP29-la bağlı yaradılan "üçlük" mexanizminin əhəmiyyətinə toxunuldu, Almaniyanın COP29-la əlaqədar Azərbaycana bundan sonra da dəstək göstərəcəyini diqqətə çatdırıldı.

Prezident İlham Əliyev qeyd etdi ki, Ermənistan ilə Azərbaycan arasında sülh gündəliyinin təşəbbüsünü məhz Azərbaycan tərəfi olub. Belə ki, sülh gündəliyinin əsasını təşkil edən fundamental prinsiplər Azərbaycan tərəfindən formalaşdırılıb və təqdim olunub. Azərbaycan tərəfi, həmçinin bunun əsasında sülh müqaviləsinin mətnini hazırlayıb. Dövlətimizin başçısı Münxen

Təhlükəsizlik Konfransı çərçivəsində Almaniyaya Kansleri Olaf Şoltson dəstəyi ilə Ermənistanın baş naziri ilə keçirilmiş görüşü, bu görüş çərçivəsində də məhz delimitasiya və demarkasiya məsələlərinin, sülh gündəliyinin irəliyələndirilməsinə dair müsbət müzakirələrin olduğunu qeyd etdi. Prezident İlham Əliyev vurğuladı ki, Almaniyanın xarici işlər nazirinin dəstəyi ilə Ermənistanın və Azərbaycanın xarici işlər nazirləri arasında görüş keçirildi və bu görüşdə sülh müqaviləsi üzrə əsaslı müzakirələr aparıldı.

Söhbət zamanı sərbədlərin delimitasiyası və demarkasiyası istiqamətində iki ölkə arasında birbaşa danışıqlarda əldə edilmiş nəticələr qeyd olundu.

Prezident İlham Əliyev Qazaxıstan tərəfinin təklifi ilə Ermənistanın və Azərbaycanın xarici işlər nazirlərinin sülh müqaviləsi üzrə danışıqları davam etdirmələri üçün növbəti görüşün Qazaxıstanda təşkil olunacağını dedi.

Frank-Valter Ştaynmayer qeyd etdi ki, Almaniya tərəfi Ermənistanla Azərbaycan arasında sülh gündəliyini yaxından dəstəkləyir və bundan sonra da dəstəkləyəcəkdir.

Söhbət zamanı qarşılıqlı maraqlı digər məsələlər barədə də fikir mübadiləsi aparıldı.

Prezident İlham Əliyevin Berlində Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin sənaye və qabaqcıl texnologiyalar naziri ilə görüşü keçirilib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin aprelin 26-da Berlində Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin sənaye və qabaqcıl texnologiyalar naziri Sultan Əhməd Əl-Cabir ilə görüşü keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Sultan Əhməd Əl-Cabir Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin Prezidenti Şeyx Məhəmməd bin Zayed Əl-Nəhyanın salamlarını Prezident İlham Əliyevə çatdırdı.

Dövlətimizin başçısı salamlara görə təşəkkürünü bildirdi, onun da salamlarını BƏƏ Prezidentinə çatdırmağı xahiş etdi.

Sultan Əhməd Əl-Cabir BƏƏ-nin COP28-in sədri və ev sahibi olaraq Azərbaycanla yaxından işləməkdən məmnunluğunu bildirərək, COP29 ilə bağlı BƏƏ-nin Azərbaycana dəstə-

yini əsirsəmədiyini diqqətə çatdırdı, bu istiqamətdə birgə işləməyə və əməkdaşlığa hazır olduqlarını vurğuladı.

Dövlətimizin başçısı Azərbaycanla BƏƏ arasında birgə fəaliyyətin əhəmiyyətini və COP28-də "üçlük" mexanizminin yaradılmasının vacibliyini qeyd etdi.

Söhbət zamanı Azərbaycanla BƏƏ arasında ikitərəfli əməkdaşlıq məsələləri müzakirə olundu, ölkəmizin "yaşıl enerji" sahəsində BƏƏ tərəfindən yatırılan investisiyalar nəticəsində bərpəolunan enerji ixracı imkanlarının yaranması və bu istiqamətdə potensialın artması məsələləri ilə bağlı fikir mübadiləsi aparıldı.

Görüşdə qarşılıqlı maraqlı digər məsələlər də müzakirə olundu.

Prezidentin Almaniyaya işgüzar səfəri başla çatıb

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Almaniyaya Federativ Respublikasına işgüzar səfəri aprelin 26-da başa çatıb.

Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti

№ 231

QƏRAR

Bakı şəhəri, 25 aprel 2024-cü il

"Dəmiryol nəqliyyatı təyinatlı torpaqların sərhədlərinin kağız üzərində və elektron formada (ArcGIS programında mdb formatda) aktual qrafik təsviri"nin təsdiq edilməsi haqqında

"Azərbaycan Dəmir Yolları" Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin yaradılması haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2009-cu il 20 iyul tarixli 383 nömrəli Sərəncamında dəyişikliklər edilməsi və Səhmdar Cəmiyyətinin fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsi ilə bağlı əlavə tədbirlər barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2015-ci il 18 sentyabr tarixli 622 nömrəli Fərmanının 2.6-1-ci bəndinin icrasını təmin etmək məqsədilə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti **qərara alır**:

1. "Dəmiryol nəqliyyatı təyinatlı torpaqların sərhədlərinin kağız üzərində və elektron formada (ArcGIS programında mdb formatda) aktual qrafik təsviri" təsdiq edilsin (əlavə olunur).

2. Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi yanında Əmlak Məsələləri Dövlət Xidməti bu Qərarın 1-ci hissəsində nəzərdə tutulmuş dəmiryol nəqliyyatı təyinatlı torpaqların sərhədləri (dəmir yolunun təhkim zolağı və xüsusi mühafizə zonasının da hüdudları, döngə nöqtələri və onların koordinatları göstərilməklə) barədə məlumatları dövlət torpaq kadastrına daxil etsin və həmin torpaqlar üzərində hüquqların daşınmaz əmlakın dövlət reyestrində qeydiyyatı alınmasını təmin etsin.

Əli ƏSƏDOV,

Azərbaycan Respublikasının Baş naziri

Monteneqro hər zaman Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü dəstəkləyib

Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarova Monteneqroya rəsmi səfəri çərçivəsində bu ölkənin Parlamentinin Sədri Andrija Mandiç ilə görüşüb.

Milli Məclisin Mətbuat və İctimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinin verilən məlumata görə, övvəlcə, tərəflər arasında təbətək görüş keçirilib. Görüşdə ölkələrimiz və parlamentlərimiz arasında münasibətlərə dair fikir mübadiləsi aparılıb. Görüşdən sonra Sahibə Qafarova xatirə kitabını imzalıyib.

Sonra nümayəndə heyətlərinin iştirakı ilə görüş davam etdirilib.

Azərbaycan Milli Məclisinin Sədri sənəmiyyətlə salamlayan Andrija Mandiç bu səfərin ölkələrimiz və qanunverici orqanlarımız arasında əməkdaşlığın daha da genişlənməsinə töhfə verəcəyinə inanımı ifadə edib.

Görüşdə ölkələrimizin dost və etibarlı tərəfdaş olduqları, bir çox məsələlərdə ortaq dəyərləri və fikirləri bölüşdükləri qeyd edilib.

Andrija Mandiç ölkəsinin Azərbaycanla münasibətlərin inkişafında maraqlı olduğunu diqqətə çatdırıb. Görüşdə ötən il ölkələrimiz arasında əlaqələrin yaradılmasının 15 illiyinin qeyd olunduğu vurğulanıb. Bildirilib ki, bu illər ərzində bir sıra sahələrdə münasibətlərimiz müsbət inkişaf yolu keçib.

Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarova göstərilən yüksək qonaqpərvərliyə görə təşəkkür edərək, ikitərəfli münasibətlərin inkişafında yüksək səviyyəli səfərlərin və görüşlərin müstəsna rolunu qeyd edib.

Görüşdə ikitərəfli və çox-tərəfli münasibətlərə mühüm və müsbət təsir göstərən

amillərdən biri kimi parlamentlərin qarşılıqlı fəaliyyətinin əhəmiyyəti qeyd olunaraq vurğulanıb ki, bu istiqamətdə də əlaqələri daha da dərinləşdirmək baxımından qarşılıqlı səfərlər və dialoqu davam etdirmək çox vacibdir.

Bu səfərin Milli Məclisin Sədri kimi Monteneqroya ilk rəsmi səfəri olduğunu bildiren Sahibə Qafarova bu ölkə parlamentinin rəhbərləri ilə baş tutmuş görüşlərini məmnunluqla xatırlayıb.

Söhbət zamanı dostluq qruplarının birgə fəaliyyətinin önəmi diqqətə çatdırılıb. Qeyd olunub ki, dostluq qrupları müntəzəm təmaslar, dialoq və fikir mübadiləsi ilə parlamentlərimiz arasında körpü rolunu oynayır. Tərəflər parlament komitələri ara-

sında da əməkdaşlıq məsələləri barədə fikir mübadiləsi aparılıb.

Spiker Sahibə Qafarova görüşdə regionda mövcud olan vəziyyət barədə də geniş məlumat verib. O, Azərbaycanın öz ərazilərini 30 illik işğaldan azad edərək, ərazi bütövlüyünü və suverenliyini tam bərpa etdiyini xatırladaraq deyib ki, hazırda Azərbaycanın təşəbbüsü ilə ölkəmizin irəli sürdüyü 5 prinsip əsasında sülh sazişinin imzalanmasına heç bir maneə yoxdur.

Spiker Sahibə Qafarova, hazırda sülh sazişi üzrə danışıqlar haqqında məlumat verərək, Ermənistanla Azərbaycanın bu gün sülhə yaxın olduqlarını bildirib. O, Ermənistanın işğal etdiyi 4 kəndin Azərbaycanca qaytarılmasına

razılıq verməsinin bu iki ölkənin heç bir vasitəçilik və kənar müdaxilə olmadan birbaşa danışıqlar yolu ilə müsbət nəticə əldə edəcəyinin göstəricisi olduğunu diqqətə çatdırıb.

Milli Məclisin Sədri təəssüflə bəzi dövlətlərin, ilk növbədə Fransanın regionumuzda gərginliyi artırmaq üçün addımlar atdığı bildirib. Spiker diqqətə çatdırıb ki, Avropa Şurası Parlament Assambleyası, Avropa Parlamenti və digər beynəlxalq təşkilatlarda

Azərbaycanın yeni müharibəyə hazırlanması yönündə uydurma, həqiqətdən uzaq iddialarla ölkəmizə qarşı qarayaxma kampaniyası aparır, anti-azərbaycan siyasəti həyata keçirir. Onun sözlərinə görə, Fransa həmçinin Ermənistanı

qarşıya çıxır. Monteneqro Parlamentinin Sədri Andrija Mandiç isə deyib ki, onun ölkəsi hər zaman Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü dəstəkləyib. O, imzalana-cıq sülh sazişinin regionda sülh və əməkdaşlığa töhfə verəcəyinə əminliyini ifadə edib.

Görüşdə qarşılıqlı maraqlı digər məsələlər haqqında da fikir mübadiləsi aparılıb.

Görüşdən sonra iki ölkənin spikeri Monteneqro parlamentində yaradılan "Barbara Prammer Demokratiya Emalatxanası"nda da iştirak ediblər. Spikerlər buradan şagirdlərlə görüşüb, onların suallarını cavablandırılıb.

"Azərbaycan"

Azərbaycan və Monteneqro arasında əlaqələr strateji tərəfdaşlıq xarakteri daşıyır

Monteneqro Respublikasında rəsmi səfərdə olan Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarova bu ölkə Baş nazirinin müavini Aleksa Becic ilə görüşüb.

Milli Məclisin Mətbuat və İctimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinin verilən məlumata görə, görüşdə ölkələrimiz və parlamentlərimiz arasında əməkdaşlıq məsələlərinə dair geniş fikir mübadiləsi aparılıb.

Bildirilib ki, Azərbaycan və Monteneqro arasında bir sıra sahələrdə əməkdaşlıq üzrə qeyd olunan inkişaf göstəriciləri digər sahələrdə də əlaqələrin daha da genişləndirilməsinə imkan verir.

Baş nazirin müavini ölkələrimiz arasında əlaqələrin strateji tərəfdaşlıq xarakteri daşdığı qeyd edərək, ölkəsinin bu əlaqələrə böyük önəm verdiyini söyləyib.

Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarova Aleksa Becic ilə bundan öncəki görüşünü xatırladaraq, qanunverici orqan-

larımız arasında əməkdaşlığın da Azərbaycan və Monteneqro arasında münasibətlərə töhfə verdiyini söyləyib.

Görüşdə spiker Sahibə Qafarova Baş nazirin müavini regionda mövcud

olan vəziyyət, ölkəmizin sülh təşəbbüsləri, Azərbaycanın Qarabağ və Şərqi Zəngəzurda həyata keçirdiyi böyük tikinti və quruculuq işləri, növbəti layihələr barədə də geniş məlumat verib.

"Azərbaycan"

Əmək və sosial siyasət komitəsinin iclasında 3 məsələ müzakirə olunub

Aprel 26-da Milli Məclisin Əmək və sosial siyasət komitəsinin növbəti iclası keçirilib. Milli Məclisin Mətbuat və İctimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinin bildirdiyi ki, iclasda 3 məsələ müzakirə olunub.

Komitənin sədri Musa Quliyev ilk olaraq "Azərbaycan Respublikasının İnsan hüquqları üzrə müvəkkili (Ombudsman) haqqında" Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının 2023-cü il 9 iyun tarixli 900-VİQD nömrəli Konstitusiyası Qanununun icrası ilə əlaqədar Azərbaycan Respublikasının bozi qanunlarında dəyi-

şiklik edilməsi haqqında qanun layihəsini təqdim edib. Bildirilib ki, ölkə Prezidenti tərəfindən qanunvericilik təşəbbüsü qaydasında parlamento təqdim edilmiş layihədə ümumilikdə 3 məsələdə və 5 qanunda dəyişikliklər olunur. Komitə sədri layihəyə əsasən "Əlilliyi olan şəxslərin hüquqları haqqında" Qanuna təklif olunan dəyişiklikləri diqqətə çatdırıb.

Sonra Azərbaycan Respublikasının Əmək Məcəlləsində və Mülki Məcəllədə dəyişiklik edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Qanunverici orqanı layihəsi (ikinci oxunuş) barədə məlumat verilib. Qeyd olunub ki, layihədə təklif olunan dəyişikliklər "Hüquqi şəxslərin dövlət qeydiyyatı və dövlət reyestrini haqqında" Qanunda dəyişiklik edil-

məsi barədə" qanun layihəsinə uyğun olaraq hazırlanıb.

İclasda "Şəhid adının əbədiləşdirilməsi və şəhid ailələrinə edilən güzəştlər haqqında", "Çernobil qəzasının ləğvində iştirak etmiş və həmin qəza nəticəsində zərər çəkmiş vətəndaşların statusu və sosial müdafiəsi haqqında", "Veteranlar haqqında", "Qaçqınların və məcburi köçkünlə-

rin (ölkə daxilində köçürülmüş şəxslərin) statusu haqqında", "Valideynlərini itirmiş və valideyn himayəsindən məhrum olmuş uşaqların sosial müdafiəsi haqqında", "Peşə təhsili haqqında" və "Əlilliyi olan şəxslərin hüquqları haqqında" Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsi (üçüncü oxunuş) da müzakirə olub. Bildirilib ki, layihə "Təhsil haqqında" Qanunda dəyişiklik edilməsi barədə qanuna uyğunlaşdırılma məqsədi ilə hazırlanıb.

Hər üç qanun layihəsi müzakirə üçün Milli Məclisin plenar iclasına tövsiyə edilib.

"Azərbaycan"

Mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının və digər idarəetmə qurumlarının rəhbərləri tərəfindən 2024-cü ilin may ayında şəhər və rayonlarda keçiriləcək vətəndaşların qəbulu cədvəli

S/n	Qəbulu keçirən mərkəzi icra hakimiyyəti orqanı və idarəetmə qurumunun rəhbəri	Qəbulun keçirildiyi şəhər, rayon	Əhatə olunan şəhər və rayonlar	Qəbulun keçirildiyi gün
1.	Baş prokuror Kamran Əliyev	Tartar	Tartar, Ağdam, Bərdə, Goranboy, Xocalı	03
2.	Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin sədri Qoşqar Təhməzi	Ucar	Ucar, Kürdəmir, İmişli, Saatlı, Sabirabad, Zərdab	03
3.	Mədəniyyət naziri Adil Kərimli	Quba	Quba, Qusar, Xaçmaz, Şabran, Sivəzən	06
4.	Gənclər və idman naziri Fərid Qayıbov	Naxçıvan	Naxçıvan, Babək, Culfa, Kəngərli, Ordubad, Sədərək, Şahbuz, Şərur	07
5.	Baş prokuror Kamran Əliyev	Göyçay	Göyçay, Kürdəmir, İsmayilli, Qəbələ	14
6.	Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Ramin Məmmədov	Yevlax	Yevlax, Mingəçevir, Bərdə, Ağdaş	14
7.	Daxili işlər naziri Vilayət Eyvazov	Yardımlı	Yardımlı, Lənkəran, Astara, Lerik, Masallı	15
8.	Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidmətinin rəisi Mürşəl İbrahimov	Masallı	Masallı, Lənkəran, Astara, Lerik, Cəlilabad, Yardımlı	15
9.	Ədliyyə naziri Fərid Əhmədov	Tovuz	Tovuz, Şəmkir, Gədəbəy	17
10.	Elm və təhsil naziri Emin Əmrullayev	Masallı	Masallı, Lənkəran, Astara, Lerik, Cəlilabad, Yardımlı	17
11.	Fövqəladə hallar naziri Kəmaləddin Heydarov	Naxçıvan	Naxçıvan, Babək, Culfa, Kəngərli, Ordubad, Sədərək, Şahbuz, Şərur	17
12.	Azərbaycan Dövlət Su Ehtiyatları Agentliyinin sədri Zaur Mikayılov	Ağsu	Ağsu, İsmayilli	17
13.	"Azəriqaz" İstehsalat Birliyinin baş direktoru Azər Məmmədov	Füzuli (Horadiz şəhəri)	Füzuli, Beyləqan, Xocavənd	17
14.	Rəqəmsal inkişaf və nəqliyyat naziri Rəşad Nəbiyev	Şəki	Şəki, Oğuz, Qax, Zaqatala, Balakən	18
15.	Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Ramin Məmmədov	Şamaxı	Şamaxı, Ağsu, İsmayilli, Qobustan	23
16.	Dövlət Gömrük Komitəsinin sədri Şahin Bağırov	Ağcabədi	Ağcabədi, Ağdam, Beyləqan, Bərdə, Zərdab, Xocavənd	23
17.	Dövlət Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsinin sədri Anar Quliyev	Qazax	Qazax, Ağstafa, Tovuz, Şəmkir, Gədəbəy	23
18.	Energetika naziri Parviz Şahbazov	Ağcabədi	Ağcabədi, Beyləqan, Füzuli, Ağdam, Bərdə, Zərdab, Xocavənd	24
19.	İqtisadiyyat naziri Mikayıl Cəbbarov	Ağsu	Ağsu, İsmayilli	24
20.	Kənd təsərrüfatı naziri Məcnun Məmmədov	Yevlax	Yevlax, Mingəçevir	24
21.	Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyinin sədri Səleh Məmmədov	Ağdam (Quzanlı qəsəbəsi)	Ağdam, Ağcabədi, Laçın	24
22.	İcbari Tibbi Sığorta üzrə Dövlət Agentliyinin sədri Zaur Əliyev	Göyçay	Göyçay, Ağdaş, Ucar	24
23.	"Azəriqaz" ASC-nin sədrinin vəzifəsini müvəqqəti icra edən İlham Mirzəliyev	Ağstafa	Ağstafa, Qazax, Tovuz	24
24.	Qaçqınların və Məcburi Köçkünlərin İşləri üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Rövşən Rzayev	Kürdəmir	Kürdəmir, Ucar, Zərdab	27
25.	Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Bahar Muradova	Qobustan	Qobustan, Şamaxı	29
26.	"Azəriqaz" ASC-nin sədri Vüqar Əhmədov	Şəki	Şəki, Qax	29
27.	Əmək və əhalinin sosial müdafiəsi naziri Sahil Babayev	Gədəbəy	Gədəbəy, Şəmkir	31

Vətəndaşların qəbulu müəyyən edilmiş günlərdə saat 10:00-da başlayır.

Heydər Əliyev Fondu ilə Türkiyənin Sıfır Atık Fondu arasında Anlaşma Memorandumu imzalanıb

Aprəl 26-da Heydər Əliyev Fondunda Türkiyənin Sıfır Atık Fondu ilə görüş keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, görüşdə Heydər Əliyev Fondunun icraçı direktoru Anar Ələkbərov Azərbaycanın birinci xanımı Mehriban Əliyevanın rəhbərlik etdiyi Fondun

fəaliyyət istiqamətləri, həyata keçirilən layihələr haqqında danışıb.

2004-cü il mayın 10-da yaradılan və bu il fəaliyyətinin 20 ili tamam olan Heydər Əliyev Fondunun prioritet sahələrindən birinin ətraf mühitin qorunması üzrə layihələr olduğunu bildiren Anar Ələkbərov Fondun bu istiqamətdə reallaş-

dırdığı və nəzərdə tutulan tədbirlərini diqqətə çatdırıb.

Görüşdə bu il Azərbaycanın COP29 kimi mühüm beynəlxalq tədbirə evsahibliyi edəcəyi, ölkəmizin BMT-nin İklim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasına tərəf olmaqla qlobal iqlim dəyişmələrinə qarşı mübarizəyə qoşulduğu, Azərbaycan Respub-

likasının Prezidenti İlham Əliyevin işğaldan azad olunmuş ərazilərimizi "Yaşıl enerji" zonası elan etdiyi, həmin ərazilərin 2050-ci ilədək "Netto sıfır emissiya" zonasına çevrilməsinin planlaşdırıldığı bildirilib. Qeyd edilib ki, Heydər Əliyev Fondu ətraf mühitin qorunması istiqamətindəki layihələri ilə ölkəmizdə bu sahədə reallaşdırılan işlərə önəmli dəstək verir.

Türkiyə Respublikasının birinci xanımı Əminə Ərdoğanın təşəbbüsü ilə yaradılan Sıfır Atık Fondunun Qəyümlər Şurasının sədri Samed Ağırbaş təmsil etdiyi qurumun əsas məqsədinin ətraf mühitin, insan sağlamlığının qorunması olduğunu bildirib, tullantı sularının təkrar istifadəsi və emalının təşviqi kimi məsələlərə xüsusi önəm verdiklərini və bu istiqamətdə həyata keçirilən layihələri qeyd edib. Görüşdə Heydər Əliyev Fondu ilə Sıfır Atık Fondu arasında COP29 çərçivəsində, eyni zamanda ətraf mühitin mühafizəsi sahəsində əməkdaşlığı, mədəni mübadilənin təşviqi və mədəni irsin qorunması sahəsində birgə layihələri nəzərdə tutan Anlaşma Memorandumu imzalanıb.

"Ədibin evi"ndə Mir Cəlal Paşayevin 116 illik yubileyinə həsr olunmuş tədbir keçirilib

Aprəl 26-da "Ədibin evi"ndə görkəmli yazıçı Mir Cəlal Paşayevin 116 illik yubileyinə həsr olunmuş tədbir keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, tədbirdə çıxış edən "Ədibin evi" Ədəbiyyat Dəstək Fondunun icraçı direktoru Şəfqət Mehraliyeva görkəmli ədibin həyat və yaradıcılığında söz açıb. Bildirib ki, "Ədibin evi" yazıçının 1929-1941-ci illərdə İrəvan şəhərində yaşadığı məkanda yaradılıb və 2017-ci ildən etibarən mədəniyyət ocağı kimi istifadəyə verilib.

Milli Aviasiya Akademiyasının prorektoru Ədalət Səmədov çıxışında Mir Cəlal Paşayevin həyat və yaradıcılığında söz açıb, onun alim kimi Azərbaycan ədəbiyyatında əvəzolunmaz mövqeyindən bəhs edib. Qeyd edib ki, görkəmli ədib zəngin bədii yaradıcılıqla hər zaman gənclərə örnək olub.

Xalq şairi, "Şöhrət", "Sərə" və "İstiqlal" ordenli Nəriman Həsənzadə, AMEA-nın müxbir üzvü, filologiya elmləri doktoru Təhsin Mütəllibov və Milli Məclisin deputatı, akademik Nizami Cəfərov görkəmli yazıçının həyat və fəaliyyəti haqqında ətraflı məlumat verərək, Mir Cəlal Paşayevin Azərbaycan ədəbiyyatına, elminə müstəsna xidmətlər göstərdiyini, həmçinin alim kimi tələbələrə hər zaman dəstək olduğunu qeyd ediblər. Bildirilib ki, Mir Cəlal Paşayev fəaliyyəti, yaradıcılığı ilə ölkə ədəbiyyatının, təhsilinin inkişafına böyük töhfə verib.

Sonra ADA Universitetinin rektoru, professor Hafiz Paşayev atası ilə bağlı xatirələrini bölüşüb. Mir Cəlal Paşayevin yaradıcılığının gələcək nəsillər üçün də nümunə olduğunu diqqətə çatdırıb.

Hafiz Paşayev "Ədibin evi"nin yaradılmasında məqsədin bu yeri mədəniyyət ocağına çevirmək və bununla da Mir Cəlal irsini davam etdirmək olduğunu vurğulayıb. Qeyd edib ki, Mir Cəlal Paşayev ən yaxşı əsərlərini "Ədibin evi"ndə yazıb.

Milli Aviasiya Akademiyasının rektorunun köməkçisi, iqtisadiyyat üzrə fəlsəfə doktoru, dosent Gülnar Əhmədova Milli Aviasiya Akademiyasının rektoru, akademik Arif Paşayev ilə birlikdə iştirak

etməyə hazır olduqlarını bildirdi. Həmçinin Arif Paşayev adından "Ədibin evi" Ədəbiyyat Dəstək Fondunun icraçı direktoru Şəfqət Mehraliyevaya xatirə hədiyyələri təqdim olunub. Tədbirdə MAA-nın tələbələri İlknur Musayeva, Mələk Bağirova, Lamiyə Qurbanova, Nazim Əzimli və Aydan Mirzabəyova Mir Cəlal Paşayevin xatirəsinə həsr olunan şeir və musiqilər səsləndiriblər. Həmçinin tələbələr Nicat Şiriyev, Aqşin Əhmədli, Cəfər Sadiq, Turan Seyfullayev və Hüseyn Nəsirov görkəmli yazıçının ədəbi yaradıcılığında səhnə canlandırdılar.

"Əqli mülkiyyət müasir mərhələdə" mövzusunda "dəyirmi masa"

Aprəl 26-da Əqli Mülkiyyət Agentliyi tərəfindən "Əqli mülkiyyət müasir mərhələdə" mövzusunda "dəyirmi masa" keçirilib. Tədbir Beynəlxalq Əqli Mülkiyyət Günü münasibətilə təşkil edilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, tədbirdə çıxış edən Əqli Mülkiyyət Agentliyinin İdarə Heyətinin sədri Kamran İmanov aprelin sonunun əqli mülkiyyət aləmində əlamətdar dövr olduğunu - aprelin 23-nün Ümumdünya Kitab və Müəlliflik Hüququ Günü'nün və aprelin 26-nın Beynəlxalq Əqli Mülkiyyət Günü'nün qeyd olunduğunu bildirdi. O, Azərbaycanda da bu əlamətdar günlərin qeyd edildiyini diqqətə çatdırıb.

Agentliyin rəhbəri Azərbaycan xalqının Qələbə sevinci yaşamasında, ölkənin beynəlxalq nüfuzunun artmasında, söz sahibinə çevrilməsində Prezident İlham Əliyevin müstəsna rolunu vurğulayıb.

Azərbaycanın son illərdə etdiyi nəticələrin kreativliyin, innovativliyin inkişafına böyük tövsiyə etdiyini söyləyən professor Kamran İmanov bildirdi ki, 2022-ci illə müqayisədə 2023-cü ildə müəllif hüququ obyektlərinin qeydiyyatına aid vəsaitlər 713 əsər olduğu halda (324 müəllif) 717 şəhadətnamə verilib və bu, ötən illə müqayisədə 20 faiz çoxdur. Elektron xidmət bölməsi vasitəsilə 324 müəllif (hüquq sahibi) tərəfindən 626 əsər qeydiyyatdan keçirilib. 2023-cü ildə elektron qaydada 131 müəllifə məxsus 169 əsər qeydiyyata alınıb ki, bu da 2022-ci il ilə müqayisədə 73 faiz çoxdur. Əlaqəli hüquqların obyektləri üzrə 162 ifa (2022-ci ildə 46 ifa) və 37 kompüter proqramı (2022-ci ildə 18) qeydiyyata alınıb. Sənaye mülkiyyəti sahəsində 2023-cü ildə ixtira, faydalı model və sənaye nümunələrinin patentləşdirilməsinə dair Agentiyə 302 iddia sənədi (2022-ci ildə 271 iddia sənədi) daxil olub. Bu isə ixtira fəaliyyətinin 11 faiz artması deməkdir. İxtiralar üzrə ekspertizanın müddəti ümumi qayda olaraq 12 ay təşkil etdiyi halda, 2023-cü ildə 8-9 ay müddətində aparılıb, MDB məkanında ilk qəbul, iddia sənədlərinin 3D-formatında qəbulu həyata keçirilib, hamıya əlçatanlığı təmin edən "açıq reyestr" prinsipi tətbiq edilib.

Kamran İmanov qeyd edib ki, agentliyin dəstəyi və Azərbaycan Məmarlıq və İnşaat Universitetinin köməyi ilə bu universitetdə Əqli mülkiyyət kafedrası yaradılıb. Bakı Dövlət Universitetinin Əqli mülkiyyət hüququ kafedrasının agentliyin nəzdində daha əvvəl yaradılmış filialının fəaliyyəti isə əqli mülkiyyət sahəsində hüquqşünas mütəxəssislərin hazırlanmasın-

da əhəmiyyətli rol oynayır. Tələbələr üçün mühazirə və məşğələlər agentlikdə müasir avadanlıqlarla təchiz edilmiş SMART tipli auditoriyalarda keçirilir.

Sonra professor Kamran İmanovun "İnnovasiya və yaradıcılıq naminə müəllifliyin dəstəklənməsi" mövzusunda məruzəsi dinlənilib. Professor qeyd edib ki, müəlliflik hüququnun qorunması insan şəxsiyyətinin ləyaqəti konsepsiyasına əsaslanaraq ötürülməz və onun qorunmasını yalnız yaradıcılar - müəlliflər tələb edə bilər. İnsanın müəllifliyini qoruma hüququ sadəcə olaraq müəllif hüquqlarının qorunmasının sinonimi və ya istinadı deyil, müəllif hüquqlarının qeyd edildiyi əlaqəli anlayışdır. Bir insan hüququ kimi müəllifliyin qorunması hazırda əksər ölkələrin müəlliflik hüququ qanunlarında nəzərdə tutulduğundan bəzi hallarda daha çox, bəzi hallarda isə daha az tələb edir və beləliklə, müəllif hüququ qanunu müəllifliyin qorunmasının yalnız bir elementidir. Yaradıcıların rəqəmsal mühitdə mədəni və maddi maraqları ifadə azadlığı və mədəni həyatda iştirak hüquqlarına potensial olaraq qeyri-müənsəb şəkildə təsir etmədən onları qorumaq üçün ən yaxşı yolların tapılması istiqamətində müzakirələrin aparılmasını tələb edir. "Müəlliflik" kateqoriyasının və nəticə etibarilə "müəllifliyin qoruma hüququnun təhlili "sosium" və "mədəniyyət" mühitlərinin qarşılıqlı təsiri nəticəsində formalaşan mədəni müxtəliflik məkanında aparılacaq ümumi hal üçün məqsəduyğundur. Hər iki aspekt vahid bütövlüyün komponentlərini təmsil edir və xüsusi hallarda - müəllif hüququ müstəvisinin ayrı-ayrı subyektlərinin davranışının təsviri hesabına formalaşır".

Professor Kamran İmanov diqqətə çatdırıb ki, müəlliflər "müəlliflik" kateqoriyasının daşıyıcıları kimi solumun tərkibinə

daxildir və onlar mədəniyyət səviyyəsində mədəni müxtəlifliyi formalaşdırmaqdadırlar. "Mədəni müxtəliflikdə həm solumun təşəbbüsü ilə, həm də mədəniyyətdən qaynaqlanan, qarşılıqlı əlaqəsi onlar arasında baş verən dəyişikliklərlə, keçid prosesinin dayanması və sistemin pozulması istənilən tarazlığın əldə olunmasını tələb edir. Mədəniyyətin özünü tənzimləməsi ilə belə bir tarazlığa nail oluna bilər, lakin bu prosesi multikulturallığı təmin edən tədbirlər vasitəsilə sürətləndirən dövlət müdaxiləsi ilə də mümkündür".

Tədbirdə çıxış edən Azərbaycan Respublikasının İnsan hüquqları üzrə müvəkkili (ombudsman) Səbinə Əliyeva vurğulayıb ki, əqli mülkiyyət hüququnun qorunması mədəniyyəti təmin edir və yenilikdir. Bu termini Bakı Dövlət Universitetində fəaliyyət göstərən dəyərli alimlərimiz tələbələr, gənclər hüquqşünasları arasında geniş yaymalıdır.

Səbinə Əliyeva diqqətə çatdırıb ki, Ermənistan ölkəmizə qarşı bir çox müharibə cinayətləri törədib. Həmçinin özlər boyu milli-mədəni irsimizi, rəqəmsal nümunələrimizi, kulinariya incilərimizi mənimləməyə çalışıb. Professor Kamran İmanovun erməni yalanlarının ifşa edilməsi ilə bağlı yazdığı kitablar və həmin nəşrlərin xarici dillərdə olan nümunələri qiymətli mənbələrdir.

Sonra Milli Məclisin Regional məsələlər komitəsinin sədri Siyavuş Novruzov, "İrəvan şəhəri" Dövlət Tarix-Memarlıq Qoruyucu İdarəsinin İdarə Heyətinin sədri Şahin Seyidzadə, Elm və Ali Təhsil üzrə Dövlət Agentliyinin direktor müavini Əminəgə Sadıqov, Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin rektoru Ədalət Muradov, Bakı Musiqi Akademiyasının elmi işlər üzrə prorektoru Gülnaz Abdullazadə çıxış edərək əqli mülkiyyət sahəsində agentliyin həyata keçirdiyi tədbirləri yüksək qiymətləndiriblər.

"Dəyirmi masa" mövzu ətrafında müzakirələr yekunlaşıb.

Türk dövlətləri parlamentlərinin Xarici əlaqələr komitələrinin sədrələri Xankəndi və Şuşada olublar

Aprəl 26-da Azərbaycanda səfərdə olan Türk dövlətləri parlamentlərinin Xarici əlaqələr komitələrinin sədrələri Xankəndi şəhərinə gəliblər. Qonaqlar Xankəndi şəhəri ilə tanış olublar.

Milli Məclisin Mətbuat və İctimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinin bildirdiyi ki, sonra Şuşaya gələn qonaqlar Mərkəzi Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevanın birbaşa nəzarəti altında aparılan quruculuq işləri, şəhərdəki tarixi abidələrin bərpası və nəzərdə tutulan planlar barədə məlumat verilib.

Sonra qonaqlar Cıdır düzünə gəliblər. Bildirilib ki, qəhrəman əsgərlərimiz böyük şücaət göstərərək sıldırım qayalarla Cıdır düzünü qalxmış, canları və qanları bahasına Şuşanı işğaldan azad etmişlər. Bu gün Cıdır düzü işğaldan əvvəl olduğu kimi, möhtəşəm tədbirlərin keçirilməsi məkanına çevrilib.

Səfər zamanı qonaqlar Milli Məclisin Beynəlxalq münasibətlər və parlamentlər arasında əlaqələr komitəsinin sədri Səməd Seyidov, deputatlar Cavanşir Feiziyyəv, Sahib Alıyev, Elman Nəsirov, Azər Kərimli, Nəsim Məhəmmədliyəv, Sabir Hacıyev və digər rəsmi şəxslər müşayiət ediblər.

"Azərbaycan"

Şuşa şəhəri ilə tanış olublar.

Qonaqlara Şəhər tarixi, işğal dövründəki vəziyyəti və Şuşada canab Prezident İlham Əliyevin və Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevanın birbaşa nəzarəti altında aparılan quruculuq işləri, şəhərdəki tarixi abidələrin bərpası və nəzərdə tutulan planlar barədə məlumat verilib.

Sonra qonaqlar Cıdır düzünə gəliblər. Bildirilib ki, qəhrəman əsgərlərimiz böyük şücaət göstərərək sıldırım qayalarla Cıdır düzünü qalxmış, canları və qanları bahasına Şuşanı işğaldan azad etmişlər. Bu gün Cıdır düzü işğaldan əvvəl olduğu kimi, möhtəşəm tədbirlərin keçirilməsi məkanına çevrilib.

Səfər zamanı qonaqlar Milli Məclisin Beynəlxalq münasibətlər və parlamentlər arasında əlaqələr komitəsinin sədri Səməd Seyidov, deputatlar Cavanşir Feiziyyəv, Sahib Alıyev, Elman Nəsirov, Azər Kərimli, Nəsim Məhəmmədliyəv, Sabir Hacıyev və digər rəsmi şəxslər müşayiət ediblər.

"Azərbaycan"

Bakı Marafonu üçün 15 mindən çox iştirakçı qeydiyyatdan keçib

Heydər Əliyev Fondunun təşəbbüsü ilə mayın 5-də keçiriləcək "Bakı Marafonu 2024" ə qeydiyyat başa çatıb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, 7-ci dəfədir təşkil ediləcək Bakı Marafonu üçün 15 mindən çox iştirakçı qeydiyyatdan keçib.

Marafonda 200-dən çox fəxri qonağın, 6 mindən çox tələbənin iştirakı gözlənilir. Yarışa Azərbaycan vətəndaşları ilə yanaşı, ölkədə yaşayıb çalışan əcnəbilər, həmçinin digər ölkələrdən də qoşulan

lar var. Belə ki, qeydiyyatdan keçənlərin siyahısında Almaniya, Çin, Fransa, Gürcüstan, Hindistan, İraq, İran, İtaliya, Kanada, Qazaxıstan, Pakistan, Rusiya, Suriya, Türkiyə, Ukrayna və digər ölkələrin vətəndaşları yer alıblar.

Marafonun marşrutu: Dövlət Bayrağı Meydanı - Dənizkənarı bulvar - Bakı Beynəlxalq Dəniz Vağzalı -

Neftçilər prospekti - Bakı Ağ Şəhər bulvarı - Xəqani Rüstəmov küçəsi - Bakı Ağ Şəhər bulvarı, 8 Noyabr prospekti, Yusif Səforov küçəsinin bir hissəsi - Afiyyəddin Cəlilov və Üzeyir Hacıbəyli küçələrinin kəsişməsi, "Cavanşir" körpüsündən keçməklə Üzeyir Hacıbəyli küçəsi - Neftçilər prospekti, Bayıl dairəsi, Bibiheybət yolu (Su İdmanı Sarayı) və Dənizkənarı bulvar boyunca hərəkət edərək (Su İdmanı Sarayının arxası, Bakı Kristal Zalı) - Dövlət Bayrağı Meydanı.

Neftçilər prospekti - Bakı Ağ Şəhər bulvarı - Xəqani Rüstəmov küçəsi - Bakı Ağ Şəhər bulvarı, 8 Noyabr prospekti, Yusif Səforov küçəsinin bir hissəsi - Afiyyəddin Cəlilov və Üzeyir Hacıbəyli küçələrinin kəsişməsi, "Cavanşir" körpüsündən keçməklə Üzeyir Hacıbəyli küçəsi - Neftçilər prospekti, Bayıl dairəsi, Bibiheybət yolu (Su İdmanı Sarayı) və Dənizkənarı bulvar boyunca hərəkət edərək (Su İdmanı Sarayının arxası, Bakı Kristal Zalı) - Dövlət Bayrağı Meydanı.

Neftçilər prospekti - Bakı Ağ Şəhər bulvarı - Xəqani Rüstəmov küçəsi - Bakı Ağ Şəhər bulvarı, 8 Noyabr prospekti, Yusif Səforov küçəsinin bir hissəsi - Afiyyəddin Cəlilov və Üzeyir Hacıbəyli küçələrinin kəsişməsi, "Cavanşir" körpüsündən keçməklə Üzeyir Hacıbəyli küçəsi - Neftçilər prospekti, Bayıl dairəsi, Bibiheybət yolu (Su İdmanı Sarayı) və Dənizkənarı bulvar boyunca hərəkət edərək (Su İdmanı Sarayının arxası, Bakı Kristal Zalı) - Dövlət Bayrağı Meydanı.

Münasibətlərin möhkəm qanunvericilik bazası yaradılır

Azərbaycan-Qırğızistan əlaqələrinin inkişafı xoşbəxt gələcəyə xidmət edən siyasətdir

"Azərbaycan ilə Qırğızistan arasında əməkdaşlığın, qarşılıqlı münasibətlərin genişlənməsi yüksələn xətt üzrə inkişaf edir. Bu, hər iki dövlətin, xalqın birliyinin, dostluğunun möhkəmlənməsinə yönəldilib".

Bu fikirləri "Azərbaycan" qəzetinə açıqlamasında Milli Məclisin Aqrar siyasət komitəsinin sədri Tahir Rzayev deyib. Deputat bildirib ki, Qırğız Respublikasının Prezidenti Sadır Japarovun ölkəmizə səfəri böyük əhəmiyyət kəsb edir. Səfər zamanı iki ölkənin dövlətlərarası Şurasının 2-ci iclasının keçirilməsi, Birgə Bəyanatın, Anlaşma Memorandumunun, ümumilikdə 18 sənədin imzalanması birliyə və əməkdaşlığa yeni impuls verir.

Prezident İlham Əliyev mətbuata verdiyi bəyanatında bu səfərin əhəmiyyətini yüksək qiymətləndirərək bildirib: "Səfər ölkələrimiz arasında dostluq, qarşılıqlı münasibətlərinin möhkəmləndirilməsinə töhfə verəcək". Sözsüz, bu

belədir, çünki Azərbaycan və Qırğız xalqlarının tarixi köklər, milli adət-ənənələr, dostluq əlaqələri birləşdirir və bu münasibətlər əsrlərdir ki, davam etməkdədir.

Tahir Rzayev qeyd edib ki, Qırğız Respublikası bütün platformalarda, beynəlxalq tədbirlərdə, ən yüksək səviyyəli görüşlərdə, eləcə də 44 günlük müharibə və 23 saatlıq antiterror tədbirlərində Azərbaycanın haqlı mübarizəsinə dəstək verib və dövlətimizin suverenliyinin tam bərpasını təmin etməyə çalışıb. Azərbaycanın bu bərpasını təmin etməyə çalışıb. Azərbaycanın bu bərpasını təmin etməyə çalışıb.

investisiya fondu çərçivəsində layihələrin həyata keçirilməsi mexanizminin daha tez reallaşdırılması üçün yeni vəziyyətlərin qarşısına qoyulması buna əsas verir. Eyni zamanda səhiyyə, elm, təhsil, energetika, nəqliyyat, miqrasiya, iqtisadiyyat və digər sahələrdə əməkdaşlığa dair sənədlərin imzalanması gələcək inkişafa və möhkəm dostluğa hesablanıb. Dövlət başçımız bildirib ki, bu gün imzalanmış sənədlər hələ imza atılan sənədlərin hamısı deyil. Sənədlərin bir

hissəsi də müvafiq dövlət strukturlarında imzalanır. Beləliklə biz, həmçinin münasibətlərimizin möhkəm qanunvericilik bazasını yaradıq. Prezident İlham Əliyevin Mərkəzi Asiya dövlətləri ilə əlaqələrin möhkəmləndirilməsinə, Qırğız Respublikası ilə münasibətlərin daha da yaxşılaşdırılmasına verdiyi önəm gələcəyə, xoşbəxt həyata xidmət edən bir siyasətdir və xalqlarımızın birliyinə, suverenliyimizin daimi olmasına yönəldilib", - deyir Tahir Rzayev əlavə edib.

Komitə sədri vurğulayıb ki, Azərbaycan və Qırğızistan prezidentlərinin Füzuli şəhərində ərmonü faşistləri tərəfindən dağıdılmış yerlərdə baş çəkmələri, səhərin baş planı ilə tanış olmaları, Ağdam şəhərində Pənahəli xanın sarayı və imarət kompleksində görülən işlərdə maraqlanmaları, Cümə məscidinin bərpasından sonra açılışının edilməsi, Ağdam Konfrans Mərkəzi,

Şahbulaq qalası ilə tanışlıq iki ölkə arasında əməkdaşlığın möhkəmlənməsinə yeni güclü zəmin yaradır. Qırğızistan Prezidentinin təşəbbüsü ilə Qırğızistan dövləti adından Xıdırli kəndində tam orta məktəb binasının inşası sarsılmaz qarşılıqlı əməkdaşlığımızın ifadəsi kimi tarixləşdi. Müasir tələblərə uyğun 2,7 hektar ərazi, iki yerüstü və 1 yeraltı mərtəbəsi, 22 kabinetli olan məktəbin tikintisi bu ilin sonunadək başa çatdırılacaq.

Tahir Rzayev sonda əlavə edib ki, prezidentlərin işğaldan azad olunmuş ərazilərə səfəri zamanı bərpə, quruculuq, tikinti işləri ilə tanışlıq həm də dünyaya, azğın düşmənlərə və onların havadarlarına bir mesajdır: "Görün, dövlətlər qarşılıqlı, qurur, yaradır və sülhə, əmin-amanlığa, təhlükəsizliyə, birliyə yollar açır. Siz bundan ibarət gözləyin".

Əsmər QARDAŞXANOVA, "Azərbaycan"

Prezidentin göstərişi ilə bölgələrdə vətəndaşların qəbulu keçirilir

Prezident İlham Əliyevin tapşırığına əsasən, mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları rəhbərlərinin respublikanın bölgələrində vətəndaşların qəbulu çərçivəsinə uyğun olaraq, fövqəladə hallar naziri Komaləddin Heydərov aprelin 26-da Göygöl şəhərində, Göygöl rayon Dövlət Yangından Mühafizə Hissəsinin inzibati binasında Göygöl və Daşkəsən rayonları sakinlərinin qəbulunu keçirib.

Sonra fövqəladə hallar naziri tərəfindən qəbul edilən Göygöl və Daşkəsən rayonları sakinlərinin müraciətlərinin əksəriyyəti yerində həllini tapıb, bir sıra məsələlərlə bağlı qanunvericiliyə uyğun dərhal zəruri tədbirlərin görülməsi barədə nazirliyin aidiyyəti strukturlarının rəhbərlərinə tapşırıqlar verilib.

Fövqəladə hallar naziri ilə yanaşı, nazir müavini və nazirliyin müvafiq struktur bölmələrinin rəhbərləri də vətəndaşları qəbul ediblər. Vətəndaşların müraciətlərinə yerində və operativ yanaşılması üçün yaradılan şəraitə görə dövlətimizin başçısına minnətdarlıqlarını bildiriblər.

* * *

Prezident İlham Əliyevin tapşırıqlarına uyğun olaraq prokurorluq orqanları tərəfindən vətəndaşların qəbulu daim diqqətdə saxlanılmaqla onların ərizə və şikayətlərinin yerində dinlənilərək həll olunması üçün müvafiq tədbirlər görülür.

Baş Prokurorluğun Mətbuat xidmətindən verilən məlumata görə, aprelin 26-da Baş prokuror Kamran Əliyev Ağdaş Rayon Prokurorluğunun inzibati binasında Ağdaş, Yevlax, Ucar, Zərdab rayonu və digər bölgələrdən olan vətəndaşları qəbul edib.

Qəbulda iştirak edən 44 nəfər vətəndaşın müraciətində konkret cinayət işlərinin istintaqı və törədilmiş cinayətlər barədə məlumatların araşdırılması zamanı yod verilmiş qanun pozuntuları, məhkəmədə baxılan cinayət işləri üzrə dövlət ittihamının müdafiəsi, habelə mülki xarakterli mübahisələr və sosial problemlərə dair qeyd olunan məsələlərin bilavasitə prokurorluqda və ya aidiyyəti icra orqanlarında operativ həlli üçün müvafiq göstərişlər verilib.

Sonra prokurorluq əməkdaşları ilə görüş keçirən Kamran Əliyev onlara konkret tapşırıqlar verib, vətəndaşların müraciətlərinə obyektiv baxılmasına və qəbulu işinin düzgün təşkilinə görə tabe prokurorların fərdi məsuliyyət daşıdığını diqqətə çatdırıb, eləcə də prokurorluq orqanlarının fəaliyyətində müasir informasiya-kommunikasiya texnologiyalarının tətbiqini təmin edən "Elektron prokurorluq" informasiya sisteminin fəaliyyəti ilə yerində tanış olaraq işin daha da təkmilləşdirilməsi və səmərəliliyinin artırılmasına dair tövsiyələrini dinləyib.

* * *

Bu gün energetika naziri Pərviz Şahbazov Biləsuvar rayonu Heydər Əliyev Mərkəzində vətəndaşlarla görüşüb.

Energetika Nazirliyindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, nazirliyin aidiyyəti struktur bölmə rəhbərlərinin iştirakı ilə keçirilmiş görüşdə vətəndaşların elektrik enerjisi təchizatı, şəbəkəyə qoşulma, küçə işıqlandırılması, kəbellərin çəkilişi, enerjinin keyfiyyəti, elektrik veriliş xətirlərinin mühafizə zonası, qurğu və avadanlıqların istismar vəziyyəti, təbii qaz təchizatı, qaz və elektrik enerjisi sərffiyatına görə yaranmış bəzi və çərçimələr, həmçinin digər məzmunlu müraciətləri dinlənilib, qaldırılan məsələlərin qanunvericiliyin tələblərinə uyğun həll edilməsi üçün müvafiq tapşırıqlar verilib.

Görüşdə Biləsuvar rayonu ilə yanaşı, Bakı və Şirvan şəhərləri, həmçinin Lənkəran, Salyan və Cəlilabad rayonlarından olan 22 vətəndaş iştirak edib.

Bakıda müasir mərhələdə Azərbaycan-Qırğızistan münasibətlərinə dair "dəyirmi masa" təşkil edilib

Aprelin 26-da Beynəlxalq Münasibətlərin Təhlili Mərkəzində (BMTM) "Müasir mərhələdə Azərbaycan-Qırğızistan ikitərəfli münasibətləri: darin strateji tərəfdaşlıq" mövzusunda "dəyirmi masa" təşkil edilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Beynəlxalq Münasibətlərin Təhlili Mərkəzinin İdarə Heyətinin sədri Fərid Şəfiyev açılış nitqi ilə çıxış edərək Azərbaycan-Qırğızistan əlaqələrinin inkişaf dinamikasından danışıb. Ölkələrimiz arasında ikitərəfli münasibətlərin inkişafına toxunan F.Şəfiyev Azərbaycanın Qırğızistanda investisiya layihələri həyata keçirdiyini qeyd edib. Əlaqələrimizin gələcəkdə daha da dərin-

ləşəcəyindən əminliyini ifadə edən BMTM-nin İdarə Heyətinin sədri Qırğızistan tərəfindən Ağdamda inşa ediləcək məktəb binasının əhəmiyyətini xüsusi vurğulayıb.

Azərbaycanın və Qırğızistanın Türk Dövlətləri Təşkilatı çərçivəsində münasibətlərindən bəhs edən BMTM rəhbəri Mərkəzi Asiya 5+1 platformasında da qarşılıqlı faydalı əməkdaşlığın vacib istiqamətlərdən biri olduğunu diqqət çəkib. Ekspertlər səviyyəsində bu platformanın inkişafının zəruriliyini qeyd edən F.Şəfiyev ikitərəfli və iqtisadi sahədə meqalayihələr çərçivəsində əməkdaşlığın, habelə iki ölkə gəncləri arasında humanitar layihələrin icrasının zəruriliyini vurğulayıb.

Qırğızistan Prezidenti Sadır Japarovun Azərbaycana səfərinin təfərrüatlarına toxunan Qırğızistanın ölkəmizdəki və Gürcüstandakı səfiri Kayrat Osmanaliyev səfər çərçivəsində imzalanmış sənədlər və görüşlərin münasibətlərinin gələcək inkişafına töhfə verəcəyini qeyd edib. Diplomət ölkələrimiz arasında əməkdaşlığın hərtərəfli inkişafı ilə bağlı 5 illik proqramın və gəlirlərə görə vergilərə münasibətdə ikiqatı veritutumunun aradan qaldırılması və vergidən yayınmanın qarşısının alınması ilə bağlı sazişi xüsusi vurğulayıb.

Onun sözlərinə görə, qarşılıqlı səfərlər münasibətlərə əlavə təkan verməklə yanaşı, hər iki ölkənin bütün sahələr üzrə əməkdaşlığın inkişafına sadıqlığını nümayiş etdirir. Sonra müzakirələr BMTM-in İdarə Heyətinin

üzvü Gülşən Paşayevanın moderatorluğu ilə davam etdirilib. G.Paşayeva əsas Ümummilli Lider Heydər Əliyev tərəfindən qoyulan uğurlu siyasətin bu gün də davam etdirildiyini və Türk dünyası ilə əlaqələrin inkişafının Azərbaycanın xarici siyasət prioritetlərindən olduğunu deyib.

Sonra ikitərəfli münasibətlərin inkişafı və gələcək imkanlar barədə Azərbaycanın sabiq baş naziri Həsən Həsənov, Qırğızistanın keçmiş xarici işlər naziri, "Qırğız Diplomatlara Birliyi"nin sədri Janil Tumenbayeva, DİA-nın "Beynəlxalq münasibətlər və xarici siyasət" kafedrasının müdiri Namiq Əliyev, Qırğızistan parlamentinin sabiq spikeri Medetkan Şerimkulov və digərləri çıxış edərək, mövzu ilə bağlı fikirlərini bildiriblər.

Qırğız Respublikasının rəqəmsal inkişaf naziri "ASAN xidmət" in fəaliyyət istiqamətləri barədə məlumatlandırılıb

Ölkəmizdə rəsmi səfərdə olan Qırğız Respublikasının rəqəmsal inkişaf naziri Nuriya Kutnayeva "ASAN xidmət" mərkəzinin fəaliyyəti ilə tanış olub.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət

Agentliyinin İctimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinin AZƏRTAC-a verilən məlumata görə, agentliyin sədri Ülvi Mehdi-

yev qonağa "ASAN xidmət", eləcə də Dövlət Agentliyinin digər fəaliyyət istiqamətləri barədə ətraflı məlumat verib.

Eyni zamanda bu səfər çərçivəsində Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar

üzrə Dövlət Agentliyi ilə Qırğız Respublikasının Rəqəmsal İnkişaf Nazirliyi arasında imzalanmış Anlaşma Memorandumunun implementasiyası istiqamətində əməkdaşlığın gücləndirilməsinin əhəmiyyəti vurğulanıb. Görüşdə Qırğız Respublikası

ilə "ASAN xidmət" təcrübəsinin paylaşılmaya dair qərar qəbul edilib.

Qonaq "INNOLAND" İnkubasiya və Akselerasiya Mərkəzi, "Soyyar ASAN xidmət", "ABAD" və "Bilim Bakı" mərkəzinin fəaliyyəti ilə tanış olub.

Ağdamda Minalardan və partlamamış hərbi sursatlardan təmizləmə üzrə İşçi qrupun iclası keçirilib

Azərbaycan Respublikasının işğaldan azad edilmiş ərazilərdə məsələlərin mərkəzləşdirilmiş qaydada həlli ilə bağlı yaradılmış Əlaqələndirmə Qərargahının İdarəetmə Mərkəzinin nəzdində fəaliyyət göstərən Minalardan və partlamamış hərbi sursatlardan təmizləmə üzrə İşçi qrupun Ağdam rayonuna səfəri baş tutub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, səfərdə Azərbaycan Respublikası Minalar və İşçi qrupda təmsil olunan müvafiq dövlət qurumlarının nümayəndələri iştirak ediblər.

İşçi qrupun üzvləri Ağdam rayonunda minaların təmizləmə əməliyyatlarına cəlb olunan Fövqəladə Hallar Nazirliyinin, qadınlardan ibarət minaların təmizləmə qruplarının və yerli minaların təmizləmə şirkətinin fəaliyyəti ilə tanış olublar. İşçi qrup üzvləri icra ed-

ilən layihələrin gedişatını, o cümlədən aşkarlanan mina və partlamamış hərbi sursatların partlayış yolu ilə zərərsizləşdirilməsi prosesini müşahidə ediblər.

Səfər çərçivəsində Ağdam rayonunda İşçi qrupun növbəti iclası keçirilib.

Agentliyin İdarə Heyətinin sədri, İşçi qrupun rəhbəri Vüqar Süleymanov iclasda açılış nitqi ilə çıxış edərək hökumət tərəfindən təsdiq edilmiş illik

tədbirlər planına əsasən icra olunan humanitar minaların təmizləmə əməliyyatlarının gedişatı barədə məlumat verib. O bildirib ki, əsasən yaşayış məntəqələrinin bərpası, nəqliyyat, energetika infrastrukturunu, eləcə də kənd təsərrüfatı sahələrini digər prioritet istiqamətlərdə aparılan minaların təmizləmə əməliyyatları nəticəsində 133,373 hektar ərazi təmizlənib, 118 835 ədəd mina və mühərribənin digər partlayıcı qalıqları aşkar edilərək zərərsizləşdirilib.

İclasda, işğaldan azad edilmiş ərazilərdə minaların təmizləmə fəaliyyətinə cəlb olunmuş qurumlar tərəfindən icra edilən fəaliyyət üzrə hesabatlar dinlənilib, cari məsələlər müzakirə olunub, habelə mina təhlükəsi ilə mübarizə istiqamətində maarifləndirmə məsələləri ilə bağlı fikir mübadiləsi aparılıb. Cari və növbəti illərdə işğaldan azad edilmiş ərazilərdə daha çox sayda keçmiş məcburi köçkünlərin geri qayıdışını nəzərə alaraq maarifləndirmə işlərinin müvafiq qurumlarla bu istiqamətdə birgə fəaliyyətin daha da genişləndirilməsinin vacibliyi vurğulanıb.

Əlaqələndirmə Qərargahının İdarəetmə Mərkəzinin nəzdində fəaliyyət göstərən İşçi qrupun iclaslarının ərazilərdə keçirilməsi Böyük Qayıdış proqramının əsas prioritetlərindən biri olan minaların təmizləmə prosesinin dinamikliyi və bu prosesə cəlb olunan qurumların icra etdiyi minaların təmizləmə əməliyyatları ilə yerlərdə yaxından tanış olmaq imkanı verir.

Türkiyə-Rusiya Birgə Monitorinq Mərkəzinin bağlanış mərasimi keçirilib

Aprelin 26-da Ağdam rayonu ərazisində yerləşən Türkiyə-Rusiya Birgə Monitorinq Mərkəzinin təntənəli bağlanış mərasimi keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, mərasimdə Azərbaycan Ordusunun, Türkiyə və Rusiya Silahlı Qüvvələrinin rəhbər heyəti, həmçinin hər iki ölkənin respublikamızdakı səfirləri, hərbi qulluqçuları və media nümayəndələri iştirak ediblər.

Əvvəlcə hər üç ölkənin Dövlət himnləri səsləndirilib.

Tədbirdə Azərbaycan Respublikasının müdafiə nazirinin birinci müavini - Azərbaycan Ordusunun Baş Qərargah rəisi general-polkovnik Kərim Vəliyev, Türkiyə Respublikası Silahlı Qüvvələrinin Quru Qoşunlarının Qərargah rəisi general-polkovnik Levent Ergün və Rusiya Federasiyası Silahlı Qüvvələrinin Baş Qərargah rəisinin müavini general-polkovnik Sergey İstrakov çıxış ediblər.

Türkiyə Respublikası və Rusiya Federasiyası arasında imzalanmış 11 noyabr 2020-ci il tarixli Memorandumuna əsasən yaradılmış Birgə Monitorinq Mərkəzinin fəaliyyəti haqqında danışıb.

2021-ci ilin yanvar ayının 30-dan regionda sülhün və sabitliyin rifahı naminə vicdanlı və cəsarətli xidmətlərinə görə türkiyəli və rusiyalı hərbi qulluqçulara minnətdarlıq ifadə olunub, onlara gələcək xidmətlərində uğurlar arzulandı.

Həmçinin qeyd edilib ki, Azərbaycan Respublikasının Qarabağ iqtisadi rayonunda müvafiq yerləşdirilmiş Rusiya Federasiyası sülhməramlı kontingentinin də iki ölkənin ali rəhbərliyi arasında əldə olunan razılığa əsasən fəaliyyətini vaxtdan əvvəl dayandıraraq ölkə ərazisindən tam çıxarılması prosesinə başlanılıb.

Bağlanış mərasimində Həzi Aslanov adına Ordu İdeoloji və Mədəniyyət Mərkəzinin Mahnı və Rəqs Ansamblının və Heydər Əliyev adına Hərbi İnstitutun Hərbi Orkestrinin iştirakı ilə bədii proqram təqdim edilib.

Qazaxıstan nümayəndə heyəti Azərbaycanın Hərbi Hava Qüvvələrinin Mərkəzi Komanda Məntəqəsində olub

Qazaxıstan Respublikasının müdafiə nazirinin birinci müavini - Qazaxıstan Respublikası Silahlı Qüvvələrinin Baş Qərargah rəisi general-leytenant Sultan Kamaletdinov rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyətinin ölkəmizə səfəri davam edir.

Müdafiə Nazirliyinin mətbuat xidmətindən AZƏR-

TAC-a bildirilib ki, aprelin 26-da Qazaxıstan nümayəndə heyəti Hərbi Hava Qüvvələrinin Mərkəzi Komanda Məntəqəsinə gəlib. Qonaqlara komanda məntəqəsinin əsas fəaliyyət istiqamətləri, imkan və qabiliyyətləri barədə ətraflı məlumat verilib.

Daha sonra qazaxıstanlı nümayəndələr Milli Müdafiə

Universitetinin Hərbi İdarəetmə İnstitutunun Hərbi Oyunları Mərkəzinə ziyarət ediblər. Burada qonaqlara mərkəzin yaranma tarixi, icra olunan fəaliyyətlərlə bağlı brifinq təqdim edilib, onları maraqlandıran suallara cavablandırılıb.

Sonda qonaqlara hədiyyələr təqdim edilib.

İlham Əliyevin növbəti böyük diplomatik qələbəsi

Dövlət Departamentinin hesabatında "erməni barmağı"

ABŞ bu cür "sənəd"lərdən müxtəlif ölkələrə təzyiq aləti kimi istifadə edir

"ABŞ Dövlət Departamenti hesabatlarında Azərbaycanla bağlı həqiqəti əks etdirməyən qərəzli münasibəti davam etdirir. 2023-cü il üzrə insan haqlarına dair hesabat ölkəmizdəki realığı əks etdirmir, əksinə, ortada çox ciddi qərəz, Azərbaycanın demokratik inkişaf yoluna atılan böhtan var".

Bu sözləri qəzetimizə açıqlamasında Milli Məclisin deputatı Aydın Hüseynov deyib. O bildirib ki, həmişə olduğu kimi, bu hesabatda da "erməni barmağı"nın olduğu görünür. Əlbəttə, bütün bunların nədən qaynaqlandığını artıq hər kəs bilir. Səbəblər müxtəlifdir, hər ölkəyə yanaşma fərqlidir və xüsusən də bunda siyasi məqamlar üstünlük təşkil edəndə ABŞ bu cür hesabatları hazırlayarkən realıyı bir konara qoyaraq bundan ölkələrə təzyiq aləti kimi istifadə edir.

A.Hüseynov qeyd edib ki, Amerikanın oxşar hadisələrə fərqli standartlar tətbiq etməsi yeni deyil, ikili standartlar həmişə göz qabağında olub. "ABŞ-də insan haqları bütün mənada ayaqlar altındadır, zorakılıq baş alıb gedir, mitinqlərdə on qaddır üsullardan istifadə olunmaqla etiraz edənələr "zərərsiz"ləşdirilir. Amma hesabatlar hazırlanarkən bütün bunlar unudulur, demokratik ölkə adı başdan yazılır. Hesabatın Azərbaycana aid hissəsində 2023-cü il sentyabrın 19-20-də Qarabağda nəzarəti tam ələ keçirmək üçün antiterror tədbirlərindən bəhs edilir. Boli, Azərbaycan bu tədbiri öz suveren ərazilərində separatçılara, azərbaycanlıları 30 il ərzində terrorla təhdid edən, öz evinə, yurduna getməsinə imkan verməyən, ərazilərində soyqırım törədən, dini, milli ayrı-seçkilik salan terrorçulara qarşı keçirib".

Deputat vurğulayıb ki, müxtəlif vaxtlarda bəzi tərbiyəçi təşkilatların Azərbaycanda həyata keçirilən siyasi, iqtisadi, sosial, hüquqi islahatlara kölgə salmağa hesablanmış qərəzli hesabatları olub. İstər ABŞ Dövlət Departamenti, istərsə də digər təşkilatlar belə hesabatlar hazırlamaqla özlərini nüfuzdan salırlar. Bu, onlara olan inamı kəskin şəkildə azaldıb. Çünki ədalət prinsipinin pozulduğu yerdə səmimiyyətdən, obyektivlikdən və hörmətdən danışmaq mümkün deyil. Bütün bunlar ölkəmizdə həyata keçirilən sistemli, davamlı islahatlar nəticəsində əldə olunmuş mühüm uğurlara təsir edə bilməz.

A.Hüseynov bildirib ki, ABŞ özünü arbitr rolunda görürsə, öz ölkəsində insan haqları sahəsində vəziyyəti dair könüllü və açıq şəkildə hesabatla çıxış etməlidir. "ABŞ-də rasizm, islamofobiya, miqrantların hüquqlarının pozulması, həbsxanalarda düzülmə şərait və digər məsələlər barədə faktlar kifayət qədər çoxdur. Əgər Dövlət Departamenti obyektivlik nümayiş etdirmək istəyirsə, bunları da hesabatda daxil etsin. Amma bunu etmir. Çünki işə oluna bilər. Amerikada keçirilən etiraz aksiyalarının qarşısını alan zaman polislin törətdiyi vəhşiliklər barədə çoxsaylı sübutlar var. Heç bir təhlükə törətməyən qaradəriliyin öldürülməsindən sonra ona atəş açan polislin məsuliyyətini yayıma hallarına da bu ölkədə rast gəlinir", - deyir müsahibimiz əlavə edib.

Deputat qeyd edib ki, hesabatda ölkəmizdəki insan haqları ilə bağlı vəziyyət subyektiv mülahizələrə, ermənipərəst mövqelərə əsaslandıqından buradakı iddialar qərəzəndən başqa bir şey deyil.

Əsmər QARDAŞXANOVA,
"Azərbaycan"

Sülhə doğru daha bir addım atılıb

Artıq delimitasiya prosesi başlayıb

Dünyanın bir sıra ölkələrində münaqişələrin davam etdiyi, həlli yollarının tapılmadığı, hələ də müharibə ocaqlarının söndürülməsinin müşkül görüldüyü bir zamanda Azərbaycanın sülhə, sabitliyə doğru atdığı addımlar, həyata keçirdiyi tədbirlər təqdirəlayiqdir. Bu baxımdan, son illər ölkəmizdə baş verən hadisələr, ard-arda qazanılan qələbələr yalnız respublikamızın deyil, bütövlükdə Cənubi Qafqazın bu günü, sabahı üçün olduqca əhəmiyyətlidir.

XX əsrin axırını onilliyində Azərbaycanın Qarabağ və Şərqi Zəngəzur bölgələrini münaqişə ocağına çevirən, işğala məruz qoyan, həmin ərazilərin yerli sakinləri olan azərbaycanlıların başlarına gətirilən müsibətlərin səbəbkarı Ermənistan idi. Uzun illər işğalçı siyasətini davam etdirmək üçün Ermənistan hökumətinin rəhbərləri hər vasitəyə əl atdılar. İşğalçı, təcavüzkar ölkənin rəhbərləri sözləri keçən, ərki çatan bir sıra güclü dövlətlərdən, beynəlxalq təşkilatlardan yardım diləndilər, aldıkları hərbi avadanlıqlardan, silah-sursatdan Azərbaycanın, azərbaycanlıların əleyhinə istifadə etdilər.

Dünyaya "demokratiya" dərsi keçən, lakin özəri demokratiyadan uzaq olan ermənipərəst ABŞ, Qorb dövlətləri və onların yedəklərindəki bir sıra beynəlxalq təşkilatların çirkin niyyəti, məkrli olduqları, Azərbaycanla Ermənistan arasında münaqişəni son qoyulmasına, sülhün yaranmasına vasitəçilik etmək adı ilə yalnız vaxt qazanmağa, Qarabağda, Şərqi Zəngəzurdə erməni işğalının davam etməsinə çalışdıqlarını zaman göstərdi. Beləliklə, onlar vaxtın uzanmasına, Azərbaycanın işğal faktı ilə barışmasına cəhd etdilər.

Müharibə istəməyən, münaqişənin sülh yolu ilə başa çatmasına, ərazilərini savaşıq, qansız-qadasız işğaldan azad etməyə səy göstərən Azərbaycan dövləti və xalqı isə bir məsələdə də hər zaman eyni mövqedən çıxış edib, daha heç vaxt ermənilərə torpaq verməyəcəyini bildirdi. Dövlətimizin başçısı, Silahlı Qüvvələrimizin Ali Baş Komandanı İlham Əliyev qətiyyətlə boyan edirdi ki, biz Azərbaycan ərazisində ikinci erməni dövləti yaratılmasına imkan verməyəcəyik.

Aprelin 23-də "COP29 və Azərbaycan üçün Yaşıl Baxış" mövzusunda beynəlxalq forumda dövlətimizin başçısı İlham Əliyevin vurğuladığı kimi, biz 28 il gözəldik və ondan sonra suverenliyimizi güc yolu ilə bərpa etdik: "Biz bunu haqlı olduğumuz və edə bildiyimiz üçün etdik. Bizim üçün bu, ölümlərim məsələsi idi. Biz o zaman əmin deyildik ki, kimlər Ermə-

nistan tərəfindən çıxış edəcək. Fərqli variantlar ola bilərdi. Onların heç biri bizim üçün xoş deyildi. Amma o zaman biz bu barədə düşünmürdük, ya suveren ləyaqətimizi bərpa etməli, ya da hamımız ölməli idik. Bizim yanaşmamız belə idi. Gözlədik, güc topladıq, beynəlxalq arenada işlədik. Biz mövqeyimizi sübuta yetirməyə və təcavüzün qurbanı olduğumuzu izah etməyə çalışırdıq, lakin bu, heç bir nəticə vermədi. Boli, beynəlxalq qurumlar qətnamələr, qərarlar qəbul etdilər, amma bunlar icra olunmadı, icra mexanizmi yox idi. Beləliklə, biz bunu güc yolu ilə icra etdik. Dediylim kimi, biz sülhü müharibə ilə götdürdik".

2020-ci ilin payızında Ermənistan silahlı qüvvələrinin növbəti tərxiyəti notisində başlayan, qırx dörd gün davam edən və Azərbaycan Ordusunun qələbəsi ilə başa çatan İkinci Qarabağ müharibəsində, 2023-cü ilin sentyabrında aparılan lokal xarakterli antiterror əməliyyatları zamanı qazandığımız qələbələr tarixi ədalətin bərpa olunması idi. Digər tərəfdən, artıq qəhrəman Azərbaycan Ordusunun hüsnü il separatizmin kökü bərdəfəlik kəsən Qarabağda sülhün əldə olunmasına tarixi fürsət yarandı.

Bu gün Cənubi Qafqazda davamlı sülhün, sabitliyin yaranması real görünür. "COP29 və Azərbaycan üçün Yaşıl Baxış" mövzusunda beynəlxalq forumda Prezident İlham Əliyevin tədbir iştirakçılarının suallarını cavablandırarkən dediği kimi, Azərbaycanın İkinci Qarabağ müharibəsində zəfər çalması və ardınca suverenliyini tam bərpa etməsi regionda dayanıqlı sülhə də birbaşa rəvac verib.

Sülh prosesinin təşəbbüskarı Azərbaycanlı. Rəsmi Bakı İkinci Qarabağ müharibəsindən dərhal sonra Ermənistanla beş baza prinsipi əsasında təkmil sülh modeli təklif etdi və bu istiqamətdə əməli işlər həyata keçirdi. Ancaq rəsmi İrəvan reallıqlarla tamamilə təzad təşkil edən istək-

ləri, Azərbaycan ərazilərində iddia etmək kimi boş xülyaları ilə sülh razılaşmasının imzalanmasına əngəllər yaratdı. Ermənistanın sazişinə qondarma "Dağlıq Qarabağ" məsələsinə daxil etmək cəhdi və həmin əngəllərdən biri oldu. "COP29 və Azərbaycan üçün Yaşıl Baxış" mövzusunda beynəlxalq forumda Prezident İlham Əliyevin qeyd etdiyi kimi, biz üçün tamamilə qəbul edilmiş, lakin Ermənistanla münasibət arasındakı "Dağlıq Qarabağ" Azərbaycanın Qarabağ regionu olub və olacaq, bu, Azərbaycanın daxili məsələsidir. Dövlətimizin başçısı vurğuladı ki, bu, irəliləyişə nail ola bilməyimizə başlıca səbəbi idi.

Rəsmi səviyyədə Qarabağın Azərbaycan ərazisi olduğunu etiraf edən Ermənistanın sülhə imza atmaqdan boyun qaçırmasında arxalandığı, sığdığı xarici himayədarlarının da "rolu" danılmaz oldu. Ermənipərəst Qorb dairələri Cənubi Qafqazda daimi münaqişə ocağının olmasına maraqlıdır. Ermənistan siyasi, hərbi dəstək verməyə davam edir və xəbis niyyətlərinin başlıca rol oynadığı sübhəsidir.

Yaranmış realıq isə rəsmi İrəvanın sülhdən başqa çıxış yolunun olmadığını göstərir. Özü də bu realıq, əslində, Ermənistanın xeyrinədir. Düşüdüylə labirintdən Ermənistan yalnız sülh yoluna çıxmaqla qurtula bilər. Bunu indi ermənilər də etiraf edir.

Artıq delimitasiya istiqamətdə ilk addım atılıb. Bu, 4 qeyri-anklav kəndin qaytarılması ilə bağlı iki ölkə arasında əldə edilmiş razılıqdan sonra başlandı. Delimitasiya prosesində tərəflər 1991-ci il Alma-Ata Bəyannaməsinə əsaslanacaqlar.

Proses davam edir. Qeyd edək ki, Ermənistan və Azərbaycan xarici işlər nazirlərinin növbəti görüşünün Qazaxıstanda baş tutması planlaşdırılır. Artıq rəsmi Bakı bununla bağlı öz razılığını bildirib.

Zöhrə FƏRƏCOVA,
"Azərbaycan"

"Delimitasiya və demarkasiya sülhün başlanğıcıdır"

Hayastanda sərhədlərin müəyyənləşdirilməsini xilas formulu kimi görürlər

İkinci Qarabağ müharibəsinin qalibi və məğlubu arasında aparılan sülh danışıqları, götürülmüş öhdəliklərin yerinə yetirilməsi istiqamətində sərhədlərin delimitasiya və demarkasiya proseslərinə start verilmiş görülmüş işlərin başlanğıcı hesab edilə bilər.

Ümumiyyətlə, praktikada belə olub ki, əvvəlcə delimitasiya işləri aparılıb, xərətlər üzərində sərhədlər müəyyənləşdirilib və bundan sonra tərəflər arasında müqavilə imzalanıb. Sonradan yerlərdə sərhəd dirəkləri basdırılaraq demarkasiya prosesinə keçilib. Artıq Azərbaycanla Hayastan arasında sərhəd dirəklərinin basdırılmasına başlanılıb.

Bu, Hayastan cəmiyyətində tövəcəb yaradıb. İrəvanda böyük reaksiyaya səbəb olub. Erməni mediasının, sosial şəbəkə istifadəçilərinin statusları, şərhləri və mövqelərindən görünür ki, onlar ölkələrinin xilas formuluunu Azərbaycanla münasibətləri normallaşdırmaqda, sülh müqaviləsinin imzalanmasında görürlər.

"4rd.am" nəşri yazır ki, Azərbaycanla Hayastan arasında sərhəddə yerdəki geodeziya ölçmələrinə əsaslanaraq koordinatların dəqiqləşdirilməsi prosesi çərçivəsində ilk sərhəd dirəyi quraşdırılıb. İki ölkənin ekspert qruplarının işi davam edir. Bu artıq o deməkdir ki, delimitasiya üzrə konkret anlaşımlar icra olunur, ilk dirəyi quraşdırılması artıq demarkasiya anlamına gəlir. Yəni Azərbaycanla sülh müqaviləsinin imzalanması Hayastan üçün böyük şansıdır: "Bu proseslər erməni xalqının dirçəliş günüdür. Bütün bunlar sülh sazişi üçün yolun başlanğıcıdır. Sülh sazişi Hayastana qarşıdakı illərdə böyük iqtisadi dividendlər qazandıracaq. Son 10 ilə nəzər yetirdikdə baş verən proseslər regionda Azərbaycanın mövqelərini daha güclü hala gətirdiyi halda, Ermənistanla münasibətdə tam əks vəziyyət müşahidə olunurdu. Hər halda demarkasiyadan sonra qəbul edilən qərarlar Ermənistanın xilas olacağı".

Erməni siyasi ekspert Karen Tevosyan qeyd edir ki, delimitasiya və demarkasiyadan sonra sülh müqaviləsinin çox yaxın perspektivdə qeydçəkəlməsi mümkün ola bilər. Sülh sazişi Hayastanın sanki dünyaya yenidən gəlməsi olacaq. Onun fikrincə, müharibədəki məğlubiyyətə fonunda sülh müqaviləsi imzalanması, Hayastanın regional geosiyasi proseslərdən izolyasiya edilməsi daha kəskin xarakter alacaq. Tevosyan diqqəti buna yönəldir ki, bütün bu proseslər Hayastanın sosial-iqtisadi cəhətdə daha böyük problemlər yaşaması fonunda baş verir: "Regional, global layihələrdən kənar qalmağımız da prosədə birbaşa təsir edir. Hayastan global kommunikasiya layihələrindən kənar qalmaqla son 30 ilə özünü qəsd edib. Ölkəmiz coğrafi baxımdan global kommunikasiyalı Ermənistanla qonşu oldu. Sülh müqaviləsinin qaytarılması sülh müqaviləsinin qaytarılması ilə təmin oluna bilər. Hayastanda kəndlilərin qaytarılması və delimitasiya prosesinin uğurla gətirilməsi etiraz edənlərin ifadə edən erməni fəal, bloqer İlxan Verdyan deyib ki, Paşinyan üçün onlar mülək kimidirlər - hay-küy salırlar, amma heç bir təhlükə yaratmırlar: "Görünür odur ki, Paşinyan qonşuları ilə münasibətlərin normallaşdırılması kursunu namə davam etdirir və heç nə ona mane ola bilməz. Anklavları tam geri qaytarmaq üçün (digər 4 kənd) qarşılıqlı protokol lazımdır. Anklavların dövlətlərin ərazilərinin əsas hissəsi ilə birbaşa əlaqəsi yoxdur, ona görə də bu mərhələdə onlardan istifadə çətin ola bilər. Bir ölkənin vətəndaşlarını digər ölkəyə qarşılıqlı giriş şərtləri isə aydın deyil. Bu səbəbdən mənə elə gəlir ki, anklavların qaytarılmasının əsas şərtləri sülh müqaviləsi və qarşılıqlı etimaddır".

Verdyan hesab edir ki, sərhədlər tam müəyyənləşməsinə bəslə, sülh müqaviləsi imzalanma bilər. Delimitasiya və demarkasiya prosesinin uzun vaxt tələb etdiyinə diqqət çəkən bloqer, yaxın vaxtlarda sülhün olacağına inanır: "Azərbaycan və Gürcüstan arasında sərhədlərin müəyyənləşməsi hissələri olsa da, onlar dinc və gözəl şəkildə yaşamaqla nümunə göstərirlər. Bu nöqtəyə-nəzərdən sülh müqaviləsinin imzalanmasına heç nə maneə olmur. Ancaq biz görürük ki, Ermənistanla dövlət sərhədinin hər delimitasiyasına görə nə qədər hay-küy yarandı və nə qədər sərhədlərlə sülh müqaviləsi imzalanması heç nə maneə verməyəcək. Bu, onun xalqla necə danışıcağından asılıdır".

Vazgen Tohanyan adlı istifadəçi "X" hesabında "Dirəklər quraşdırıldı" paylaşımını edərək yazıb: "Heç bir tərəfin iştirakı olmadan artıq ilk addımlar atılıb. İlham Əliyev bu mövzuda biz də dəstəkləyirik. Sülh müqaviləsinin imzalanmasını çox böyük səbirsizliklə gözləyirik. Bizə başqa ölkənin torpağı lazım deyil. Sülhə ağ günə çıxə bilər. Lənətə gövsün, revansistlər".

Daha bir Ermənistan vətəndaşı İvan Mnaskanyan isə "X"də belə bir status paylaşmış: "Nikol Paşinyana məsləhət görürdüm ki, İlham Əliyevin verdiyi bəyanatları diqqətlə qulaq assın. Müharibədəki səhvlərini təkrar etməsin. Xilasınız sülh müqaviləsidir. Paşinyan özü də etiraf etdi ki, Artsax (red. Qarabağ) Azərbaycanın olub".

Feysbuk sosial şəbəkə istifadəçisi, ixtisasca iqtisadçı olduğu nu qeyd edən Levon Qaspyan yazır ki, illərdi dediyimiz gerçəkliklər. Nəhayət, yolumuz açıqlar, işıqlı günlərə çıxə bilər. "Demarkasiya və il dirəklər qoşuldu, sərhədlər müəyyənləşir. Qarabağ problemi Ermənistanı 30 ildən çox bütün ilahələrəndən təcrid etdi. 30 ildə itirdiklərimizin hesabını kim verəcək? Sarkisyan, Koçaryan, çıxın xalqa hesabat verin! Görəcəksiniz, delimitasiya və demarkasiya sülhün başlanğıcı, Hayastanın xilas olacağı".

"Tik-tok" istifadəçisi Henrix Qriqoryan isə videopaylaşımında deyir ki, müharibədən sonra yaranan iqtisadi böhran Hayastanda insanları acınalq vəziyyətə üz-üzə qoyub: "Evlərin sənətlər, hətta intihar edənələr də olub. Paşinyan, bir vətəni sevməni kimi sizə müraciət edirəm ki, sülh müqaviləsinin imzalanmasını bu dəfə uzatmayın. Öz torpağımız bizə bəslir. Xalqın taleyini əvvəlki hökumət maraqlandırmadı. İlham Əliyevin bu xüsusda atdığı addımlara "hə" deməkdən başqa çarəziz yoxdu".

Beləliklə, ermənilər anlayırlar ki, İrəvanın təcrid vəziyyətə qalaraq inkişaf etməsi mümkünsüzdür və öten zaman bunu çox aydın göstərir. Bütün baş verənlərə baxmayaraq, Azərbaycan istinadında sülh müqaviləsinin imzalanmasına nail olacaq. Bu, kimsənin müqavimət göstərməyəcəyi qarşılaşılmaz prosesdir.

Elçin CƏFƏROVA,
"Azərbaycan"

ABŞ-ni insan haqları yox, öz məkrli maraqları düşündürür

ABŞ dünyanın supergüclərindəndir. Hərbi gücə, tükənməz iqtisadi potensiala malikdir. Milli valyutası dünya ticarətində ölçü vahidi olmaqla əsas ödəniş vasitəsidir. Lakin hər bir gücə qadir bu superdövlətdə bir şey çatışmır: haqq və ədalət. ABŞ-nin ədalət tərzəsi səhv çəkir. Dünyaya arbitrləq etmək istəyən ABŞ özünü sərf edənə edir və bununla da haqqın gözüinə haram qatır.

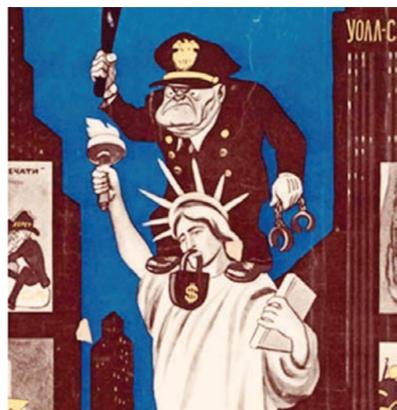
Bu gün dünyanın hansı yerində silahlı partlayış günahsız insanları öldürsə, orada birmənalı olaraq ABŞ-nin əli var. Ya öldürən ABŞ əsgəridir, ya da insanları ABŞ istehsalı olan silahlarla öldürülür. Bunların heç biri olmadıqda isə mülkə münaqişə tərəflərindən birini, özü də haqsız olanı, təcavüzkarı ABŞ fitvalayıb günahsızın üstünə saldırb...

Atalar doğru deyiblər: "Başına gələnlə, başmaçığı olar". 30 ildir ki, bu ölkənin ikili standartlarından əziyyət çəkirik. Bu illərdə nəzər gərmədik ki? Təcavüzə məruz qalan da, torpaqları işğaldə qalan da, bir milyon vətəndaşı doğma yurtdan didərgin düşən də, ABŞ Senatının bədnam 907-ci qanunu ilə qadağa ilə üzəşən də Azərbaycan oldu. Bu illərdə bu ölkə bizə yalnız açıq mətinlə "Torpaqlarımızı Ermənistanla verin" demədi, qalan nə pislik varsa, etməyə çalışdı.

44 günlük Vətən müharibəsi zamanı "ədalət qarçısı", "dünyada sülhün təminatçısı" ABŞ-nin tutduğu mövqeyi, ölkəmizə qarşı nə etmək istədiyini gördük. Görünən budur ki, bu ölkə heç də etdiklərinə "baş" demək niyyətində deyil. Gücü var, yalnız dayanacaq yeri yoxdur...

ABŞ Dövlət Departamenti 2023-cü il üzrə insan haqlarına dair hesabatı açıqlayıb. Bəllidir ki, bu ölkəni qəti surətdə insan haqları maraqlandırmır. ABŞ-nin strateji hədəfləri və bu hədəfləri həyata keçirmək üçün özlü-nəməxsus təzyiq üsulları mövcuddur. Dövlət Departamentinin açıqladığı 2023-cü ilə aid hesabatı da birmənalı olaraq real vəziyyətdən çox təzyiq vasitəsi üçün düşünüldü.

Bir baxın, əgər ABŞ-ni gerçəkdən insan haqları düşündürsəydi, 2-ci, 3-cü dərəcəli diplomatların sosial mediada yayılan neqativ məlumatları əsasında, peşəkar təhlil aparmadan, həqiqətdən uzaq, təsdiqini tapmayan şəyie və dediq-qodulara əsaslanan hesabat yox, təsdiqlənmiş, real məlumatlara əsaslanan ciddi bir sənəd hazırlayardı. ABŞ Departamenti ədalətdən dəm vurursa, hesabatında öz ölkəsinə də məhbulsulara qarşı pis rəftardan, ifadə və media zadlıqlarının sort məhdudlaşdırılmasından və sairədən bəhs etməy-

di. Bu bir həqiqətdir ki, bütün iddialar Azərbaycanı günahlandırmaq, ölkəmizə təzyiq etmək üçün hesabata hazırlayan diplomatların uydurduqları və yaxud sifarişlə hazırladıqları böhtandır.

Əsas məsələ təbii ki, yenə erməni faktorudur və qərəzdir. Azərbaycanın apardığı müstəqil siyasətini həzm etməmək məruzidir. Hesabatda sentyabrın 19-20-də Azərbaycanın Qarabağda keçirdiyi hərbi əməliyyatdan bəhs edilir. Xüsusilə olaraq vurğulanır ki, bunun notisində, demək olar, bütün erməni əhəli bölgəni tərk edib. Amma bu, lokal tə-

birələr idi və separatçılar ərazilərimizdən təmizləmək məqsədinə xidmət edirdi. Yəni bu tədbirlər mülki əhaliyə qarşı yönəlməmişdir.

ABŞ-nin bu mövqeyi artıq məsələyə ikili standartla yanaşma yox, birmənalı olaraq riyakarlıqdır. 30 il ərzində ermənilər güllə altında Qarabağdan çıxmağa məcbur qalan, yaxınlarını, ailə üzvlərini itirən Azərbaycan vətəndaşları ABŞ-nin yadına düşmədiyini halda bu gün hayrları hüquqlarından danışılır.

Hər gün işğaldan azad olunan ərazilərdə kütləvi məzarlıqlar aşkarlanır. İnsan-

lar məhkəməsiz, işğonçə ilə Ermənistan ordusunun əsgərləri tərəfindən təhqir olunaraq, qətlə yetirilərkək kütləvi surətdə torpağa gömülib. Ermənistan bu gün də kütləvi məzarlıqların yeri haqqında məlumatları, mimalarını səhərlərini düzgün xəritələrin vermir. ABŞ bütün bunları görməzdən gəlir və yaxud gördüyü, bildiyi halda susmağa üstünlük verir.

Göründüyü kimi, ABŞ-ni narahət edən məsələ "insan haqları" yox, Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü və suverenliyini təmin etməsidir. Ölkəmiz torpaqlarını azad etməklə Cənubi Qafqazda ugrunda mübarizə aparan dövlətlərin Qafqazda girmə xeyallarını puç edib. Elə bunun notisəsidir ki, ABŞ Departamenti, Cənubi Qafqazda gözü olan dövlətlərin yedək təşkilatları, AŞPA, AI və qeyriləri Azərbaycanca, o cümlədən qardaş Türkiyəyə qarşı intensiv surətdə qarayaxma kampaniyaları aparırlar.

Görəsən, bu hesabatı "müzakirə" edən konqresmenlərdən, hesabatı hazırlayan naşı, təcrübəsiz diplomatlardan Amerikada oturmaq dünyanın müxtəlif yerlərində olan vəziyyəti necə təhlil etdiklərini soruşublarımı? Yoxsa, ABŞ Dövlət Departamentində oturanlar üçün dürüstlük, həqiqətə tamamilə münasib itirib, itihəmə etmək üçün ortalıqda fakt

yox, boş söz olsa da kifayətdir. Belə olmasaydı, ermənilərin hüquqlarından danışan amerikalılar bu gün Qozza hadisələrində barədə susmazdılar...

Dünya bu gün insan haqlarından gen-bol danışan, hesabatlar hazırlayan ABŞ-ni demokriya adı altında İraqda, Əfqanıstanda insanları necə "ovladığı"ni görüb, necə qanlı cinayətlər törətdiyini bilir. ABŞ-nin dörd ildə İraqda törətdiyi statistika nəzər salanda dəhşətə gəlməmək mümkün deyil. 2003-2007-ci illərdə 1,2 milyondan çox iraqılı günahsız yere öldürüldü. Bu illərdə 3,7 milyon iraqılı öz ölkəsini məcburi şəkildə tərk etməyə məcbur olub. Ailə üzvlərindən ən azı birini itirən iraqılıların sayı isə nə az, nə çox - 8-12 milyon civarındadır.

Sadaladıqlarımız deməyə imkan verir ki, bu gün insan haqlarından danışmağa ən az haqqı olan ölkə ABŞ-dir. Bolkə ABŞ Dövlət Departamentində oturub insan haqlarını müzakirə edənərlər yaddaşlarında problem var? Yoxsa onlar ABŞ-nin Vyetnamda, Yaponiyada, İraqda, Suriyada, Yəməndə və adını qeyd etmədiyimiz digər ölkələrdə insanları necə amansızcasına məhv etdiklərini unudublar?

Elşən QƏNİYEV,
"Azərbaycan"

Antiazərbaycançı şəbəkənin qəsd planı iflasa məhkumdur

Avropa Parlamenti tərəfindən qəbul olunan qətnamə Azərbaycanda insan hüquqları ilə bağlı vəziyyəti açıq şəkildə təhrif edir

Aprelin 25-də Avropa Parlamenti tərəfindən qəbul olunan qətnamə əsassızdır və Azərbaycanda insan hüquqları ilə bağlı vəziyyəti açıq şəkildə təhrif edir.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu fikirləri Xarici İşlər Nazirliyinin Mətbuat xidmətinin rəhbəri Ayxan Hacızadə Avropa Parlamentinin qərarlı qətnaməsi ilə bağlı medianın sualına cavabında bildirib. O, həmçinin qeyd edib: "Bu kimi birtərəfli və qərarlı qətnamələrin adekvat olaraq dəyərləndirilmədən avtomatik şəkildə qəbulu Avropa Parlamenti üçün çoxdan adı hala çevrilib.

Bu addım Avropadakı bir sıra qüvvələrin Azərbaycana münasibətlərinin daha da pisləşməsinə yönəlməli açıq siyasi sifarişdən başqa bir şey deyil.

Belo mühitdə Avropa Parlamentinin öz daxili mülhizələrini və şəxsi mənfəetlərini rəhbər tutan müəyyən qrup üzvləri, sadəcə, Azərbaycanda vəziyyəti təhrif olunmuş mənzərəsini irəliləməklə məşğuldurlar.

Bu qəbıldən sənədlərin qəbulunu təşviq edənlərin niyyəti, həmçinin diqqəti Avropa cəmiyyətinin höqiqətən aktual sosial-iqtisadi və siyasi problemlərindən yayınmaqdır.

Bundan əlavə, Azərbaycana qarşı sanksiya çağırışları yalnız Azərbaycanı Avropa İttifaqı arasında münasibətləri mürəkkəbləşdirir.

Bir daha Avropa Parlamentini Azərbaycanın daxili işlərinə və məhkəmə proseslərinə müdaxiləni dayandırmağa çağırırıq."

Türk eksperti: "Erməni diasporu və rəsmi Parisin gərginliyi artırmaq cəhdləri faktlar qarşısında iflasa uğrayır"

"İkinci Qarabağ müharibəsindən sonra Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan Azərbaycanın işğal olunmuş torpaqların qaytarılması prosesi ilə bağlı əsaslı və müsbət bəyanatlar verdi. Bir neçə gün əvvəl buna etiraz edənlərin olmasına baxmayaraq, dörd kəndin Azərbaycanca qaytarılması prosesi də uğurla reallaşdı. Erməni siyasətçiləri arasında müəyyən etirazlar var, bəli, lakin rəsmi İrəvan Azərbaycanla bu qarşıdurmanın daha çox özünü zərəfinə işlədiyini başa düşüb ki, işğal siyasətinə son qoymağa qərar verib. Lakin bu prosedə gərginliyin artması ilə qidalanan Fransa kimi ölkələr Ermənistanın bu münasibətinə qarşı çıxır. Eynilə ABŞ və digər ölkələrdəki erməni diaspor nümayəndələrinin də gərginliyin davam etdirilməsinin tərəfdarı olduqlarını görə bilərik."

Bu fikirləri AZƏRTAC-a açıqlamasında Türkiyənin "Optimar Araşdırma" şirkətinin rəhbəri, siyasi ekspert Hilmi Daşdemir söyləyib.

Qondarma "erməni soyqırımı" məsələsinə toxunan müsahib Ermənistan parlamentinin müdafiə və təhlükəsizlik məsələləri üzrə komissiyasının sədri Andranik Köçəryanın buna dair sözlərini xatırladaraq deyib: "Köçəryan hər il "soyqırımı" ilə bağlı mərasimlərin keçirildiyini, lakin buna dair açılan muzeydəki şəkillər və sənədlərin belə inandırıcılıq səviyyəsinin aşağı olduğunu bildirdi. O, hətta 1915-ci il hadisələrində ölənlərin sayı ilə bağlı müəmmaların olduğunu da dedi. Bu, bir növ höqiqəti qəbul etməkdir. Bu sözlərdən də göründüyü kimi, erməni diasporu və rəsmi Parisin gərginliyi artırmaq cəhdləri faktlar qarşısında iflasa uğrayır. Bütün bunlar başlıbaşına olan irəliləyişlər deyil. Bu, İllham Əliyevin liderliyi ilə Azərbaycan və Türkiyə prezidentlərinin müəyyən ahəngəli hərəkat etməsinin qələbəsidir. Bəli, problemlər hələ də tam aradan qalxmıyır. Hələ gedəcəyimiz uzun yol var. Lakin hazırda burada ən mühüm amil Azərbaycan və Türkiyənin erməni məsələsi ilə bağlı höqiqətləri həm Qərbdə, həm də bütün dünyaictimiyatına daha da geniş şəkildə çatdırmasıdır. Bu mövzu və ümumiyyətlə, erməni höqiqətlərinə dair sənədlər, məqalələr və sənədlər filmlərin müxtəlif dilərdə hazırlanmış daha çox insana çatdırılması xüsusilə hazırkı vəziyyətdə olduqca vacibdir."

Bədnam erməni oliqarx Ruben Vardanyanla bağlı növbəti təbliğat kampaniyası başlayıb və bu prosesə dünyanın məşhur PR şirkətləri cəlb olunub.

Hər kəs yaxşı xatırlayır ki, Vardanyan Qarabağda olanda da bu cür kampaniya təşkil etmişdi, indi isə onun əzəlliyə buraxılması və "qəhrəmanlaşdırılması" istiqamətində təbliğat aparılır. İlk addım kimi Vardanyanın "Nobel sülh mükafatı"na namizəd kimi göstərilməsi, bunun ardından onun guya açıq aksiyasına başlaması, ailə üzvlərinin CNN kimi platformalara çıxışı və sair.

Qanunsuz əməliyyatlardan fantastik gəlirlər necə əldə edilir?

Ruben Vardanyan xarici ölkə vətəndaşı olduğu halda 2022-ci ilin sentyabr ayında Azərbaycanın dövlət sərhədini qanunsuz keçərək ölkəmizin Qarabağ iqtisadi rayonunda Rusiya sülhməramlılarının müvəqqəti yerləşdiyi əraziyə daxil olub, Azərbaycan qanunlarına zidd fəaliyyətə başlayıb - terrorçu rejimdə təmsil olunub, silah-sursat alınmasında iştirak edib, Azərbaycanın ünvanına hədə-qorxu bəyanatları səsləndirib.

Vardanyanın təkəb Azərbaycanca yox, Ukraynada da separatizmə dəstək verməsi dənilməz faktlardır. Bu səbəbdən o, Kiyevdən tərfindən sanksiyaya məruz qalıb və ukraynalı deputatlar Nobel Komitəsinə etiraz məktubu göndərilib.

Ruben Vardanyan üzde xeyriyyəçi obrazı yaratsa da, 1990-cı illərdə qara pullarla varlanan, xüsusən çirkli pulların yuyulmasında mahir olan fırıldaqçı imiş. Hələ 2019-cu ildə OCCRP (Mütəşəkkil Cinayətkarlıq və Korrupsiya Hesabatı Layihəsi) R.Vardanyan barədə "The Troika

Azərbaycanın Zəfəri Avropa Parlamentinin yuxusunu ərsə çəkib

Bu riyakar qurum 2021-ci ildən bəri ölkəmizə qarşı qəbul etdiyi, lakin adı kağız parçası qədər dəyəri olmayan 8 qətnamə ilə özünü güllünc vəziyyətə salıb

Avropa Parlamenti bu il aprelin 25-də Azərbaycanı qarşı qəbul etdiyi növbəti qərarlı qətnaməsi ilə korrupsiya yuvası olduğunu bir daha nümayiş etdirdi. Bu rüsvətخور qurum bədnam əməli ilə ölkəmizə qarşı böhtan xarakterli və ittihamlarla dolu qətnamələr qəbul etmək kimi mürdar vardişindən əl çəkmək istəmir.

Bütün bunlar isə erməni lobbisinin oynacağına çevrilən qurum və onun korrupsioner deputatlarının ölkəmizin Qarabağ Zəfərini həzm edə bilməməsinə gətirib.

Yoxsa, Avropa İttifaqının o boyda qurumuna nə düşüb ki, Avropada tüğyan edən islamofobiya, antisemitizm, miqrantların hüquqlarının kütləvi və kobud şəkildə pozulması və sair kimi çoxsaylı problemlərlə məşğul olmaq əvəzinə, Azərbaycanla bağlı bədxah qətnamələr qəbul etsin? Təsəvvür edin, Vətən müharibəsindən sonra - konkret olaraq 2021-ci ildən bəri Avropa Parlamenti müxtəlif bəhanələrlə Azərbaycana qarşı 8 qətnamə qəbul edib.

Delimitasiyanı aqlaşlamaq əvəzinə...

"Bizə qarşı ittihamlar, təhqirlər səsləndirildi və yalan məlumatlar yayıldı. Mən hətta Avropa Parlamentinin müxtəlif vaxtlarda qəbul etdiyi anti-Azərbaycan qətnamələrin sayını da yaddan çıxarmışam", - deyər - hələ 2022-ci ildə Prezident İlham Əliyev Avropa Parlamentinin Xarici Əlaqələr Komitəsinin sədri Devid Mak Alisterin başçılıq etdiyi nümayəndə heyətini qəbul etdiyi zaman Aİ-nin bu qurumunun ölkəmizə qarşısını bu sözlərlə ifadə etmiş və vurğulamışdı ki, bəzən elə gəlir ki, bu qətnamələrin Ermənistan parlamentini qəbul edir və ya ola bilsin, bəzi erməni lobbi qruplarının onların üzərində müəyyən təsiri var. Əks halda, bunu başa düşmək çox çətindir.

Avropa Parlamentinin 2024-cü il aprelin 25-də qəbul etdiyi növbəti bədnam qətnaməsinin məhz Azərbaycanı ilə Ermənistan arasında ilk dəfə olaraq masa

arxasında razılışmaya gəlinməsi, 4 qeyri-anklav kəndin qaytarılması, delimitasiya ilə bağlı addımların atılması və iki ölkə arasında sərhəd diroklərinin quraşdırılması kimi mühüm bir ərafədə qəbul edilməsi ortada çirkin məqsədlərin olduğunu xəbər verir. Aydın görünür ki, müstəmləkəçi Fransanın əmri ilə oturuşdurulan AP indi də bölgədə sülhün öldürülməsi üçün qarayaxma kampaniyalarına start verir. Gözləri puldan başqa bir şey görməyən avroparlamentarilər xristian təəssübkeşliyi ilə ölkəmizə qarşı əsassız ittihamlar irəli sürürlər. O da dənılmaz reallıqdır ki, Aİ-nin bu qurumu bəzi Qərb dairələrinin Azərbaycana qarşı çıxdığı solib yürüşünün təşkilatlandırıldığı mərkəz kimi fəaliyyət göstərir.

Korrupsioner qurum qəbul etdiyi növbəti qərarlı qətnamədə insan hüquqlarının və azadlıqlarının qorunması ilə bağlı Azərbaycanı böhtan atılır, heç bu əsasda dayanmayan yalan ittihamlar səsləndirilir.

AP-nin qərarlı qətnaməsi bir sul da ortaya çıxarır ki, indi insan haqlarından ağır dolusu dəm vuran avroparlamentarilər, bəs 990-cı illərin əvvəllərində Ermənistan tərəfindən bir milyona yaxın azərbaycanlıların hüquqlarının tapdalanmasına səsinə niyə çıxmayıb? Hansısa qətnamə qəbul etməyib, işğalçı ölkəyə sanksiyaların tətbiqindən dəm vurmayıb? Hansı ki həmin illərdə azərbaycanlılar yurdlarından didərgin salındı, etnik təmizləməyə, işğəncəyə, qətləmlərə, soyqırımlarına məruz qaldı, qadır, vaqon, yataqxanalara sığınaraq acınacaqlı şəkildə yaşamağa başladılar.

Sadalananlar nə uzaq keçmişdə, nə də əsrlər əvvəl baş verib, Ermənistanın xalqımıza qarşı törətdiyi bu mənfur əməllər üzərindən cəmi 30 il keçib. Bu 30 ildə bir dəfə də olsun Avropa Parlamentinin "insan hüquqlarının qoruyucu"ları olan deputatları sadalanan məsələlərə görə toplaşmayıb, hansısa qətnamələr qəbul etməyib. Ermənistanın işğal altında illərlə saxladığı ərazilərimizi mina tarlasına çevirməsi bu gün də dədə-baba torpaqlarından didərgin düşən insanların öz yurdlarına qayıdışına mane olan başlıca əngəldir. Amma AP deputatları dəqiq mi-

na xəritələrinin ölkəmizə verilməsi üçün İrəvana güldən ağır bir söz demir, yəni hər zaman olduğu kimi, ikili standart nümayiş etdirir, bununla həm də beynəlxalq təşkilat olaraq nüfuzunu yerlə bir edir. İnsan haqları barədə danışacaq dünyadakı son qurum olduğunu isbat edir.

ABŞ Dövlət Departamentinin növbəti qərarı

ABŞ Dövlət Departamentinin "2023-cü il üzrə insan haqlarına dair hesabatı" da başdan-baş bəhtan xarakterlidir. ABŞ real vəziyyəti və gerçəklikləri əks etdirməkdən çox-qox uzaq olan bu hesabatları ilə digər ölkələrə təzyiq göstərmək məqsədi güdür. Lakin Dövlət Departamentinin hər il dünya ölkələrində "insan haqlarına" dair hesabatını artıq heç kəs ciddi qəbul etmir, çünki bu hesabatın riyakarlıqdan başqa bir şey olmadığı bilinir. İkinci və üçüncü dərəcəli ABŞ diplomatları tərəfindən ölkələrdə sosial mediada yayılan neqativ məlumatlar toplanıb dəqiqləşdirilmədən, heç bir peşəkar təhlil aparılmadan hesabat daxil edilməsi, əlbəttə ki, obyektiv ola bilməz.

Əgər ABŞ dünyada "insan haqlarının keşikçisi" rolunu öz üzərinə götürübsə, hazırladığı hesabatları şəyiələr, dedi-qodu üzərində qurmalı, təsdiqini tapmış real faktlara əsaslanmalıdır. Həmçinin yaxşı olar ki, Dövlət Departamentinin hazırladığı bu hesabatda ABŞ-də tarix boyu mövcud olan rasizm, islamofobiya, miqrantların hüquqlarının pozulması, həbsxanalarda dözülməz şərait və sair kimi problemlər də öz əksini tapsın.

Göründüyü kimi, Azərbaycanın qazandıqı zəfərlərlə bölgədə reallığı dəyişdirməsi Avropa Parlamenti, ABŞ Dövlət Departamenti kimi qərarlı Qərb təsisatlarının yuxusuna haram qatıb. Buna görə də bu qurumlar ölkəmizə qarşı ard-arda qəbul etdikləri bədnam qətnamələrlə, hazırladıkları riyakar hesabatlarla həm qərarlılarını ortaya qoyurlar, həm də nüfuzlarını yerlə bir edirlər.

Yasəmən MUSAYEVA,
"Azərbaycan"

"Nobel şousu" Vardanyanı xilas edə bilməz

"Cinayətkar Ruben Vardanyanın "qəhrəmanlaşdırılması" istiqamətində aparılan kampaniya heç bir nəticə verməyəcək. Nəzərə almaq lazımdır ki, onun Azərbaycanda separatizmi dəstəkləməsi, terrorçu rejimdə təmsil olunması, ölkəmizə hədə-qorxu gəlməsi beynəlxalq hüququn normaları və prinsiplərinə ziddir. Təkəb Qarabağda törətdiyi cinayətlərin sübutu həzərdir ki, ona onillərlə həbs cəzası verilsin."

Bu fikirləri qəzetimizə açıqlamasında Milli Məclisin deputatı Arzu Nağıyev deyib. Deputat bildirib ki, 2022-ci ildə Rusiya vətəndaşlığından imtina edərək Ermənistan vətəndaşı olan Vardanyanın əsas məqsədi separatçı rejimin rəhbəri olmaq, daha sonra Ermənistanda ali vəzifə tutmaq idi: "Bu çirkin məqsədi onu qondarma Dağlıq Qarabağ rejiminin "dövlət naziri" vəzifəsinə qədər gətirib çıxarmışdı. 2022-ci ildə isə bu "vəzifə"-sindən kənarlaşdırıldı. Ruben Vardanyan ötən ilin sentyabrın 27-də Azərbaycanın Laçın sərhəd-keçid məntəqəsində hüquq-mühafizə orqanları tərəfindən saxlanılıb. Dövlət Təhlükəsizlik Xidməti tərəfindən Ruben Vardanyan Azərbaycan Cinayət Məcəlləsinin bir sıra maddələri ilə ittiham olunub. Onun cinayətkarlıq fəaliyyəti sübut olunarsa, ən azı 30 illə həbs cəzası ala bilər."

Deputat qeyd edib ki, bu cinayətkar şəxs təkəb Azərbaycanca deyil, Ukraynada da separatizmə dəstək verir: "Ona görə Ukrayna tərəfindən sanksiyalara məruz qalıb. Ukraynalı deputatlar Vardanyanın "Nobel sülh mükafatı"na namizəd kimi göstərilməsi ilə bağlı Nobel Komitəsinə etiraz məktubu da göndərilib. Ümumiyyətlə, Vardanyanın "Nobel sülh mükafatı"na namizəd göstərilməsi heç bir çərçivəyə sığmayan, absurd məsələdir. Separatizmə dəstək verən cinayətkar necə olur ki, siyasi məhbus kimi gündəmə gətirilsin? Hansı məntiqlə CNN kimi telekanallar Vardanyanı "qəhrəman" kimi təqdim edirlər?! Aydındır ki, bununla bağlı ortada "pul mübadiləsi" gedir, sifarişlər götürülür."

Arzu Nağıyev vurğulayıb ki, hələ Qarabağda olarkən özünü qəhrəman obrazını yaratmaq üçün kampaniya təşkil edən Vardanyan o dövrdə olduğu kimi, yenə də uğursuzluğa düçar olacaq. Onun guya açıq aksiyasına başlaması, ailə üzvlərinin CNN kimi platformalarda danışdıqları çox keçmədən işə olacaq. Ona görə də bu cinayətkarın müdafiəsinə qalxan ABŞ mediası və PR şirkətləri Vardanyanın düzüb-çöşdüğü sounun qurbanı olmamaq üçün düşüncəli və cinayətkara uyğun qərar verməlidirlər. Cinayətkar milyardərin puluna görə siyasi əqi-dəyə xəyanət etmək heç bir məntiqə sığmır."

Deputat sonda bildirib ki, Vardanyanın qəhrəmanlaşdırılması ilə bağlı aparılan təbliğatın sistemli və ardıcıl olması PR kampaniyasının konkret maraqlara xidmət etdiyi sübut edir. Vardanyanın çox uğursuz siyasətçi olduğunu nəzərə alaraq isə məsələnin kökündə birbaşa pul faktorunun dayandığını bir daha aydınlaşdır. Odur ki, gec və ya tez öz layiqli cəzasını alacaq bir cinayətkara görə, hansısa canfəsanlıq etməyə dəyməz. Ümid edək ki, ABŞ-nin şirkət və media qurumları bunu vaxtında başa düşəcəklər."

Nəzrin QAFARZADƏ,
"Azərbaycan"

Qərb fırıldaqçı milyarderi niyə müdafiə edir?!

Vardanyanın çirkli pulların yuyulması sistemindən Üsamə bin Laden də istifadə edib

Landromat" kimi təqdim edilən araşdırma hesabatını təqdim edib.

Hesabatda Ruben Vardanyanın Rusiyanın ən böyük investisiya bankı olmuş, sahiblik etdiyi "Troika Dialog" və heç nədən xəbəri olmayan erməni fəhlələrin adlarına yaratdığı nəhəng ofşor şirkətlər vasitəsilə milyardlarla məbləğdə çirkli pulların yuyulmasına, bu qanunsuz əməliyyatlardan fantastik gəlirlər əldə etməsinə dair üzə çıxan çoxsaylı faktlar təqdim edilmişdir. Bildirildirdi ki, onun nəhəng ofşor şəbəkəsi milyardlarla pul vəsaitlərinin dövriyyəsinə Rusiya Federasiyasına məxsus banklar vasitəsilə həyata keçirib.

Qeyd olunan şirkət 2006-cı ildən 2013-cü ilin əvvəlinə kimi fəaliyyət göstərərək müəkkəb maliyyə şəbəkəsi yaradan azı 75 şirkətdən biri idi. Bu müddət ərzində "Troika" 4,6 milyard ABŞ dolları vəsaitin sistemə daxil olmasına, həm də 4,8 milyard dollar vəsaitin sistem vasitəsilə müəyyən istiqamətlərə yönəldilməsinə şərait yaratmışdır. Bu əməliyyatlar üzrə qarşı tərəflər arasında böyük Qərb bankları olan Citigroup Inc., Raiffeisen və Deutsche Bank da çıxış etmişdirlər. Bunlardan başqa da həmin sistemə aid olan onlarla şirkət nağd pulun mənbəyini gizlətmək məqsədilə 8,8 milyard dollar dəyərinə daxil əməliyyatlar həyata keçirmişdir.

"Troika" puluyuma məşinidi

Həmin ərəfələrdə Vardanyan "Troika"nın prezidenti, baş icraçı di-

rektoru və əsas partnyoru idi. O, Skolkova Moskva İdarəetmə Məktəbi məntəşçisi, ölkənin biznes mühitinin inkişafına çalışan şəxs kimi tanınaraq Rusiya kapitalizminin Qərb dostu nümayəndəsi kimi qazandıqı nüfuzu ilə fəxrələnirdi. Bu vaxt, "Troika"nın işçiləri qeyri-şəffaf maliyyə sistemi qururlar - OCCRP tərəfindən aşkar edilmiş əvvəlki çirkli pulların yuyulması sxemlərinə bən-zədiyyə görə bu sistem "Troika" puluyuma məşinidi.

Əvvəlki çirkli pulların yuyulması sistemlərində olduğu kimi, burada da böyük əməliyyatların çoxu uydurma ticarət sövdələşmələri əsasında həyata keçirilirdi. Saxta invoyslər "mallar", "orzaq malları", "metal mallar", "fakturalar" və "avtomobil hissələri" kimi müxtəlif adlarla rəsmiləşdirilirdi. Sızmsız məlumatlara

daxil olan invoyslər proksilər (həqiqi sahibin gizlədilməsi məqsədilə müvəkkil edilmiş digər şəxslər) tərəfindən təsdiq edilərək Troika.ru elektron poçt ünvanlarından göndərilirdi. Bu əməliyyat portreti OCCRP və Litvanın "15min.lt" xəbər saytı tərəfindən əldə edilən və 21 media partnyoru ilə paylaşılan sızmsız bank əməliyyatları və digər sənədlər toplusundan aşkarlanıb.

Bütövlükdə qeyd olunan məlumatlar 238 min şirkət və insan tərəfindən aparılan 1,3 milyondan çox bank əməliyyatlarından, eləcə də minlərlə elektron məktub, müqavilələr və şirkət qeydiyyatı formalarından əldə edilib.

O vaxt Rusiyada bu tipli təcrübələr adi hesab edilirdi və, müxtəssislər "Troika" puluyuma məşinidi

sistemlərin ciddi fəsadlar və bələ-cəyini qeyd edirdilər.

Maliyyə laundromatları sadəcə çirkli pulların yuyulması sistemi deyildir. Bu həm də gizli investisiya vasitəsi, rüsvət ehtiyatı, vergidən yayınma sxemi və digər cinayətlərdən ibarət idi.

"Troika"nın müştəriləri bu sistemdən Böyük Britaniya, İspaniya və Monteneqroda əmlak, lüks yaxta-lar və sənət əsərləri, tibbi xidmətlər və dünya çempionatının biletlərini almaq, övladlarının nüfuzu Qərb məktəblərində oxumaları üçün təh-sil haqqını ödəmək, hətta kilsələrə iano etmək məqsədilə istifadə edirdilər.

Əlavə olaraq, "Troika Landromat"ı müəşəkkil cinayətkar qruplara və fırıldaqçılara əldə edilən çirkli pulları yumaq imkanı verirdi. OCCRP və tərəfdarlar Rusiyada öz-lərinə məxsus pul vəsaitlərinin mənbəyini gizlətmək məqsədilə maliyyə laundromatı şirkətlərdən istifadə edən bir neçə yüksəksoviy-yoli fırıldaqçı müəyyən etmişdir.

Laundromatdan pul əldə edən şəxslər arasında Vardanyan və onun ailəsi də olmuşdur. 3,2 milyon dollar artıq vəsait onun American Express kartının ödənişlərinə istifadə edilmiş, həyat yoldaşına və ailəsinə məxsus hesablara köçürülmüş. Böyük Britaniyada üç övladının təhsil haqqın-ın ödənilməsinə yönəldilmişdir.

1990-cı illərin əvvəllərində yaradılan "Troika Dialog" Rusiyanın iri özəl investisiya bankına çevrilmişdi. O, 2012-ci ilə qədər ölkənin

ən böyük dövlət kreditörü olan "Sberbank" tərəfindən satın alınma-q qədər Vardanyanın rəhbərliyi altın-da fəaliyyət göstərmişdir.

Bütün investisiya bankları kimi, "Troika"da səhm və istiqrazların buraxılması ilə, ilkin ictimai təkliflərlə məşğul olur və sığorta agenti kimi fəaliyyət göstərir. O, həmçinin "Citibank Inc"nin yerli ofisi ilə güclü əlaqələrə malik idi, belə ki, "Troika"nın yeni investitorlarının 20 faizə qədər ABŞ-nin nəhəng təşkilatları vasitəsilə gəlirdi. "Troika"nın həmtəsisçisi Pavel Tepluxinin 2006-cı il-sil haqqını ödəmək, hətta kilsələrə iano etmək məqsədilə istifadə edirdilər.

Bununla bağlı "George Mason" şirkətinin korrupsiya üzrə eksperti Şelley bildirmişdir: "Siz qeyri-qanun-ı ödənişin malların daşınması ilə əlaqəli olduğunu gizlədirsiniz. Bu gün dünyada çirkli pulların yuyul-masında ən mükəmməl sistem tica-rət sistemidir. Əl-Qaidənin qurucu-su Üsamə bin Laden də Yaxın Şər-q-də pul köçürmək üçün oxşar sistem-dən istifadə edirdi".

ABŞ mediası və PR şirkətləri "Vardanyan şou"da...

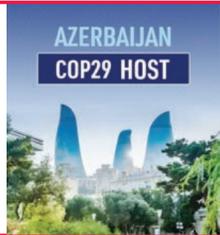
Son vaxtlar qurulan "Vardanyan şou"da ABŞ mediası və PR şirkətləri də iştirak edirlər. Qərbin bəzi dairələri, məsələn USAID, Samanta Pauer, ABŞ-nin EDELMAN PR şirkəti və sair bu oliqarxa dəstək verir-

lər. Vardanyanın çirkli pulu müqabilində bu gün CNN kimi telekanallar onu "qəhrəman" obrazında təqdim etməyə çalışırlar. Vardanyanın PR-ı ilə isə EDELMAN şirkəti məşğul olur. Bəs necə olur ki ABŞ şirkəti Ukraynada separatizmə birbaşa dəstək verən rusiyalı oliqarxa dəstəkləyir? Necə olur ki, Samanta Pauer kimi yüksəkçinli amerikalı momur rusiyalı oliqarxa - puluyuma sisteminin ixtirafçısına dəstək verir?

Son məlumat görə, Vardanyan cəmiyyətdən təcrid olunsa da, Ermənistanda cəxnaşma yaratmaq cəhdlərindən hələ də əl çəkmir. Belə ki, Tavuşdakı etirazları Ruben Vardanyanın "Yaşamaq üçün ölkə" partiyası təşkil edib. Bunu erməni bloqu Roman Baqdasaryan deyib: "Noyemberin sakinləri mənə yazıblar ki, Tavuşda keçirilən aksiyalar arxasında "Yaşamaq üçün ölkə" Partiyasından pul alan adamlar var. Onlar Alavərdidəki dilənçi qadınları taparaq, pul müqabilində Tavuşun yollarında oturdublar. Ruben Vardanyan, Bakıda həbsxanada oturan belə xalqımıza ködər gətirirsiniz. Tanrı həm səni, həm də partiyanı cəzalandıracaq".

Xatırladaq ki, toplanmış sübut-larla hazırda Ermənistan vətəndaşı olan Ruben Vardanyan Azərbaycan Cinayət Məcəlləsinin 214-1 (terrorçuluğu maliyyələşdirmə), 279.3 (qanunvericiliklə nəzərdə tutulmayan silahlı birləşmələrin və ya qrupların yaradılmasında və fəaliyyətində iştirak etmə) və 318.1-ci (Azərbaycanın dövlət sərhədini qanunsuz olaraq keçmə) maddələri ilə nəzərdə tutulan cinayət əməllərinin törətməsinə əsaslı şübhələr müəyyən edilib. Bu əməllərə görə onu uzun müddətə azadlıqdan məhrum etmə cəzası gözləyir. İstintaq davam edir.

Rizvan CƏFƏROV,
"Azərbaycan"

AZƏRBAYCAN COP29

Yaşıl dünya naminə həmrəylik ili 2024

COP29-u beynəlxalq ictimaiyyət haqlı olaraq Azərbaycana böyük etimadın və dəstəyin göstəricisi kimi dəyərləndirir. Hazırda ölkəmiz bu mühüm tədbirə hazırlığın fəal mərhələsindədir.

Prezident İlham Əliyev dedi ki: "Bizim bir ildən az vaxtımız var idi və yaxşı nəticələr əldə etmək üçün biz olduqca fəal və səmərəli çalışmalıyıq. Əlbəttə, bizim üçün COP29 çox böyük məsuliyyətdir. Burada söhbət təkcə təşkilati məsələlərdən deyil, nəticələrin əldə edilməsindən də gedir".

Məqsəd iqlim dəyişikliyi ilə mübarizə baxımından COP29-un uğurlu olmasıdır. Bu, eyni zamanda ölkəmiz üçün uğur hekayələrimizi diqqətə çatdırmaq üçün bir fürsətdir. Belə ki, evsahibliyi edəcəyimiz bu unikal tədbirə on minlərlə qonağın gəlməsi gözlənilir. Onlara deyəcəyimiz söz, göstərəcəyimiz nailiyyət çoxdur. Əlbəttə, ilk növbədə həm də təbiətə, ekologiyaya ilə, iqlim dəyişikliyi ilə bağlı olanlar.

Şübhəsiz ki, COP29-a evsahibliyi etmək həm də böyük məsuliyyətdir. Azərbaycan bu məsələyə necə ciddi yanaşdığını bütün dünya görür. Aprelin 23-də ADA Universitetində keçirilən "COP29 və Azərbaycan üçün Yaşıl Baxış" mövzusunda beynəlxalq forum bunun daha bir nümayişi oldu.

Tədbirdə dövlətimizin başçısı demişdir: "Sədrlik veriləndən dərhal sonra müxtəlif QHT-lər və media tərəfindən bizə qarşı hücumlar olmuşdur - yəni dəftər əldə edilən ölkə COP-a sədrlik edir. Sanki əlbəttə ki, biz, bizim günahımız idi. Mənim isə onlara mesajım ondan ibarət idi ki, bizim neft ölkəsi olmadığını bizim günahımız deyil. Baxın görün, biz bu resurslardan necə istifadə edirik. Əvvəla baxın görün ki, biz bu resurslardan ölkəmizin in-

"COP29 bütün dünya üçün faydalı olacaq"

Müxtəlif ölkələrin aparıcı beyin mərkəzlərinin təmsilçiləri bu fikirdədir

kişafı, yoxsulluğun azaldılması, sorvətin ədalətli paylanması üçün necə istifadə edirik. Sonra baxın görün ki, biz ondan infrastruktur, "yaşıl enerji" üçün necə istifadə edirik. Beləliklə, bu gün biz sabit neft və artan qaz hasilatına malik, eyni zamanda "yaşıl enerji" layihələrini inkişaf etdiririk".

Sözgədən forum müxtəlif ölkələrdən gəlmiş mütəxəssis, alim və siyasətçilərin Azərbaycan COP29-a hazırlığı barədə fikirlərini, ümumiyyətlə, qarşdakı global konfransla bağlı təkliflərini söyləməkləri üçün bir imkan və məkan oldu.

Qazaxıstan Xarici İşlər Nazirliyi yanında Xarici Siyasət Araşdırmaları İnstitutunun İdarə Heyətinin sədri Bolat Nuruqaliev fikirlərini belə ifadə etdi: "Prezident İlham Əliyevlə görüşdə biz Azərbaycanın beynəlxalq mədəniyyəti ilə tanış olduq. Prezident, xüsusən də

ölkəmizin COP29 beynəlxalq konfransına hazırlaşması kontekstində ən aktual məsələlərə toxundu. Azərbaycanın dövlət başçısı iqlim dəyişikliyi ilə bağlı məsələləri də qeyd etdi. Prezidentin söylədikləri Azərbaycanın müstəqillik illərində nə qədər irəlilədiyini, ən əsası Azərbaycanın beynəlxalq nüfuzunun artdığını göstərir. Sülh prosesi başlayandan sonra Azərbaycan dünya səviyyəsində əhəmiyyətli dərəcədə yüksəlib və son zamanlar bütün nailiyyətlər, əlbəttə ki, ölkəmizin nüfuzunun əhəmiyyətli dərəcədə artmağa davam etməsi və Azərbaycanın bütün dostlarına və xüsusən də Qazaxıstanın nümayəndəsinə sevinmək üçün böyük səbəb olduğunu söyləyərək əlavə etdi: "Bu, bizim üçün böyük qürur

mənbəyidir. Biz Azərbaycan xalqına öz mütərəqqi hərəkatını, sosial-iqtisadi inkişafını davam etdirməyi arzu edirik. Bu mühüm konfransın COP29-un keçirilməsinin Azərbaycanla əlaqədar havalə olunması onu göstərir ki, beynəlxalq ictimaiyyət Azərbaycanın potensialını çox yüksək qiymətləndirir. Şübhəsiz ki, konfransın keçirilməsi notasiyasında yalnız ölkəmizin mövqeyinin müəyyənləşməsi deyil, həm də ən aktual problemlərin həlli üçün əməli yollar tapılacaq. Məsələn, hazırda Qazaxıstanda vəziyyət çox çətinidir. Daşınarlardan sonra ölkədə fövqəladə vəziyyət yaranıb. Bu, iqlim dəyişikliyinə və bu yeni çağırışlarla mübarizə aparmaq üçün təcili koordinasiya tədbirlərinin görülməsinin zəruriliyinin əyani təzahürüdür. Hesab edirik ki, Azərbaycan COP29 çərçivəsində bu məsələlərin öhdəsindən uğurla gələcək".

Milandakı İtaliya-Azərbaycan Assosiasiyasının vitse-prezidenti, "Eurasianews"ün təsisçisi və direktoru Karlo Marino da fikirlərini mənəuniyyətlə bölüşdü: "Dünya mədəniyyəti Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevlə görüşdə iştirak etmək nəsihətini verdi. Prezident mənə çox böyük təəssürat doğurdu. O, bizimlə üç saatdan çox görüşdü və bütün suallarımıza cavablandırdı. Mənim Prezidentə Azərbaycan ilə İtaliya arasında münasibətlər haqqında sual vermək imkanım oldu. Onun cavabı mənə sevindirici. Dövlət başçısı dedi ki, iki ölkə arasında münasibətlər çox yüksək səviyyədədir və qarşılıqlı fəaliyyət, o cümlədən "yaşıl iqtisadiyyat" sahəsində əməkdaşlıq üçün çoxlu yeni imkanlar mövcuddur".

Karlo Marino ölkəmizin beynəlxalq arenada müsbət imicə malik olduğunu vurğula-

yaraq əlavə etdi ki, qarşdakı COP29 konfransı Azərbaycan üçün öz potensialını bütün dünyaya nümayiş etdirmək baxımından gözəl imkandır: "Bu hadisə Azərbaycanın böyük uğurudur və eyni zamanda, bütün bəşəriyyətə aiddir. Əgər özümüzi ətraf mühitə həsr etsək və döyüşməyi dayandırsaq, dünya daha yaxşı olar".

Ceymstaun Fondunun İdarə Heyətinin üzvü Metyu Brayza Xəzər dənizinin su ekosistemlərini, "yaşıl nəqliyyat" dəhlizlərini, dəniz ekosistemlərini qorumaq üçün COP29-da bir araya gələ bilirlər. Ancaq regional əməkdaşlıqda Azərbaycanın mərkəzə çevrilməsi, bundan sonra artıq təhlükəsizlik və sülhün iqlim dəyişikliyinə qarşı mübarizədə effektiv rolunu qeyd etmək lazımdır".

Cenevrə Dövlət Universitetində Qlobal ətraf mühit siyasəti proqramının direktoru Aleksandr Hedjazi Azərbaycanın COP29-a hazırlıq məsələsinə yanaşma tərzinə heyran olduğunu bildirdi: "Həm COP29-un məqsədlərinə, həm də davamlı inkişaf üçün uzunmüddətli baxışa həqiqətən yönəlməyi düşünürəm, itiraxlılıq və innovasiya səviyyəsi mənə heyran edir. Ötən gün biz bunu Prezidentlə ətraflı müzakirə etdik".

Böyük Britaniyanın Met-hinks şirkətinin enerji təhlükəsizliyi üzrə mütəxəssisi Con Roberts sanki bütün iştirakçıların fikirlərini ümumiləşdirərək bildirdi ki, Azərbaycanda keçiriləcək COP29-un bütün dünya üçün faydalı olacağına ümidvardır.

Flora SADIQLI,
"Azərbaycan"

Almaniya Azərbaycanı COP29-da dəstəkləməyə hazır olduğunu ifadə etdi

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu barədə dünən Azərbaycanın ekologiya və təbii sərvətlər naziri, COP29-un prezidenti Muxtar Babayev iştirakı ilə keçirilən brifinqdə Almaniya XİN-in başçısı Annalena Bərbok bəyan etdi.

"Mən şadam ki, bu il COP29 Azərbaycanı keçiriləcək. Azərbaycan bu tədbir çərçivəsində Almaniyaya dəstəyinə əmin ola bilərik", - deyərək Almaniyanın xarici siyasət idarəsinin başçısı bildirdi.

Finlandiya Prezidenti Bakıda keçiriləcək COP29-a dəvət olunub

Azərbaycanın İsveç, Finlandiya, Norveç və Danimarkadakı səfiri Zaur Əhmədov Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev tərəfindən bu ilin noyabr ayında Bakıda BMT-nin İqlim Dəyişikliyi üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyası (COP29) çərçivəsində keçiriləcək Dünya Liderləri Sammiti ilə əlaqədar Finlandiya Prezidenti Aleksandr Stubba ünvanlanmış dövlət məktubunu Finlandiyanın İsveçdəki səfiri Maimo Henrikssona təqdim etdi.

AZƏRTAC xəbər verir ki, görüş zamanı Azərbaycanın COP29-a hazırlıq çərçivəsində atdığı ardıcıl addımlar barədə qarşı tərəfə məlumat verilib, eləcə də, Azərbaycan və Finlandiya arasında ikitərəfli əməkdaşlıq gündəliyinə nəzər salınıb. Finlandiya səfiri dövlət məktubuna görə təşəkkürünü ifadə etdi və onun yüksək ünvanına çatdırılacağını bildirdi.

ABŞ Prezidentinin iqlim üzrə xüsusi nümayəndəsinin müavini: Azərbaycan COP29-la bağlı çox güclü komandaya malikdir

Bizə müsahibə verdiyiniz üçün təşəkkür edirəm. Əvvəlcə belə başlamaq istədim ki, BMT-nin İqlim Dəyişikliyi üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyası, yəni COP29 bu il Azərbaycanı keçiriləcək. Bununla bağlı qarar COP28-in ödənişli Dubayda keçirilməsi planı icrasında qəbul olunub. Bu seçimi necə qiymətləndirirsiniz? COP29-dan gözləntiləriniz nələridir?

Biz Azərbaycanın COP29-a evsahibliyi etmək üçün aparılan seçimi dəstəklədik və hazırda COP komandası ilə işləməyi səbirliyiylə gözləyirik. Mən artıq onlarla işləməyə başlamışam. Gözləntilərdən gözlədiklərimizə, bunu dörd hissəyə bölmək istəyirdim. Birincisi, Dubayda keçirilməsi sonuncu COP tədbiri olduğunu nəzərə alaraq, COP29-un əldə edilmiş məsələlərdən biri bu qərarnı icrasına bağlı tempin qüvvədə saxlanmasıdır. Biz Dubayda əldə edilmiş qərarın masa üzərində qalmasını istəyirik. Bu istiqamətdə addımlar COP çərçivəsində razılaşdırılmış bəzi qərarlarla bağlı yan təşəbbüs və tədbirlərin keçirilməsi şəklinə atıla bilər. Bu, birinci gözləntimizdir.

İkinci vacib məsələ isə COP29-da iqlim dəyişikliyi ilə mübarizədə maliyyə üzrə qarar qəbul edilməsinin nəzərdə tutulmasıdır. İndiyədək

100 milyard dollar məbləğində maliyyə toplanmasına dair hədəf mövcud idi və bu hədəfə əsasən, inkişaf etmiş ölkələr 2020-ci ildən başlayaraq hər il bu maliyyəni toplamaqla keçirilməsi planı icrasına qəbul olunub. Bu seçimi necə qiymətləndirirsiniz? COP29-dan gözləntiləriniz nələridir?

Biz Azərbaycanın COP29-a evsahibliyi etmək üçün aparılan seçimi dəstəklədik və hazırda COP komandası ilə işləməyi səbirliyiylə gözləyirik. Mən artıq onlarla işləməyə başlamışam. Gözləntilərdən gözlədiklərimizə, bunu dörd hissəyə bölmək istəyirdim. Birincisi, Dubayda keçirilməsi sonuncu COP tədbiri olduğunu nəzərə alaraq, COP29-un əldə edilmiş məsələlərdən biri bu qərarnı icrasına bağlı tempin qüvvədə saxlanmasıdır. Biz Dubayda əldə edilmiş məsələlərdən biri bu qərarnı icrasına bağlı tempin qüvvədə saxlanmasıdır. Biz Dubayda əldə edilmiş məsələlərdən biri bu qərarnı icrasına bağlı tempin qüvvədə saxlanmasıdır.

Üçüncü gözləntimiz Milli Səviyyədə Müəyyən Edilmiş Təhfələr (National Determined Contributions - NDC) bağlıdır. Milli Səviyyədə Müəyyən Edilmiş Təhfələr Paris Sazişinin onurğa sütünüdür. Burada tərəflər istixana qaz emissiyalarının azaldılması ilə bağlı öhdəliklərini nəzərə alaraq, COP29-un əldə edilmiş məsələlərdən biri bu qərarnı icrasına bağlı tempin qüvvədə saxlanmasıdır. Biz Dubayda əldə edilmiş məsələlərdən biri bu qərarnı icrasına bağlı tempin qüvvədə saxlanmasıdır.

İkinci vacib məsələ isə COP29-da iqlim dəyişikliyi ilə mübarizədə maliyyə üzrə qarar qəbul edilməsinin nəzərdə tutulmasıdır. İndiyədək

100 milyard dollar məbləğində maliyyə toplanmasına dair hədəf mövcud idi və bu hədəfə əsasən, inkişaf etmiş ölkələr 2020-ci ildən başlayaraq hər il bu maliyyəni toplamaqla keçirilməsi planı icrasına qəbul olunub. Bu seçimi necə qiymətləndirirsiniz? COP29-dan gözləntiləriniz nələridir?

Biz Azərbaycanın COP29-a evsahibliyi etmək üçün aparılan seçimi dəstəklədik və hazırda COP komandası ilə işləməyi səbirliyiylə gözləyirik. Mən artıq onlarla işləməyə başlamışam. Gözləntilərdən gözlədiklərimizə, bunu dörd hissəyə bölmək istəyirdim. Birincisi, Dubayda keçirilməsi sonuncu COP tədbiri olduğunu nəzərə alaraq, COP29-un əldə edilmiş məsələlərdən biri bu qərarnı icrasına bağlı tempin qüvvədə saxlanmasıdır. Biz Dubayda əldə edilmiş məsələlərdən biri bu qərarnı icrasına bağlı tempin qüvvədə saxlanmasıdır.

Üçüncü gözləntimiz Milli Səviyyədə Müəyyən Edilmiş Təhfələr (National Determined Contributions - NDC) bağlıdır. Milli Səviyyədə Müəyyən Edilmiş Təhfələr Paris Sazişinin onurğa sütünüdür. Burada tərəflər istixana qaz emissiyalarının azaldılması ilə bağlı öhdəliklərini nəzərə alaraq, COP29-un əldə edilmiş məsələlərdən biri bu qərarnı icrasına bağlı tempin qüvvədə saxlanmasıdır. Biz Dubayda əldə edilmiş məsələlərdən biri bu qərarnı icrasına bağlı tempin qüvvədə saxlanmasıdır.

İkinci vacib məsələ isə COP29-da iqlim dəyişikliyi ilə mübarizədə maliyyə üzrə qarar qəbul edilməsinin nəzərdə tutulmasıdır. İndiyədək

100 milyard dollar məbləğində maliyyə toplanmasına dair hədəf mövcud idi və bu hədəfə əsasən, inkişaf etmiş ölkələr 2020-ci ildən başlayaraq hər il bu maliyyəni toplamaqla keçirilməsi planı icrasına qəbul olunub. Bu seçimi necə qiymətləndirirsiniz? COP29-dan gözləntiləriniz nələridir?

Biz Azərbaycanın COP29-a evsahibliyi etmək üçün aparılan seçimi dəstəklədik və hazırda COP komandası ilə işləməyi səbirliyiylə gözləyirik. Mən artıq onlarla işləməyə başlamışam. Gözləntilərdən gözlədiklərimizə, bunu dörd hissəyə bölmək istəyirdim. Birincisi, Dubayda keçirilməsi sonuncu COP tədbiri olduğunu nəzərə alaraq, COP29-un əldə edilmiş məsələlərdən biri bu qərarnı icrasına bağlı tempin qüvvədə saxlanmasıdır. Biz Dubayda əldə edilmiş məsələlərdən biri bu qərarnı icrasına bağlı tempin qüvvədə saxlanmasıdır.

Üçüncü gözləntimiz Milli Səviyyədə Müəyyən Edilmiş Təhfələr (National Determined Contributions - NDC) bağlıdır. Milli Səviyyədə Müəyyən Edilmiş Təhfələr Paris Sazişinin onurğa sütünüdür. Burada tərəflər istixana qaz emissiyalarının azaldılması ilə bağlı öhdəliklərini nəzərə alaraq, COP29-un əldə edilmiş məsələlərdən biri bu qərarnı icrasına bağlı tempin qüvvədə saxlanmasıdır. Biz Dubayda əldə edilmiş məsələlərdən biri bu qərarnı icrasına bağlı tempin qüvvədə saxlanmasıdır.

İkinci vacib məsələ isə COP29-da iqlim dəyişikliyi ilə mübarizədə maliyyə üzrə qarar qəbul edilməsinin nəzərdə tutulmasıdır. İndiyədək

100 milyard dollar məbləğində maliyyə toplanmasına dair hədəf mövcud idi və bu hədəfə əsasən, inkişaf etmiş ölkələr 2020-ci ildən başlayaraq hər il bu maliyyəni toplamaqla keçirilməsi planı icrasına qəbul olunub. Bu seçimi necə qiymətləndirirsiniz? COP29-dan gözləntiləriniz nələridir?

Biz Azərbaycanın COP29-a evsahibliyi etmək üçün aparılan seçimi dəstəklədik və hazırda COP komandası ilə işləməyi səbirliyiylə gözləyirik. Mən artıq onlarla işləməyə başlamışam. Gözləntilərdən gözlədiklərimizə, bunu dörd hissəyə bölmək istəyirdim. Birincisi, Dubayda keçirilməsi sonuncu COP tədbiri olduğunu nəzərə alaraq, COP29-un əldə edilmiş məsələlərdən biri bu qərarnı icrasına bağlı tempin qüvvədə saxlanmasıdır. Biz Dubayda əldə edilmiş məsələlərdən biri bu qərarnı icrasına bağlı tempin qüvvədə saxlanmasıdır.

Üçüncü gözləntimiz Milli Səviyyədə Müəyyən Edilmiş Təhfələr (National Determined Contributions - NDC) bağlıdır. Milli Səviyyədə Müəyyən Edilmiş Təhfələr Paris Sazişinin onurğa sütünüdür. Burada tərəflər istixana qaz emissiyalarının azaldılması ilə bağlı öhdəliklərini nəzərə alaraq, COP29-un əldə edilmiş məsələlərdən biri bu qərarnı icrasına bağlı tempin qüvvədə saxlanmasıdır. Biz Dubayda əldə edilmiş məsələlərdən biri bu qərarnı icrasına bağlı tempin qüvvədə saxlanmasıdır.

İkinci vacib məsələ isə COP29-da iqlim dəyişikliyi ilə mübarizədə maliyyə üzrə qarar qəbul edilməsinin nəzərdə tutulmasıdır. İndiyədək

enerji"yə keçidin təşvihi olummasında rolunu necə görürsünüz?

Bəli, biz bu barədə məlumatlıyıq. Bu, Azərbaycan və Avropa İttifaqının keçirdiyi tədbirdir. Biz tədbirdə prosesin inkişafını izləmişik. Belə bir tədbirin olmasından məmnunam. Düşünürəm ki, bu, görüşün özü və verilən bəyanatlar baxımından çox vaxtında təşkil olunmuş tədbirdir. Yəni mədəni yanacaqqlardan intinaya dair Dubay razılaşmasının olmasını və növbəti Milli Səviyyədə Müəyyən Edilmiş Təhfələr yığımının yaxınlaşdığını nəzərə alsaq, deyə bilirik ki, bərpaulunan enerji ilə bağlı istənilən növ əməkdaşlıq bizi sevindirir.

Bildiyimə görə, sizin etnik olaraq regionla bağlılığınız var. Bu barədə daha detallı məlumat verməyinizi istəyirəm.

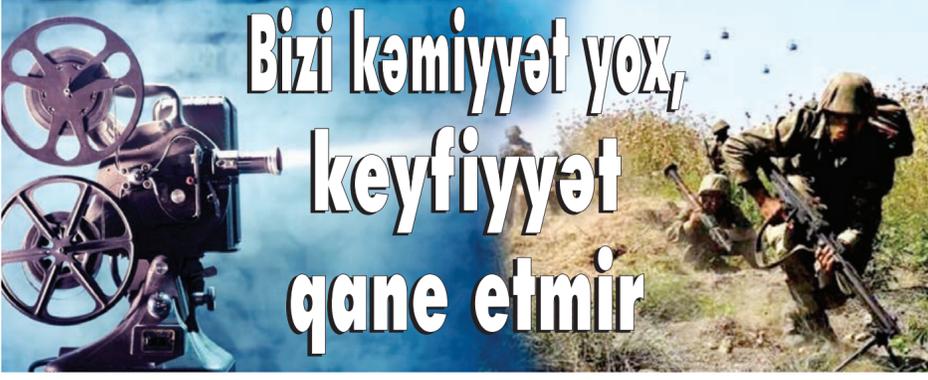
Nəhayət, bu il ilk dəfə Azərbaycana gəldiyim üçün çox sevinirdim. Çünki atam İrandır. Mən həmişə bildirdim ki, onun anasının qızıldığı soyadı Naxçıvandır. Lakin çox sonralar bildim ki, Naxçıvan Azərbaycan daxilində muxtar respublikadır. Yeniyetmə yaşlarımdan bunu biləndə hər zaman beynimdə Azərbaycana və xüsusən Naxçıvana getmək fikri var idi. Bakıda olanda da "Naxçıvan" adlı restorana getdik və orada milli yeməkləri yedim. Amma COP-dan sonra Naxçıvana gəlməyi və ailəmin bir hissəsi olan bu şəhərlə tanış olmağı düşünürəm.

İndiyədək bu barədə hansısa araşdırma aparmadınız mı?

Əlbəttə, mən artıq bunu araşdırmışam. Bildiyimə görə, nəmin ailəsində hər kəs general olub. Onlardan biri II Dünya müharibəsi zamanı İranda nazir vəzifəsində çalışıb. Lakin onların harada doğulduğunu doqquz olaraq bilmirəm. Fikirincə, onlar Təbrizdə doğulublar, amma buna əmin deyiləm. Bunu aydınlaşdırmaq üçün axtarışlar aparıram.

"Azərbaycan"ın tənqidi çıxışından sonra...

Qəzetimizin 5 mart 2024-cü il tarixli sayında "Doğrudanmı biz bu qədər kasıbıq?!" başlıqlı məqalə dərc olunmuşdu. Məqalənin məzini, yəni nədən bəhs etdiyini elə həmin məqalədən gətirdiyimiz sitatla açıqlayaq:

"Torpqlarımızı işğalçılardan təmizləyərkən ərazi bütövlüyümüzü və suverenliyimizi tam bərpa etmək mümkün olmayana qədərkiyə çevirmişik."

Amma öən üç-dörd ildə bu möhtəşəm Zəfərin, qəhrəman sərkərdə və oğullarımızın sücaətini, igidliyini, qeyrat və mərdliyini əks etdirən bədii əsər, bədii film yaradılmalı deyildirmi?"

Sitatdan belə görünə bilər ki, müəllifin məqaləni yazmaqda məqsədi məlum, məramı aydındır - indiyə qədər Qələbəmizə, onun müəlliflərinə aid, ən əsas möhtəşəm Zəfərə layiq yazılı və vizual bədii əsərlərin yaranmaması qəbul edilmişdir! Lakin məqaləni diqqətlə oxuyub mahiyyətinə varanda məlum olur ki, bu, heç də tam belə deyil. Yəni məqaləyə müraciət edək. Müəllif erməni işğalının 30 il ərzində ölkəmizə və xalqımıza yaşatdığı görünməmiş faciələri sadalayaq sülhü edirik: "Niyə bunları bədii əsərlərə və filmlərə çevirib dünyaya təqdim etmirik?" "Niyə real həyatda mövcud olan qəhrəmanlar kino lentlərində yoxdur?!" Bax sözügedən məqalənin əsl yazılma səbəbi, vermək istədiyi mesaj budur, daha Mədəniyyət Nazirliyinin imzasız-filansız redaksiyamızın elektron ünvanına göndərdiyi "cavab məktub"unda sadalanan və heç kəsin eşitmədiyi, görmədiyi, oxumadığı hesabata xarakterli siyahısı yox!

İndi keçək əsas mətləbə. Biz yazanda ki, birinci və ikinci savaşlar da daxil olmaqla keçmiş Qarabağ münaqişəsi, onun yaranma səbəbləri, tarixi, faciələri və digər həqiqətləri barədə hələ də dəyərli əsərlər yaradılmayıb, heç də bu mövzuya aid statistikanı nəzərdə tutmuşuq. Ola bilsin, say sarıdan bu mövzuya aid ermənilərin yazdıqlarından, çökdiklərindən geri qalmırıq. Amma söhbət komiyyətədən gəlir axı... Bizim istədiyimiz, gözlədiyimiz keyfiyyətdir, keyfiyyət! O keyfiyyət ki, onun hesabına dünya kitab sərgilərinə, nüfuzlu beynəlxalq kino festivallarına çıxma bilək, həm də tökcə çıxmaq, mükafat ala, yer tutaq.

Bəs əvəzində biz nə edirik? Mədəniyyət Nazirliyinin həm də tarixsiz arxivindən da görüldüyü kimi, ayrılan vəsait yerdə qalması deyər, nə gəl-

di yazırıq, nə gəldi çəkirik. Daha dərk etmirik, yaxud dərk etmək istəmirik ki, indi "ura vətənpərvərlik" zamanı deyil, boş pafos qəbul olunmur, ən yaxşı halda bunlar daxili auditoriyada işləyir, o da səviyyəli yazılarsa, yaxud çəkilsə! Bu gün həqiqəti dünyaya bəşəri ideyalar vasitəsilə çatdırmaq lazımdır. Bəşəri ideyalar isə heç bir insanı milliyətinə, irqinə, dininə görə düşmən obrazında verməməyi tələb edir. Bax əsl sənət və əsər də odur ki, belə bir tələb çərçivəsində öz həqiqətlərini göstərsən, təbliğ edə biləsən!

Təəssüf ki, Mədəniyyət Nazirliyinin siyahısındakı istər ədəbi əsərlər, istərsə də bədii və sənəddi filmlər arasında belələri demirik, hətta beləsi yoxdur! Olsaydı, səsi çıxardı! Bu fakt bir daha göstərir ki, nazirlik bu sahəyə vəsait ayırmırsa, müəlliflərdən heç də keyfiyyət yox, kəmiyyət tələb edir.

Elə ona görə də çoxmiyonlu dünya ictimaiyyətinə haqq səsini vermək üçün bu qətdirə bilmirik. Yazdığımız, çökdüyümüz keyfiyyətsizlik üzündən sərhədlərimizi keçmir, çox nadir hallarda keçəndə də kölgədə qalır. Ukraynanın Buça şəhərində törədilən faciə bizim Qarabağda ermənilərin xalqımıza qarşı etdikləri faciələri müqayisədə, necə deyirlər, toya getməlidir. Amma nə olsun?! Ukraynalıların çökdikləri "Buça" adlı sənəddi film bu yaxınlarda ABŞ-də "Oskar"ın televiziya ekvivalenti sayılan beynəlxalq "Emmi" mükafatı aldı. Halbuki Buça faciəsi təxminən 2 il əvvəl, yəni Xocalı soyqırımından 30 il sonra baş vermişdir. Bu, ukraynalıların 2 il ortaya qoyduqları, bu da bizim 30 ilə görə bilmədiyimiz iş. İndi gəl Mədəniyyət Nazirliyinin 2 səhifəyə sığmayan siyahısını oxuyub "afərin!" de görüm, necə deyirlər.

Bəlkə buna görə təbliğat cəhətdən beynəlxalq səviyyədə uzun illər ermənilərə uduzmuşuq?! Yaxşı ki, Prezident İlham Əliyev kimi liderimiz, Heydər Əliyevin adını daşıyan fondumuz var. Yoxsa, Mədəniyyət Nazirliyinin siyahısı ilə, xalq arasında deyildiyi kimi, Biləcridən üzəgə gedə bilməzdik. Ümumiyyətlə, özümüz deyib, özümüz eşitməyimiz bizim çoxdan ki adətimiz və bəlkə də mərasimidir. Adıçəkilən məqalənin bir yazılma səbəbi də bizi bu mərzədən sağaltmağa olunan cəhdidir. Müəllif yazanda ki, erməni özünə yalançı tarix yazır, qondarma "soyqırım"lar düzəldir, hamını ona inandırır bilir, biz isə olanları, etdiklərimizi və bizə edilənləri ortaya çıxarmağı bacarmırıq, heç

də daxili auditoriyayı nəzərdə tutmur. Xalqımızın əksəriyyətinin bu sarıdan heç bir məlumatlılığı yoxdur. Uzaqbaşı şikayəti, narazılığı, məsələn, telekanallarda adı "sosial veriliş"lər qoyub şou xarakterli, ara müğənnilərin bayağı mahınları ilə müşayiət olunan öttökən verilişlərə vəzinə lap elə Mədəniyyət Nazirliyinin siyahısındakı sənəddi və bədii filmlərin, bədii qiraətlərin nümayiş etdirilməməsi ilə bağlı ola bilər. Əsas probleminiz təkrar olmasın, həqiqətlərimizi beynəlxalq səviyyəyə çıxara bilməyimizdir ki, onun da səbəbini qeyd etdik.

Lakin qeyd etmədiklərimiz də var. O da bundan ibarətdir ki, gəlin "Azərbaycan" qəzetinin sözügedən məqaləsində qaldırılan, ictimaiyyətin diqqətini çəkməyə xidmət edən problemlərə başdanasovdu arayıq səviyyəsində yanaşmayaq. Mürəkkəb dünyada yaşayırıq, doğru yalana, haqq haqsızlığa, ədalət ədalətsizliyə qarşı, ölkələrin, xalqların taleyini beynəlxalq qaydalar, qanunlar yox, güc həll edir. Belə bir vaxtda duruş gətirmək, haqlı olduğumuzu sübut etmək hesabata xarakterli siyahı qədər asan deyil. Gözümüzün qarşısında separatçıları maliyyələşdirən, Azərbaycanın ərazi bütövlüyünə qəsd edən terrorçunu Nobel mükafatına namizəd irəli sürürlər, özümüzədən savayı dinən yoxdur. Əksinə, bu ədalətsiz, abırsız cəhdə hətta dünya miqyasında dəstək verən, qəhmər çıxanlar tapılır. Kimdir günahkar? Təkcə həqiqətə arxa çevirib yalana əl uzadan çoxsaylı erməni və ədalətsizlər və abırsızlar? Təbii ki, yox! Özümüzü də günah var. Həqiqətimizi, haqlı olduğumuzu vaxtında dünya ictimaiyyətinə başa düşdüydü dildə, qəbul etdiyimiz səviyyədə çatdırı bilməmişik. Vətənpərvər şəirlərlə, özlüyündə guya erməniləri hədəfə alan şit güllü doğuran səhnələrlə, Qarabağ hadisələrinə aid ən yaxşı halda çəkilən filmlərlə özümüzü aldatmışıq. Daha fikirləşməmişik ki, bu cür "sənət əsərləri" ilə dünyaya çıxmaq, dünyanı inandırmaq mümkün deyil. Bu yerdə qeydlərimizi həmin məqalədən növbəti sitatla yekunlaşdırmaq istərdik:

"Belə çıxır ki, bu barədə də göstəriş yalnız Prezident verməlidir?
Bəs bizim vətəndaş mövqeyimiz?
Bəs bizim vətənpərvərliyimiz?
Bəs bizim vəzifə borcumuz, məmur məsuliyyətimiz?"

"Azərbaycan"

Böyük qayıdış proqramı uğurla icra olunur

Füzuliyyə qayıdış davam edir

Daha 140 nəfər yurduna qovuşdu

İşğaldan azad edilmiş ərazilərimizdə aparılan bərpa-quruculuq işlərinin nəticəsində keçmiş məcburi köçkünlər dədə-baba yurdlarına qovuşurlar. İndi bu ərazilərimizdə şəhər, qəsəbə və kəndlər müasir yaşayış məkanına çevrilib.

Düşmən əsarətindən qurtulan ərazilərimizə indiyədək 1665 ailə - 6532 nəfər olmaqla, 175 ailə (871 nəfər) Zəngilan rayonunun Ağalı kəndinə, 20 ailə (90 nəfər) Törtər rayonunun Talış kəndinə, 472 ailə (1773 nəfər) Laçın şəhərinə, 783 ailə (2979 nəfər) Füzuli şəhərinə, 215 ailə (819 nəfər) Laçın rayonunun Zabux kəndinə qayıdıb.

Ən çox qayıdış karvanının ünvanı isə hələlik Füzuli şəhəridir. Düənə daha 140 füzulilinin yurd həsrəti sona çatıb. İndiyədək Füzuli şəhərində 783 ailənin, yəni 2979 nəfərin daimi məskunlaşması təmin edilib.

İşğaldan azad olunan ərazilərin bərpası və keçmiş məcburi köçkünlərin bu torpaqlarda daimi məskunlaşması dövlətimizin prioritet məsələlərindəndir. Böyük qayıdışın yüksək səviyyədə təmin edilməsi məqsədilə müvafiq işlər görülür. Prezident İlham Əliyev

Qarabağ və Şərqi Zəngəzurə mütəmadi səfərlər edir, bərpa-quruculuq işləri ilə şəxsən maraqlanır, istehsal müəssisələrini, sosial obyektlərin təməllərinə, açılış mərasimlərində iştirak edir.

Aprel 25-də dövlət başçısı ölkəmizdə səfərdə olan Qırğızstan Prezidenti ilə birlikdə Füzuliyyə şəhəri zamanı şəhərin baş planı ilə tanış olub. Baş plana əsasən, müasir standartlara və memarlıq xüsusiyyətlərinə uyğun inşa edilən Füzuli azadlığa qovuşmuş ən böyük şəhərlərdən biri olacaqdır. Burada şəhərin dayanıqlı inkişafına töhfə verəcək rəqəmsal həllərdən istifadə etməklə, ənənəvi şəbəkə və xidmətlərin

daha səmərəli olmasının təmin edilməsi məqsədilə "ağıllı şəhər" konsepsiyasından istifadə ediləcəkdir.

2040-cı ilədək Füzuli şəhərinin inzibati ərazisinin 1943 hektara, əhalisinin 50 min nəfərə qatırılması nəzərdə tutulur. Şəhərdə rahat və müasir həyat şəraitinin təmin edilməsi üçün orta və azmətbəli yaşayış binaları, həyət-yanı torpaq sahələri olan fərdi evlər inşa ediləcəkdir, təhsil, səhiyyə, mədəniyyət, istehsalat müəssisələri, rekreasiya və digər təyinatlı zonalar yaradılacaqdır. Burada şəhərsalmanın bütün müasir tələblərinə cavab verəcək üç yaşayış kompleksləri inşa olunur. Komplekslərdə

ümumilikdə 2462 mənzil olacaqdır. Baş plana əsasən, təxminən 22,5 hektar ərazidə mərkəzi park yaradılacaqdır. Parkda istirahət zonaları, botanika bağı, six meşə zonası, piknik və idman meydanları, "Poeziya" meydanı, amfiteatr, kafeteriorlar və sairə sosial obyektlər fəaliyyət göstərəcəkdir. Burada müayinə və müalicənin yüksək səviyyədə aparılması üçün ən müasir tibbi avadanlıqla təchiz ediləcək 180 çarpayılıq Füzuli Rayon Mərkəzi Xəstəxanası inşa olunacaqdır. Füzuli şəhərində inşa olunacaq Füzuli Memorial Kompleksində dağıdılmış binaların xarabalıqları olduğu kimi qorunub saxlanılacaq kompleksdə, həmçinin İşğal və Zəfər muzeyləri yaradılacaqdır.

Qısa müddətdə həyata keçirilən irimiqyaslı layihələr, işğaldan azad olunan ərazilərdə yeni həyatın başlanması Azərbaycanın iqtisadi gücündən xəbər verir. Dövlətimizin gücü, ölkə rəhbərinin birbaşa nəzarəti ilə tezliklə Qarabağ və Şərqi Zəngəzur cənnətinə çevriləcək, bütün keçmiş məcburi köçkünlər doğma yurdlarına qovuşacaqdır.

Ülkər XASPOLADOVA,
"Azərbaycan"

Füzuli sakini: "Arzu edirəm bütün məcburi köçkünlər öz doğma el-obalarına qayıtsınlar"

"Arzu edirəm ki, bütün məcburi köçkünlər öz doğma el-obalarına qayıtsınlar". Bu sözləri AZƏRTAC-ın müsahibəsində keçmiş məcburi köçkün, Füzuli sakini Ağa Abdullayev söyləyib.

Böyük qayıdışın Füzuli salnaməsi davam edir. Keçmiş məcburi köçkünlərimiz sevinc, qürur, fəxr hissi ilə öz doğma yurdlarına, el-obalarına qayıdırlar.

"Müzəffər Ali Baş Komandan cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə şanlı ordumuz tarixi qələbə qazandı, torpaqlarımızı işğaldan azad etdi. Bizə yaradılan şəraitə görə dövlət başçımıza minnətdarıq",- deyər A.Abdullayev bildirib.

A.Abdullayev qalan ömrünü doğulub boya-başa çatdığı yerdə yaşamaq istədiyini və Füzuliyyə ailəsi ilə birgə getdiyini vurğulayıb. O, torpaqlarımızın azad olunmasında əməyi olan Azərbaycan Ordusuna təşəkkür edib, qazılara şofa, şəhidlərə rəhmət diləyib.

Keçmiş məcburi köçkün qeyd edib ki, 44 günlük Vətən müharibəsində onun bir neçə yaxını canından keçərək şəhidlik zirvəsinə yüksəlib.

Keçmiş məcburi köçkün: "Füzuliyyə qayıtdığım üçün sevincimin hədd-hüdudu yoxdur"

"Füzuliyyə qayıtdığım üçün sevincimin hədd-hüdudu yoxdur. İllər əvvəl çox ağır-acı günləri yaşamışım. Allah şükürlər olsun ki, çətin günlər geridə qaldı".

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu sözləri Füzuliyyə qayıdan keçmiş məcburi köçkün Gülsadə Sadiqova söyləyib. Ailəsi ilə birlikdə Füzuliyyə qayıtdığını vurğulayan keçmiş məcburi köçkün Sumqayıt şəhərində məskunlaşdıqlarını bildirib.

Gülsadə Sadiqova keçmiş xatirələrini unutmadığını, doğma el-obalarını görməyi səbirsizliklə gözlədiyini deyib. "Bu gözəl günləri bizə yaşadan cənab Prezidentimizə öz minnətdarlığımı bildirirəm. Şəhidlərimizə Allahdan rəhmət, qazılarımıza isə şofa diləyirəm", - deyər keçmiş məcburi köçkün vurğulayıb.

Ağdamda əmək yarmarkasında 200-dən çox vakansiya təklif olunur

Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin tabeliyindəki Dövlət Məşğulluq Agentliyi tərəfindən növbəti əmək yarmarkası Ağdam rayonunun Qazanlı qəsəbəsində təşkil olunub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Olimpiya İdman Kompleksində keçirilən yarmarkada işsiz və işaxtaran şəxslərə 14 müəssisə tərəfindən müxtəlif istiqamətlər üzrə 200-dən çox vakansiya təqdim edilirdi. Yarmarka iştirakçılarına agentliyin icra etdiyi layihə və tədbirlər barədə də ətraflı məlumat verilir.

VI Ümumdünya Mədəniyyətlərarası Dialoq Forumunun keçirilməsinə sayılı günlər qalıb

Mayın 1-dən 3-dək ölkəmizdə "Sülh və qlobal təhlükəsizlik naminə dialoq: əməkdaşlıq və qarşılıqlı əlaqə" mövzusunda VI Ümumdünya Mədəniyyətlərarası Dialoq Forumu təşkil olunacaqdır.

Forum Mədəniyyət Nazirliyi, BMT-nin Sivilizasiyalar Alyansı (UNAOC), Təhsil, Elm və Mədəniyyət Təşkilatı (UNESCO), İslam Dünyası Təhsil, Elm və Mədəniyyət Təşkilatı (ICESCO) və BMT-nin Ümumdünya Turizm Təşkilatının birgə tərəfdaşlığı ilə keçiriləcəkdir.

Mədəniyyət Nazirliyindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, forumun əsas məqsədi mədəniyyətlərarası əməkdaşlıq və dialoqun təşviqi üçün mühüm beynəlxalq platforma kimi "Bakı Prosesi"nin rolunu möhkəmləndirməkdir. Üç gün davam edəcək tədbir çərçivəsində on iki panel müzakirə və dörd plenar sessiyanın

keçirilməsi nəzərdə tutulur. Müzakirə olunacaq mövzular təhsil, gənclər, iqlim dəyişikliyi, sənəi intellekt, mədəni irsin mühafizəsi, qanunsuz miqrasiya və digər sahələrə əhatə edir.

Tədbirdə dünyanın 100-dən çox ölkəsinin aparıcı beynəlxalq təşkilatları, hökumət üzvləri, parlament sədrləri, müəvənləri, beynəlxalq media nümayəndələri, beynəlxalq mərkəzləri, qeyri-hökumət təşkilatlarının qatıldığı forum iştirakçıları dünyaya üçün aktual olan çağırışlar və məsələləri müzakirə edəcəklər. Həmçinin bir sıra

ölkələrdən dini liderlərin iştirakı ilə "Dinlərarası dialoq vasitəsilə etimadın möhkəmləndirilməsi" adlı plenar iclasın keçirilməsi də planlaşdırılıb.

Forum iştirakçıların işğaldan azad edilmiş ərazilərdə səfəri, Ağdam və Şuşada iki xüsusi panel sessiyanın keçirilməsi nəzərdə tutulub.

Qeyd edək ki, Prezident İlham Əliyev tərəfindən 2008-ci ildə irəli sürülmüş mədəniyyətlərarası dialoqa dair "Bakı Prosesi"nin tərkib hissəsi olan forumun əsası 2011-ci ildə qoyulub.

«AZƏRBAYCAN» qəzetinin 1919-cu il 26 fevral (Çərşənbə günü) tarixli 123-cü nömrəsinin ADA Universitetinin dəstəyi ilə transferasiyası

AZƏRBAYCAN

AZƏRBAYCAN MƏCLİSİ-MƏBUSANINDA

11-inci iclas

(keçən nömrədən maba'd)

Sədr - Daha söz istəyənlər yoxmu? Məhəmməd Əmin Rəsulzadə.

Rəsulzadə - Məhəmməd Sultan Məcid [Qənizadə] əfəndi söylədiklər ki, aşkardır onuncu nömrə siyahı Mərkəzi Komitə tərəfindən tərtib edilmişdir, hamı müsəlmanlar ona səs verəcəklər. Amma məsələ o qədər də aşkar deyildir. Əgər məsələ Sultan Məcid əfəndinin buyurduğu kimi aşkar olsaydı, meydana 11, 14 və qeyri nömrəli müsəlman siyahıları çıxmazdı. Camaat 5-6 müsəlman siyahısı üzərində düşündü və səsini, rəyini müdafiə etmək istədiyi yeri verdi. Bu məsələnin bir cəhəti. Bir də təklif olunur ki, "Müsavat" öz hissəsinə düşən namizətin versin, yerdə qalan namizədləri 42 nəfər versin. Biz buna etiraz etməzdik, çünki "Müsavat" haman 42 [nəfər] arasında əksəriyyət təşkil etdiyindən mexanik hərəkət etsəydi, istədiyi qədər adam keçirə bilərdi. Fəqət, biz mexanik səsə qoymaqla əksəriyyətimizdən istifadə etmək istəmədik. Lakin milli komitələr içində bir vəziyyət var ki, onu nəzərə almalıdır. Çünki siyahı məsələsində bunu böylə düşünmək olmaz. Hərçənd Milli Komitənin səlahiyyəti 42 nəfərə verilmişdi, fəqət, böylə düşünmək şəklinə düşsə, hamı düşünməz. Əgər bu səlahiyyəti Parlament qəbul etsə, yəni "Müsavat" bir şey qeyb etməz. Lakin bir tənəsüb əsası var ki, biz onu pozmuş olarıq. Seymədə də olduğu kimi, çıxmış üzvlər yerinə mənsub olduğu firqə namizəd göstərməlidir. Biz bu əsası pozmuş istəmədik və on nömrəli siyahı daxilində qalmış üzvlər, çıxarılan yerinə yeni namizəd qoymaq istədilər. Buna şəklin izar olsa da, mənə ol bilməz. Çünki müəyyən bir qism əhali on nömrəli siyahıda olan müəyyən adamlara səs vermiş, demək o adamlara etibar etmişdir. Seçiləcək namizədlər də camaatın qism-i müəzzaminin [böyük hissəsinin] rəğbətini qazanmış olan adamların fikrinə uyğun və onları təmsil edəcək adamlar olmaq üçün, hamın siyahının üzvləri tərəfindən intixab olunmalıdır [seçilməlidirlər]. Şimdi o adamların yarısı yoxsa, onu təmsil edəcək və yerlərinə nümayəndə verəcək bir mərkəz varsa, o da hamı onuncu nömrəyə səs verən əhalinin etibarını qazanmış on nömrəli siyahıda olan başqa nümayəndələrdir. Siz bu haqqı onların əlindən almaqla əhalinin hüququna təcavüz etmiş olursunuz. Biz də buna mötərizik [etiraz edirik].

Sədr - Söz Qənizadənin.

[Sultan Məcid] Qənizadə - Mən genə deyirəm o 8 nəfər Parlament əzələsinə [üzvlüyünə] gəçəcək və biz də onlara etibar edəcəyiz. Ancaq biz burada əsasdan danışırdıq, düzdür onuncu nömrə "Müsavat"dan və Milli Komitədən ibarətdir. Bu da doğrudur ki, "Müsavat" var, amma Milli Komitə dönüb Parlament olmuşdur. Deməli, o Milli Komitə var, mövcuddur. O vaxt 44 nəfər idi. [Səslər: 42 idi.] Şimdi haştd olmuşdur. İndi o haştd nəfərin ixtiyaratını "Müsavat"a vermək olmaz.

Sədr - Təklif var ki, müzakirət qət olunsun [kəsilsin]. Əhməd bəy, təklifinizi var?**Əhməd Cövdət** [Pepinovi] - Təklif edərlik, o 8 adamın siyahısı verilsin 42 nəfərin səvəbidinə [təslidinə].

Sədr - Onuncu nömrə siyahının bərasində böylə bir təklif var: Parlament xaric olan üzvlərin yerinə bu adamlar namizəd göstərilir: Mustafa Vəkilov, Ağa Əminov, Yusifli Əliyev, Məhəmmədbəy Şeyxəmanov, Məhəmməd Əli Rəsulzadə, Behbud ağa Cavanşir, Bəhrəm bəy Axundov və Əbdüli bəy Əmircanov. Mən bu siyahını səsə qoyuram. Hər kim bu siyahıya razi isə əlini qaldırsın - 19, kim əleyhinə isə əlini qaldırsın - 15, kim səs verməmiş əlini qaldırsın - 2. Deməli, məsələ qəbul olunur.

Cəmo bəy [Hacinski] - Kvorum yoxdur.**Sədr** - Var, var!**Sədr** - Mən təsdiq edirəm ki, var və keçirəm növbədəki məsələyə. Oxuyun.

Katib - Göyçay nümayəndəsi Hacı Hüseyn Əfəndizadənin 5 günlük, Qarabağ vəkil Qara bəy Əliverdiyevin bir aylıq, Zaqatala nümayəndəsi Bəyram Niyazi Kiçikanovun 20 günlük və Cavad bəy Məlik-Yeqanovun 10 günlük məzuniyyət haqqındakı ərizələrini oxuyur. Cavad bəy ərizəsini geri götürür. Yerdə qalanların məzuniyyəti qəbul olunur.

Sədr - Keçirəm növbədəki məsələyə. Söz Abuzar bəy Rəzayevindir.

Abuzar bəy Rəzayev - Dağıstan Hökuməti bizdən 10 milyon manat faizsiz borc istəyir. Hökumət bu borcun verilməsinə razıdır. Əgər Parlament təsdiq edərsə, verərik. Pul təcil surətdə istənildiyindən Parlament bəxş təsdiq edəndəkdə hökumət Senoren Konventin [Ağsaqqallar Şurasının] rızası ilə 3 milyon manat buraxmışdır. Parlament təsdiq etdikdən sonra qalanını da verəcəkdir. Dağıstan Hökuməti bu borcu iki ilə qaytarmalıdır. Bundan əlavə, Dağıstan Hökuməti bizim hökumətimiz tərəfindən Şimali Qafqaziyada alınmış olan 90 vaqon buğda və sair ərzaq şeylərini xərcsiz buraxmağı vəd etmişdir. Əgər Parlament qəbul edərsə, Məliyyə nazirinə tapşırılsın bu xüsusda Dağıstan Hökuməti ilə müqavilənamə bağlansın. Būdcə-Məliyyə komissiyası tərəfindən borcun verilməsinə mümaniat [mənəçilik] yoxdur və təklif olunur ki, Parlament təsdiq etsin.

Sədr - Bu barədə kim danışımaq istəyir?**Səslər** - Heç kəs; səsə qoynuz.

Sədr - Danışın yoxdur. Səsə qoyuram. Hər kəs Cibaliyyun Hökuməti-Cümhuriyyəsinə [Dağlıq Respublikası Hökumətinə] 10 milyon manat borc verilməsinə razi isə riza edərəm əlini qaldırsın. Deməli, əksəriyyətlə qəbul olunur. Növbədəki məsələ spirtolara aksiz qoymaqla haqqındakı qanun layihəsidir.

Səslər - Qalsın sonraya.

Sədr - Təklif var ki, bu məsələ sonraya qalsın. Məsələ gələcək iclasa qalır. Komissionlara təklif olunan namizədlər bunlardır: Ləvəhiqanuniyyə [Qanun layihələri] komissiyasına: [Arşak] Məlxazyan (erməni), [Qazi Əhməd] Məhəmmədbəyov (İttihad), [Vasili Mixaylovici] Kujim ( ) və [Abdulla əfəndi] Qəbulzadə (Müsavat). Əzəz və məmləkət məhsulət işlərinə hüsnidərə üçün Parlament komissiyasına...

Məhəmməd Əmin (yerindən) - Komissiyalar haqqında mənim bir əsas mülahizəm var.**Sədr** - Buyurun!

M. Ə. Rəsulzadə - İndiyə qədər Parlamenta komissiyalar təşkil edildikdə fraksiya hesabı ilə, yəni hər fraksiyadan birer üzvdən ibarət olurdu. Halbuki komissiya Parlamentin rəyini təmsil etməlidir. Bu mülahizə ilə paritet əsası ilə qurmaq düz deyildir. Zira Parlamenta fraksiya qüvvələri müxtəlifdir. Öylə fraksiya var 4 nəfərdən ibarətdir, öyləsi var 20-dən də ziyadədir. Ona görə də bu əsas ədalətsiz olur. Doğrudur, komissiyon öz başına heç bir məsələni həll etməyi Parlamenta verir, fəqət bununla bərabər komissiyonun rəyinin böyük təsiri olur. Bu mülahizə ilə bu fraksiya başı (paritet) hesabının aleyhiyyədir. Doğrudur, Parlamentin bu xüsusda müəyyən bir qanunu yoxdur və nizamnamə bu günlərdə müzakirə ediləcəkdir.

Nizamnamə bu məsələni aydınlaşdırır. Lakin o vaxtdək biz təklif edərdik komissiyaların doğru əsas üzərinə qurulması üçün indilik hər komissiyaya firqələr öz üzvlərinin miqdarı nisbətində nümayəndə versinlər. Ona görə biz təklif edirik nizamnamə qəbulu-nədək hələlik hər 10 məbusdan bir nümayəndə hesabı ilə təşkil olunsun. Yandan ziyadənin də bir nümayəndəyə ixtiyarı olsun. Bu surətlə 10-24 əzadan ibarət fraksiya iki nümayəndə 25-dən 30-ədək 3 nümayəndə versin. Bu əsas üzərinə 23 əzadan ibarət olan "Müsavat" fraksiyasına komissiyada 2 nümayəndə yerli versin.

[Səməd ağa] Ağaməliolu (yerindən) - Eviniz Allah yuxsın, görəsən biza də bir şey düşdüümü?**Sədr** - Təklif bərasində danışıq varmı?**Səslər** - Kvorum yoxdur!

Sədr - Rica edirəm sakit olasınız. Deyirsiniz kvorum yoxdur. Bir neçə qanun var ki, onlara baxacaq komissiyon yoxdur. Yoldaşlarınızı buraxmayınız çıxıb getsinlər. Papiroso çəkmək bahanesi ilə dışarı çıxıb gedirlər, işlər də qalır. Heybətqulu əfəndi, danışımaq istəyirsiniz buyurun!

[Heybətqulu] Məhəmmədbəyov - Cənab sədr buyurdu bir neçə komissiyaya təşkil lazımdır. Bir para layihə var ki, onlara baxmaq lazım gəlir. Sədrin buyurduğuna görə, komissiyalar təcili olduğundan mən təklif edərdim bu komissiyalar bu saat köhnə əsas ilə intixab edilsin [seçilsinlər]. Nizamnamə Parlamenta gəldikdən sonra təzə əsasla intixab edərik.

Sədr - İclasda 35 adam var. Kvorum olmadığının iclası qapa-mağa məcburam. Rica edirəm, gələcək vaxtını təyin edəsiniz.**Səslər** - Divanı-Rəyasət təyin etsin.**Sədr** - İclası qapanmışı elan edirəm.

İclas saat 5-ə 20 dəqiqə qalmış qapanır.

Hökumətin istefası

Məclisi-Məbusanın 25 fevral iclasında Rəisi-üvəkalə [Baş nazir]

Fətəli xan Xoyski həzrətlərinin istefa məktubu oxunaraq qərar verilmişdir: Bu Kabinanın istefası qəbul edilərək yeni kabina təşkil üçün namizəd tapmaq Məclisi-Məbusan sədrinə mühəvəzə [tapşırılsın] və yeni kabina təşkilinədək məmləkətin idarəsi sabiq Kabinəyə tapşırılsın.

Hökumətin istefası

Məclisi-Məbusanın 25 fevral iclasında Rəisi-üvəkalə [Baş nazir]

Fətəli xan Xoyski həzrətlərinin istefa məktubu oxunaraq qərar verilmişdir: Bu Kabinanın istefası qəbul edilərək yeni kabina təşkil üçün namizəd tapmaq Məclisi-Məbusan sədrinə mühəvəzə [tapşırılsın] və yeni kabina təşkilinədək məmləkətin idarəsi sabiq Kabinəyə tapşırılsın.

Hökumətin istefası

Məclisi-Məbusanın 25 fevral iclasında Rəisi-üvəkalə [Baş nazir]

Fətəli xan Xoyski həzrətlərinin istefa məktubu oxunaraq qərar verilmişdir: Bu Kabinanın istefası qəbul edilərək yeni kabina təşkil üçün namizəd tapmaq Məclisi-Məbusan sədrinə mühəvəzə [tapşırılsın] və yeni kabina təşkilinədək məmləkətin idarəsi sabiq Kabinəyə tapşırılsın.

Hökumətin istefası

Məclisi-Məbusanın 25 fevral iclasında Rəisi-üvəkalə [Baş nazir]

Fətəli xan Xoyski həzrətlərinin istefa məktubu oxunaraq qərar verilmişdir: Bu Kabinanın istefası qəbul edilərək yeni kabina təşkil üçün namizəd tapmaq Məclisi-Məbusan sədrinə mühəvəzə [tapşırılsın] və yeni kabina təşkilinədək məmləkətin idarəsi sabiq Kabinəyə tapşırılsın.

Hökumətin istefası

Məclisi-Məbusanın 25 fevral iclasında Rəisi-üvəkalə [Baş nazir]

Fətəli xan Xoyski həzrətlərinin istefa məktubu oxunaraq qərar verilmişdir: Bu Kabinanın istefası qəbul edilərək yeni kabina təşkil üçün namizəd tapmaq Məclisi-Məbusan sədrinə mühəvəzə [tapşırılsın] və yeni kabina təşkilinədək məmləkətin idarəsi sabiq Kabinəyə tapşırılsın.

Hökumətin istefası

Məclisi-Məbusanın 25 fevral iclasında Rəisi-üvəkalə [Baş nazir]

Fətəli xan Xoyski həzrətlərinin istefa məktubu oxunaraq qərar verilmişdir: Bu Kabinanın istefası qəbul edilərək yeni kabina təşkil üçün namizəd tapmaq Məclisi-Məbusan sədrinə mühəvəzə [tapşırılsın] və yeni kabina təşkilinədək məmləkətin idarəsi sabiq Kabinəyə tapşırılsın.

Hökumətin istefası

Məclisi-Məbusanın 25 fevral iclasında Rəisi-üvəkalə [Baş nazir]

Fətəli xan Xoyski həzrətlərinin istefa məktubu oxunaraq qərar verilmişdir: Bu Kabinanın istefası qəbul edilərək yeni kabina təşkil üçün namizəd tapmaq Məclisi-Məbusan sədrinə mühəvəzə [tapşırılsın] və yeni kabina təşkilinədək məmləkətin idarəsi sabiq Kabinəyə tapşırılsın.

Hökumətin istefası

Məclisi-Məbusanın 25 fevral iclasında Rəisi-üvəkalə [Baş nazir]

Fətəli xan Xoyski həzrətlərinin istefa məktubu oxunaraq qərar verilmişdir: Bu Kabinanın istefası qəbul edilərək yeni kabina təşkil üçün namizəd tapmaq Məclisi-Məbusan sədrinə mühəvəzə [tapşırılsın] və yeni kabina təşkilinədək məmləkətin idarəsi sabiq Kabinəyə tapşırılsın.

Hökumətin istefası

Məclisi-Məbusanın 25 fevral iclasında Rəisi-üvəkalə [Baş nazir]

Fətəli xan Xoyski həzrətlərinin istefa məktubu oxunaraq qərar verilmişdir: Bu Kabinanın istefası qəbul edilərək yeni kabina təşkil üçün namizəd tapmaq Məclisi-Məbusan sədrinə mühəvəzə [tapşırılsın] və yeni kabina təşkilinədək məmləkətin idarəsi sabiq Kabinəyə tapşırılsın.

Hökumətin istefası

Məclisi-Məbusanın 25 fevral iclasında Rəisi-üvəkalə [Baş nazir]

Fətəli xan Xoyski həzrətlərinin istefa məktubu oxunaraq qərar verilmişdir: Bu Kabinanın istefası qəbul edilərək yeni kabina təşkil üçün namizəd tapmaq Məclisi-Məbusan sədrinə mühəvəzə [tapşırılsın] və yeni kabina təşkilinədək məmləkətin idarəsi sabiq Kabinəyə tapşırılsın.

Hökumətin istefası

Məclisi-Məbusanın 25 fevral iclasında Rəisi-üvəkalə [Baş nazir]

Fətəli xan Xoyski həzrətlərinin istefa məktubu oxunaraq qərar verilmişdir: Bu Kabinanın istefası qəbul edilərək yeni kabina təşkil üçün namizəd tapmaq Məclisi-Məbusan sədrinə mühəvəzə [tapşırılsın] və yeni kabina təşkilinədək məmləkətin idarəsi sabiq Kabinəyə tapşırılsın.

Hökumətin istefası

Məclisi-Məbusanın 25 fevral iclasında Rəisi-üvəkalə [Baş nazir]

Fətəli xan Xoyski həzrətlərinin istefa məktubu oxunaraq qərar verilmişdir: Bu Kabinanın istefası qəbul edilərək yeni kabina təşkil üçün namizəd tapmaq Məclisi-Məbusan sədrinə mühəvəzə [tapşırılsın] və yeni kabina təşkilinədək məmləkətin idarəsi sabiq Kabinəyə tapşırılsın.

Hökumətin istefası

Məclisi-Məbusanın 25 fevral iclasında Rəisi-üvəkalə [Baş nazir]

Fətəli xan Xoyski həzrətlərinin istefa məktubu oxunaraq qərar verilmişdir: Bu Kabinanın istefası qəbul edilərək yeni kabina təşkil üçün namizəd tapmaq Məclisi-Məbusan sədrinə mühəvəzə [tapşırılsın] və yeni kabina təşkilinədək məmləkətin idarəsi sabiq Kabinəyə tapşırılsın.

Hökumətin istefası

Məclisi-Məbusanın 25 fevral iclasında Rəisi-üvəkalə [Baş nazir]

Fətəli xan Xoyski həzrətlərinin istefa məktubu oxunaraq qərar verilmişdir: Bu Kabinanın istefası qəbul edilərək yeni kabina təşkil üçün namizəd tapmaq Məclisi-Məbusan sədrinə mühəvəzə [tapşırılsın] və yeni kabina təşkilinədək məmləkətin idarəsi sabiq Kabinəyə tapşırılsın.

Hökumətin istefası

Məclisi-Məbusanın 25 fevral iclasında Rəisi-üvəkalə [Baş nazir]

Fətəli xan Xoyski həzrətlərinin istefa məktubu oxunaraq qərar verilmişdir: Bu Kabinanın istefası qəbul edilərək yeni kabina təşkil üçün namizəd tapmaq Məclisi-Məbusan sədrinə mühəvəzə [tapşırılsın] və yeni kabina təşkilinədək məmləkətin idarəsi sabiq Kabinəyə tapşırılsın.

Hökumətin istefası

Məclisi-Məbusanın 25 fevral iclasında Rəisi-üvəkalə [Baş nazir]

Fətəli xan Xoyski həzrətlərinin istefa məktubu oxunaraq qərar verilmişdir: Bu Kabinanın istefası qəbul edilərək yeni kabina təşkil üçün namizəd tapmaq Məclisi-Məbusan sədrinə mühəvəzə [tapşırılsın] və yeni kabina təşkilinədək məmləkətin idarəsi sabiq Kabinəyə tapşırılsın.

Hökumətin istefası

Məclisi-Məbusanın 25 fevral iclasında Rəisi-üvəkalə [Baş nazir]

Fətəli xan Xoyski həzrətlərinin istefa məktubu oxunaraq qərar verilmişdir: Bu Kabinanın istefası qəbul edilərək yeni kabina təşkil üçün namizəd tapmaq Məclisi-Məbusan sədrinə mühəvəzə [tapşırılsın] və yeni kabina təşkilinədək məmləkətin idarəsi sabiq Kabinəyə tapşırılsın.

Hökumətin istefası

Məclisi-Məbusanın 25 fevral iclasında Rəisi-üvəkalə [Baş nazir]

Fətəli xan Xoyski həzrətlərinin istefa məktubu oxunaraq qərar verilmişdir: Bu Kabinanın istefası qəbul edilərək yeni kabina təşkil üçün namizəd tapmaq Məclisi-Məbusan sədrinə mühəvəzə [tapşırılsın] və yeni kabina təşkilinədək məmləkətin idarəsi sabiq Kabinəyə tapşırılsın.

Hökumətin istefası

Məclisi-Məbusanın 25 fevral iclasında Rəisi-üvəkalə [Baş nazir]

Fətəli xan Xoyski həzrətlərinin istefa məktubu oxunaraq qərar verilmişdir: Bu Kabinanın istefası qəbul edilərək yeni kabina təşkil üçün namizəd tapmaq Məclisi-Məbusan sədrinə mühəvəzə [tapşırılsın] və yeni kabina təşkilinədək məmləkətin idarəsi sabiq Kabinəyə tapşırılsın.

Hökumətin istefası

Məclisi-Məbusanın 25 fevral iclasında Rəisi-üvəkalə [Baş nazir]

Fətəli xan Xoyski həzrətlərinin istefa məktubu oxunaraq qərar verilmişdir: Bu Kabinanın istefası qəbul edilərək yeni kabina təşkil üçün namizəd tapmaq Məclisi-Məbusan sədrinə mühəvəzə [tapşırılsın] və yeni kabina təşkilinədək məmləkətin idarəsi sabiq Kabinəyə tapşırılsın.

1) Dağıstan Hökuməti noyabr 1-indən başlayaraq iki illik müd-dətinə faizsiz olaraq Azərbaycan Hökumətindən 10 milyon borc alır.

2) Əkinçilik rayonlarında Dağıstan Hökumətinin məmuriyyəti vücuda gətirildiyi təqdirdə həmin cümhuriyyət aşağıdakı 3-4-cü maddələr mövcubincə öz borcunu taxil ilə ödəməyə borclu olur.

3) Hər iki cümhuriyyət birer şəxs təyin edirlər. Bunlar da öz aralarındakı etilafə [razılığa] görə üçüncü bir şəxs intixab edib [seçib], hər üçü bir komissiya təşkil edirlər.

4) Müqavilənamənin 3-üncü maddəsində göstərilən qərar üzrə təşkil edilən komissiya, 2-ci maddə qərarı ilə Azərbaycan Hökumətinə veriliəcək taxilin verilməsi müddətini, miqdarını və cinsini müəyyən edir.

5) Azərbaycan Hökumətinin ixtiyarı vardır ki, Dağıstan Cümhuriyyətinin hər bir yerində Dağıstan Hökuməti nümayəndələrinin iştirakı ilə məzənnə qiyməti ilə olaraq öz acentələri vasitəsilə taxil alsın.

Bu qərarla alınan taxilin Azərbaycanə gətirilməsi üçün Dağıstan Hökuməti tərəfindən heç bir mümaniat [mənəçilik] göstərilməyir.

6) Haman 10 milyon hesabına olaraq Dağıstan Hökuməti həmin il noyabrın 28-inə qədər müxtəlif vaxtlarda 3 milyon manat almışdır. Qalan 7 milyon isə dekabr ayı ərzində hissə-hissə verilməlidir.

Həmin müqavilənamə Bakı şəhərində hər iki tərəfin imzası ilə iki nüsxə yazılmışdır.

Əlavə maddə: Dağıstan Hökuməti Gürcüstan Hökuməti ilə bir yerdə kağız pullar kəsmək səziyinə girişsə, məzkur [deyilən] borc həmin kağız pullar buraxılığdı günden altı ay müddətindən gec olmamaq şərti ilə ada edilməlidir [qaytarılmalıdır].

Azərbaycan Hökuməti vəkiləri: Məhəmmədhasən Həcinski, Behbud xan Cavanşir.

Dağıstan Hökuməti vəkiləri: Bahadır Mallaçixan, İbrahim bəy Heydarov.

*(Əslinə mütabiqdir)***TÜRKÇƏ DƏFTƏRDARLIQ****[MÜHASİBAT]**

Hər mülkün, hər xırda bir imarətin tərtibi memar, dülgər, bənnə, daşçı, dəmirçi kimi bir çox sənətkarların iştirakı ilə əncəma gəlir.

Bunlardan bir neçəsi, hətta təkə bir işdən boyun qaçırırsa, mətlub [tələb olunan] təmirat yarımçıqlıq qalır, bəlkə heç də düzəlməz. Bu bir balaca təşəbb və timsaldır ki, bunu dövlət və millət maraqları heç vaxt gərək unutmamalıdır. Zira dövlətin təşkilatı, onun ağırlığı örfən [ənanəyə əsasən], ədəbən, elmə; tüccar, əmələ və əkinçi kimi bir çox əsnafın iştirakı ilə hall və raf olunur. Hər sinif və bəlkə hər əfradı-millət [vətəndaş] özünə məxsus vəzifəsini bittirdiyi əsnada mənfəəti-şəxsiyyəsinə [şəxsi mənfəətindən] artıq mənfəəti-milliyəsinə [millət mənfəətini] düşünməlidir. Mənfəəti-milliyə mülahizə olunmazsa, hər kas öz güzəranı üçün çalışsın, hər sinif məhz cibinin dolmağına səcdə edərsə, qayır [qeyratlı] cavan-larımız, vətən sühədamızın [səhədlərimizin] tökülməsi çəni ilə qazanılmış hakimiyyətimiz yenə əlimizdən çıxar, yenə özləməyə möhtac, yenə özləməyə əsir olar. Bir dəfə düşünlülsün ki, zalımların boyunduruğu altında qalmaq, qasiblərin [qasbkarların, işğalçıların] ayaqları ucunda sürünmək öylə bir ağır hallardır ki, öylə bir rəzalət-dir ki, bugünkü vəhşilərin ən dənilləri [ağçaqları] bunu qəbul etmək istəməyir. Bakının altı aylıq əsarəti unudulmasın. Türk qeyratı və müsəlman namusu olan bir şəxs bunu unuma biləcəkdirmi ki? Bakı xalqının məhkumiyyəti əsasında ruhanilərdən kimi güllələndi, tacirlərin mədanları, paraxodları əllərindən alındı, özləri müflis qaldı. Varlılar yoxsul oldu. Yoxsullar çöhrəksiz qaldı. İşilər işsiz, fəhlələr ac, əkinçilər çılpaq, imdad istəyənlə ölm, çörək istəyənlə çəz verildi. Müsəlmanlardan hangi bir sinifə ehtiram göstərdi? Üra-fayamı [ziyalılarımızı], tacirlərimizi, fığqarayamı? Ziyalılarımız bəşləyic ələndən qaçıb gizləndi. Tacirlərimizin ali sarayların meyhanalara yaxud tövlələrə döndərdilər. "Cümlə cəhan fığqarəsi birleşir" deyib bağırın "ağalar" müsəlman niqarəsini qanını içirdi. Miskin fəhlə və hamballar yüzlərə öldürüldü. Meyitləri də quyuqlara doldurulur-du. Bunu fığqarəyə nicat, bulumu demokratlara imdad?

Həzarət! Keçmiş günləri fəramuz etməyin [unutmayın]. Bugünkü hakimiyyətin, bugünkü nemətin qədrini bilin!

Milliət-hakimə [hakimiyyət qazanmış millət] olduğunuzdu düşünlü də başızın üstündə əslimş məhkumiyyətin hələ tox-mağıni nəzərdə tutun ki, məbada bir gün yenə başızma taqqil-damasını!! Öylə olarsa, məhşərnizə, qiymətinizə bir də bu dünyada hazirləşin!

Öylə zənn olunmasın ki, "Türkçə dəftərdarlıq" ünvanının bu fəğallara heç də daxil yoxdur! İrad olunmasın ki, tacirlərin mənfəəti-şəxsiyyəsinə xidmət edən dəftərdarlıq millətə heç də əlaqəsi yoxdur! Baraks [aksina] millət və hökumət təsisatının ehti-yacı birca ürfə və ziyalılarına deyil, bəlkə əhəlimizin ənvai təbəqətinə [müxtəlif təbəqələrimizə], hətta dərviş və hambalına qədər hamının iştirakı, hamının ictimaiyyəti ilə əsas tapacaqdır.

Aya [baş], millətin əsası nədən ibarətdir? Millətin əsası zəki üla-manın [alimlərin] elmi ilə, ürəfinin mərifəti ilə,ərbəbi-fənnin hüsnəri ilə, zənginlərin mali ilə, əmələnin zəhməti ilə, əkinçinin əməyi ilə və tamam əhalinin də canı və fədəkarlığı ilə sabit və bərqərar olar.

İştə hər zəhmətkeş, hər sənətkar özünə məxsus kasbkarlığı dalın-ca gedərək məşğulluğundan millətinə xeyir və ya zərər

Gənclik

"Gənclər paytaxtı - 2024"

Böyük ehtiramın ifadəsi

Bu günlərdə Prezident İlham Əliyev "Şuşa şəhərinin 2024-cü il üçün "İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının gənclər paytaxtı" seçilməsi ilə bağlı tədbirlər haqqında" sərəncam imzalayıb.

Müstəqil Azərbaycan harzarda özünün yeni inkişaf dövrünü yaşayır. Zəfər qazanmış ölkəmizin bütün bölgələrində inkişaf göz oxşayır. Qarabağda və Şərqi Zəngəzurdə aparılan möhtəşəm yenidənqurma işləri ölkəmizin iqtisadi qüdrətinin nümunəsidir.

İşğaldan azad olunan digər ərazilərimiz kimi, Şuşa da özünün tarixi bir dövrünü yaşayır. Dünyanın ən gözəl məkanlarından birinə çevrilən gözəl məkanımızda irimiqəyash layihələr icra olunur.

Prezidentin sərəncamına əsasən, Nazirlər Kabinetinə Şuşa şəhərinin 2024-cü il üçün "İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının gənclər paytaxtı" seçilməsi ilə bağlı fəaliyyət planı hazırlayıb həyata keçirmək və bu sərəncamdan irəli gələn digər məsələləri həll etmək tapşırılıb.

Xatırladaq ki, Şuşa şəhəri 2023-cü il üçün türk dünyasının mədəniyyət paytaxtı seçilmişdi. Əsrarəngiz, füsunkar təbiəti, nadir tarixi-memarlıq abidələri, zəngin irsi bu şəhərin türk dünyasının mədəniyyət paytaxtı elan olunmasında əsas meyar kimi nəzərə alınmışdır. Bu barədə qərar Beynəlxalq Türk Mədəniyyəti Təşkilatına (TÜRKSOY) üzv ölkələrin Mədəniyyət Nazirlərinin Daimi Şurasının Türkiyənin Bursa şəhərində keçirilən iclasında qəbul olunmuşdu. Ötən il özində Şuşada türk dünyasının mədəni tədbirləri keçirildi və bu qəbildən olan tədbirlər hələ də davam etməkdədir. Şuşanın mədəni həyatının canlanmasına dəs-

lək məqsədlə musiqi festivalları, poeziya günləri, çoxsaylı yerli və beynəlxalq mədəni tədbirlər keçirilib.

Şuşa şəhəri ninki Azərbaycanın, türk dünyasının, eləcə də bütün dünyanın mədəniyyət paytaxtı elan olunmağa layiq şəhərdir. Zəngin və şanlı tarixi keçmişə malik olan Şuşa ətrafındakı yaşayış yerləri, o cümlədən məşhur Cıdır düzündəki Şuşa mağarası bu ərazinin Azərbaycanda ən qədim insan düşürgələrindən biri olduğunu sübut edir.

Türk dünyasının mədəniyyət paytaxtından estafetə islam dünyasına ötürüldü. 2023-cü il sentyabrın 25-də Qədir Dövlətinin paytaxtı Doha şəhərində keçirilən İslam Dünyası Mədəniyyət Nazirlərinin 12-ci Konfransında Azərbaycanın mədəniyyət paytaxtı Şuşa şəhəri 2024-cü il üçün islam dünyasının mədəniyyət paytaxtı elan edildi.

Bu qərar islam mədəniyyətinin zənginliklərini dolğun təzahür etdirən Şuşaya xüsusi ehtiramın ifadəsidir və islam dünyasının həmrəyliyinin yeni rəmzinə çevrilməklə qarşılıqlı əməkdaşlıq münasibətlərinin daha da genişləndirilməsində müstəsna əhəmiyyətə malikdir. İslam dünyasının ayrılmaz hissəsi olan Azərbaycan tarixi keçmiş, dini, mədəni və mədəni irsi, ibadət ocaqları dağıdılıb və təhqir olunub. Şuşaya gələn hər bir

insan bu vəziyyəti görür. Məmnunluq doğuran isə odur ki, qısa bir zamanda Şuşa türk, islam dünyasının mədəniyyət paytaxtına çevrilib. Şuşa şəhəri xalqımız üçün son dərəcə əziz, müqəddəs bir məkandır və bu şəhərə olan sevgi, bağlılıq hər bir azərbaycanlının mədəniyyətini ayrılmaz parçasıdır. Nə xoş ki, bu gün Azərbaycanın, türk və islam dünyasının mədəniyyət beşiyi olan qədim Şuşa yeni bir dövrünü yaşayır.

Hələ XVIII əsrin ikinci yarısında Azərbaycanın tarixi, mədəni və strateji əhəmiyyətə malik şəhəri sayılan Şuşa özünün xalçası, ipəyi, parçası və çini qabları ilə dünya bazarları miqyasına çıxmış və bununla da böyük şöhrət qazanmışdı. Bu qala şəhərinin havası bülür kimi saf və səfalı olduğu üçün onu "Şuşa" adlandırılmışdır. İşğaldan azad olunmuş Şuşada qısa zamanda həyata keçirilən yenidənqurma işləri nəticəsində şəhər dünyanın ən gözəl məkanları siyahısında öz layiqli yerini tutacağına şübhə yoxdur. Heydər Əliyev Fondu tərəfindən bu şəhərdə geniş bərpa işləri həyata keçirilib. Bunla-

rın sırasına Mehmandarovların malikana kompleksinin təmir və bərpası, dahi Azərbaycan sairi və ictimai xadim Molla Pənah Vaqifin muzey-məqbərə kompleksi, Vaqifin büstünün yenidən qurulması, görkəmli bəstəkar Üzeyir bəy Hacıbəylinin heykəlinin Şuşada yenidən ucaldılması, Yuxarı Gövhər ağa məscidinin yenidənqurma və bərpa işləri, Saatlı məscidinin və Milli Xalça Muzeyinin Şuşa filialının açılışları və s. daxildir. Şuşa yaşayır və yeni dövrün onun işıqlı gələcəyinin lap yaxında olduğundan xəbər verir.

Şuşa azadlığının ilk dövrünə mədəniyyət paytaxtı kimi qədəm qoydu və bu yol onun beynəlxalq alomda tanınması üçün geniş imkanlar açdı. Xurşidbanu Natəvanın, Üzeyir bəy Hacıbəylinin, Bülbülün ermənilər tərəfindən güllələnmiş büstlərinin Şuşada yenidən əvvəlki yerlərinə qoyulması, mədəniyyət şəhərində vaxtilə keçirilən "Xarıbülül" festivalının bərpa olunması bu məkənin sodesasını dünya ölkələrinə yaydı. Dünyanın gözü şəhərin gözəlliyinə yönəldi.

"Şuşa ili"ndə Diaspor Gənclərinin III Yay Düşərgə-

sinin iştirakçıları Şuşada olaraq tarixi zəfərimizin tontənəsinin şahidi olmaqla yanaşı, Azərbaycanla bağlarını daha da möhkəmləndirmək, ölkəmizi uğurla təmsil etmək, yeni dostlar qazanmaq imkanı öldü etdilər. Şuşada Azərbaycanın və Özbəkistan şairlərinin iştirakı ilə "Məclisi Fəramuşan" şairlər məclisi keçirildi. Hər iki ölkənin mədəniyyət, ədəbiyyat nümayəndələrinin tarixi Şuşa şəhərində bir araya gəlməsi, dünyaya böyük mədəniyyətimiz, sonetimiz, qarşılıqlı və birliyimizi göstərmək və ədəbiyyat sahəsində gözəl əməkdaşlıq platformasını ortaya qoymaq tədqiqatçıları hal kimi dəyərli etdirdi. Şuşa şəhərinə qonaq gələnlər Bülbülün ev-muzeyi, Molla Pənah Vaqifin Məqbərəsi, Yuxarı Gövhər ağa məscidi, Aşağı Gövhər ağa məscidi, Qazançı kilsəsi, Şuşa qalası və Cıdır düzü, erməni separatçıları tərəfindən dağıdılmış Qarabağ xristian kilsələri ilə tanış olaraq yararsız hala salınan məkanlar haqqında təsovvürlerini daha da genişləndirmiş oldular.

Rəhman SALMANLI,
"Azərbaycan"

İstedadlar

Muğam ifaçılıığı sahəsində sənət estafeti etibarlı əllərdədir

Azərbaycan tarixən fundamental sənətlər və sənətkarlar vətəni olub. Şanlı keçmişimizdən müasir dövrə qədər ən müxtəlif sənətlərdən keçərək yaşam haqqı qazanan maddi və qeyri-maddi mədəni irsimiz millətin varlığı, kimliyidir.

Xalqımızın milli-mənəvi dəyərləri sırasında muğamın xüsusi yeri var. Əsrlərdir dərin qatlarından süzülüb gələn bu musiqi janrının spesifik rəngarəng çalarlarla zənginləşməsinə, yaşadılması, sevilməsinə korifey sənətkarlarımızın mühüm rolu danılmazdır. Xan əmi, Seyid Şuşinski, Cabbar Qaryaqdı oğlu, Rübəbə Muradova, Əlibabə Məmmədov və digər ustadların daha önəmli xidmətləri böyük mənada məktəb yaratmalarıdır. Əziz tələbələrini, davamçılarını yetişdirməklə klassik sənətlərin qırılmasına imkan verməmələridir. Məhz ümummilli təəssübkeşliyimiz, eyni zamanda Heydər Əliyev Fondu və Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevanın fədakar qayğısı sayəsində Azərbaycan muğamı 2008-ci ildə UNESCO-nun qeyri-maddi mədəni irsi siyahısına daxil edilmişdir.

Muğamı böyük istedad, məsuliyyət və ləyaqətlə gələcək nəsillərə çatdırmağa çalışanların əsas kontingenti bu günün sənətsevərləri - ustad xanəndələr, instrumental ifaçılar, sənətşünaslar, gənc ifaçılar, musiqi məktəblərinin şagirdləri, bir sözlə, bu musiqi janrı həmişə özünüdəstəyici sayan cəfakəş sənət fədailəridir.

Bəlo müqəddəs missiya daşıyıcılığına həqiqi mənəvi haqqı çatanlardan biri - Bayramov Hüseyn Habil oğlu 2007-ci il oktyabrın 15-də Bakı şəhərində do-

ğulub. Səbail rayonu Məmməd Rahim adına 7 sayılı orta məktəbin XI sinif şagirdidir. Hələ kiçik yaşlarından çalışqanlıq, idmanə həvəsi, hərtərəfli bilikləri ilə yanaşı, fitri musiqi istedadına malik olması, yaxşı səsi valideynlərinin diqqətindən yayınmayıb. Atası onu Q.Şaroyev adına 35 sayılı II illik musiqi məktəbinə aparıb. Böyünib qəbul edilə bilər. Yorumlaq bilmədən ucuz-bucaqsız musiqi dünyasına baş vuran, sənətin incəliklərini öyrənən balaca Hüseyn burada xanəndəlik ixtisası üzrə təhsil alıb, ustad dərslərinə qatılıb. Hələ neçə illər öncə yaşının az olmasına baxmayaraq, bütün zərb muğamları, 9 dəsəğ muğamı, çoxlu sayda xalq mahnılarını mükəmməl şəkildə öyrənib.

Dəfələrlə müxtəlif muğam müsabiqələrində, musiqi yarışmalarında uğurlar qazanıb, üstün yerlər tutub. Beynəlxalq Olimpiya Gənclər Festivalında II yerə sahiblənib. Onu başqa ifaçılardan fərqləndirən cəhət sənətdə təkərrarıqdan qaçması, tapdaq yolla getməməsi, bu gün üzde olan, əksəriyyətin bildiyi muğamlarla yanaşı, itib-batmış, unudulmuş nümunələri də tapıb repertuarına daxil etməsidir. Bu işə xeyli çətin və zəhmətli işdir. Məsələn, 200-300 il öncə mövcud olan "Nova", "Digah" muğamlarını müəllimləri Elxan Mü-

zəffərov və Qəzənfər Abbasovla birgə bərpa edərək sənət ömrü verilib. Əhməd Bakıxanov tərəfindən aşkarlanmış sözsüz musiqisi nota köçürülmüş "Xocesta" muğamını, indiyədək yalnız 3 şübəsinə müraciət olunan "Hunayun"u tam dəsəğ şəkildə müxtəlif qəzəllərlə oxuyur.

Hüseyn Bayramovun zəhmətkeşliyi, öz üzərində ciddi işləməsindən əlavə, fitrətən, gənc döngəlmə istedadının, səsini varlığı da təsadüfi deyil. Onun babası marhum Vəli kişi doğma Qarabağımızdan. Laçın rayonundandır. Özünün də ən böyük arzusu düşmənlər tərəfindən azad edildikdən sonra quruculuq işləri gedən ata-baba torpaqlarında - Laçında, Şuşada "Qarabağ şikəstəsi" oxumaqdır. Həm də artıq musiqi məktəbini bitirib, ümumtəhsil məktəbini isə sonuncu sinif şagirdidir. Təhsilini Musiqi Akademiyasında davam etdirərək daha da təkmilləşdirmək istəyində nail olmağa üçün böyük təşəbbüsünü qələmə almışdır.

Qurban MƏMMƏDOV

36 azərbaycanlı tələbə İsveç İnstitutunun təqəüdünü qazanıb

Fəaliyyət sahəsinə dünyada İsveç haqqında məlumatların yayılması, mədəniyyət, təhsil, elm sahələrində beynəlxalq əlaqələrin təşkili daxil olan İsveç İnstitutu hər il cənəbi tələbələrini İsveç universitetlərində magistr təhsili almağa üçün təqəüd ayırır.

2024-2025-ci tədris ilində Afrika, Asiya, Şərqi Avropa və Latın Amerikasının 35 ölkəsindən çox sayda gənc təqəüd alıb. Bu il təqəüdürlər üçün ayrılan büdcənin məbləği 16 milyon dollardır. Təqəüd alanları arasında İsveç aparıcı universitetlərində təhsil alacaq Azərbaycanlı olan 36 tələbə də yer alır.

İsveç İnstitutunun global peşəkarlar üçün təqəüdü (Swedish Institute Scholarships for Global Professionals) öz ölkələrində və regionlarında demokratik, bərabərliyə və dayanıqlı cəmiyyət yaratmaq üzərində işləmək istəyən gələcək dünya liderlərini dəstəkləmək məqsədi daşıyır. Təqəüdürlər akademik nailiyyətlərinə, peşə və liderlik təcrübələrinə, həmçinin davamlı inkişafa töhfə vermək potensialına görə seçilir.

Ən populyar təhsil sahələri sosial elmlər, mühəndislik, texnologiya və tibb elmləridir. "İsveç dünyanın qalan hissəsi ilə ticarət və əməkdaşlığa əsaslanan, kiçik və ixracatdan asılı olan ölkədir. Təqəüd programımız İsveç və dünya ölkələri arasındakı əlaqələri gücləndirmək üçün mühüm vasitədir. İsveçdə təhsil almaqla bu istedadlar əlavə bacarıqlar, dünya miqyasında davamlılıq təşviq edən daha dərin anlayışlar əldə edir və əlbəttə ki, İsveç haqqında biliklərini genişləndirirlər. Yeni təqəüdürlərlə səmərəli əlaqələr quraçağımıza ümid edirik", - deyir İsveç İnstitutunun baş direktoru Madlen Şöstedt bildirib.

Ölməzliyə qovuşanlar

"Əgər torpaq uğrunda şəhid olsam..."

44 günlük Vətən müharibəsinin qəhrəmanlarından biri də Həsənağa Bəhrüz oğlu Şirvanidir. Həsənağa 23 aprel 2002-ci ildə Qəzəb rayonunun Binə qəsəbəsində dünyaya göz açıb.

O, 2020-ci ilin aprel ayında ordu sıralarına çağırılıb. Böyük həvəslə hərbi xidmətə yollanan Həsənağa silahlardan istifadənin sirlərinə dərindən yiyələnib. Hazırkı dövrü başa çatdıqdan sonra xidmətini Murovdə istiqamətində davam etdirib. Əsgər Həsənağa Şirvani 27 sentyabr 2020-ci ildə erməni təxribatı nəticəsində başlayan Vətən müharibəsinə ilk atılanlardan biri olub. Komandirin döyüş əmrlərini cəsarətlə yerinə yetirib. Təəssüf ki, onun döyüş yolu qısa olub. Sentyabrın 30-da - Vətən müharibəsinin ilk günlərində Murovdə istiqamətində gedən döyüşlərdə şəhidlik zirvəsinə ucalıb.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin sərəncamları ilə döyüş əməliyyatlarında göstərdiyi igidliyə görə əsgər H.Şirvani ölümündən sonra "Vətən uğrunda", "Kəlbəcinin azad olunmasına görə", "Hərbi xidmətlərə görə" medalları ilə təltif edilib. Oktyabr ayının 1-də qoyulmuş dünyaya göz açdığı Binə qəsəbəsindəki Şəhidlər xiyabanında torpağa tapşırılıb.

Anası Şəfəq Rəfiyeva övladını xatırlayıb duyğulanıb. Dedi ki, Həsənağa həmişə nikbin oğludur. Təəssüf ki, onu çox tez itirdik. Ana üçün övladını bir-birindən ayırmaq, seçmək çətindir. Lakin Həsənağa fərqli, qayğıkeş övlad idi. Kiçik yaşlarından hərbiç olmağa həvəs göstərirdi. Əgər döyüşlərdə şəhid olmasaydı, ordu sıralarında qalıb xidmətini davam etdirirdi. Hərbi xidmətdə də çox sevinçək getdi. Müharibə başlayan gün Həsənağa zəng vurub bizimlə danışırdı, vəziyyətimizi soruşdu. Dedi ki, ana, özünüzdən müğayət olun. Mən torpaqlarımızın azadlığı uğrunda vuruşuram. Oğullar Vətəni qorumaq üçün doğulur. Mən də Vətənin bir övladı kimi yurdumuzun azadlığı namına çarpışırım. Əgər torpaq uğrunda şəhid olsam, haqqımı halal edərsən.

O ərəfədə işdən çıxıb evə gəlirdim. Telefonum zəng çaldı. Qardaşım idi. O ağlaya-ağlaya dedi ki, bacı, bilirməm sənə necə deyim, dördüncü böyükdür, Həsənağa döyüşlərdə şəhid olub. Eşitdiyim xəbərdən sarsıldım, ürəyim ayağımın altına düşdü. İndi heç həmin anı düşünürəm. Amma bir təsəllü kimi xatırlaya da bilirməm. Amma bir təsəllü

lim var. Şəhidlik ali məqəmdir, uca zirvədir. Oğlumla fəxr edirəm. Fəxr edirəm ki, Həsənağa bu zirvəyə ucalıb.

Həsənağının böyük qardaşı Kamran Şirvani də könüllü olaraq İkinci Qarabağ müharibəsinə gedib. Qardaşı şəhid olandan sonra onu ordu sıralarından təxsis ediblər. Kamran dedi ki, Həsənağının şəhid olduğunu eşidəndə dünya başıma fırlandı. Müharibə başlayanda qardaşım

evə zəng vurub iştirakçısı olduğum uğurlu döyüşlərdən həvəslə danışırdı. Deyirdi ki, addım-addım erməni işğalçıları geri qırırdırıq. Şəhidin babası Faiq Rəfiyev Həsənağalın günləri xatırladı:

- Həsənağa ünsiyətçil idi. Böyüklərlə həmsəhbət olmağı xoşlayırdı. Hərbi xidmətə gedən gün üz-gözündən sevinc yağdırdı. Zəng vürəndə həvəslə danışırdı. Komandirləri də onun xidmətindən razılıq edirdilər. Deyirdim ki, Həsən, Murov çox soyuq yerdirdi, eynini qalın elə. Cavab verirdi ki, narahət olmayın, yerimizi də, paltarımızı da istidirdi. Həsənağının Vətən müharibəsində cəsarətlə vuruşması, medallara layiq görülməsi mənə xeyli qürurlandırdı.

Əsgər yoldaşı Kərim Şükürov Həsənağının şəhid olduğu anı xatırlayırdı dedi ki, döyüşün qızgını vaxtı idi. Düşmənlər mövqelərini vürəndə davam edirdik. Artilleriya qurğularından atdığımız mermilər hədəfə dəqiq çatırdı. Qəflətən batareyə komandiri dedi ki, ermənilər pilot-suz aparatları yerimizi çökdi. Təcili sığınacağa girin. Lüləyə qoyduğumuz mermi mənə hədəfə atıb sığınacağa düşdü. Bu vaxt Həsənağa ilə mənə aramə mermi düşdü. Mən ağır yaralandım. Ətrafa ha boylansam da, Həsənağalın görmədim. Onun ölüm xəbəri mənə çox kədərliydirdi. Həsənağa qəzəmlə, cəsur bir əsgər idi.

Bacısı Zəhra Şirvani dedi ki, Həsənağının meyitini həyətə gətirəndə qırıq bir haray saldı. Səkit addımlarla üçrəngli bayrağa bürünmüş tabutuna yaxınlaşıb, başımı ona söykəyib göz yaşları axıtırdım. İndi qardaşımı hər yerdə hiss edirəm. Sanki o mənim yanımdadır, arxamdadır. Mənim üçün Həsənağa ölməyib. O, əbədi olaraq ürəklərə, qəlblərə köçüb.

Şəhid bacısı sözümdə haqlı idi. Şəhidlər ölmürlər, çünki onlar müqəddəs zirvədə əbədi-lik qazanırlar.

Vahid MƏHƏRRƏMOV,
"Azərbaycan"

BMU-da müsabiqəyə start verildi

Bakı Mühəndislik Universitetinin (BMU) təşkilatlığı, Məktəbəqədər və Ümumi Təhsil üzrə Dövlət Agentliyi, STEAM Azərbaycan, həmçinin "Yeni Fikir" MMC-nin tərəfdaşlığı ilə "My technology" adlı layihəyə start verilir.

Universitetdən bildirilib ki, ümumtəhsil məktəblərinin X-XI sinif şagirdləri və müəllimlərinin iştirakı ilə keçiriləcək "My technology" layihəsi sahibkar düşüncəyə malik insan kapitalının inkişafını təşviq edən və dəstəkləyən missiya daşıyır.

Layihə müəllim və şagirdlərin yerli təsərrüfat ixtisaslaşması və həyat təzi, eləcə də global miqyasda dünyagörüşü potensiallarına əsaslanan innovativ təşəbbüslərini inkişaf etdirərək, onları innovasiya ekosisteminə qoşulmağa həvəsləndirir.

Bu ilin aprel-iyun aylarını əhatə edəcək layihə çərçivəsində keçiriləcək müsabiqə-

nin qalibləri qiymətli hədiyyələr və sertifikatlarla mükafatlandırılacaq. Müsabiqənin icraçı tərəfdaşı "Yeni Fikir" MMC isə müəllim və şagirdlərin fərdi inkişafı, eləcə də peşəkar portfoliosu üçün dəyərli imkanlar təqdim edəcək.

Layihə bu il 5 regionda (Abşeron-Xızı, Gəncə-Qazax, Dağlıq Şirvan, Quba-Xaçmaz və Naxçıvan) təqib olunacaq. Yekunda hər bir regiondan müraciət edən perspektivli komandaların iştirakı ilə BMU-da "hakaton" keçiriləcək. "Hakaton" nəticələrinə əsasən, qaliblər müəyyən edilərək mükafatlandırılacaq.

"Şahin" hərbi-idman oyununun qalibi müəyyənləşib

"Şahin" hərbi-idman oyunu üzrə respublika birinciliyinin Tərtər şəhərində keçirilən zona mərhələsinin qalibi məlum olub.

Tərtər Olimpiya İdman Kompleksində təşkil edilən yarışda Tərtər, Füzuli, Ağcabədi, Ağdam, Xocavənd, Bərdə, Şuşa rayonlarının ümumtəhsil məktəblərinin şagirdlərindən ibarət komandalər mübarizə aparıb. Qarabağ Regional Gənclər və İdman İdarəsindən bildirilib ki, gənclərin vətənpərvərlik tərbiyəsində böyük rolunu "Şahin" hərbi-idman oyununun keçirilməsində əsas məqsəd məktəblərin vətənpərvərlik, milli qürur və milli ləyaqət ruhunda tərbiyə edilməsi, onların mənəvi-psixoloji və hərbi-fiziki hazırlığının təmin olunması, şanlı zəfər tarixinin təbliğidir.

Oyun ərzində əsasnaməyə uyğun olaraq iştirakçılar sıra hazırlığı, intellektual müsabiqə, darəgə patrondan doldurulması və boşaldılması, avtomatın sökülməsi və yığılması, tufəngdən hədəfə atış açmaq, fiziki hazırlıq, maneələrin dəf olunması, mülki müdafiə hazırlığı və

çadırın qurulması mərhələlərində bacarıqlarını nümayiş etdiriblər.

Qiymətləndirməyə əsasən, ən yüksək bal toplayan Ağdam, Şuşa və Bərdə rayon komandalər ardıcıl olaraq ilk üç yeri layiq görüldürək mükafatlandırılıblar. Zona yarışında birinci yeri tutan Ağdam rayonunun komandası, eyni zamanda hərbi-idman oyununun Gənclər Paytaxtı Lənkəran şəhərində keçiriləcək final mərhələsinə vəsiqə qazanıb.

Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı Ceyhun Həsənovun büstünün açılışı olub

Aprelin 26-da Xətai rayonunda yerləşən 48 saylı tam orta məktəbdə Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı, şəhid Ceyhun Həsənovun büstünün açılış mərasimi keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, tədbirdən əvvəl Dövlət himni səsləndirilib, şəhidlərin ruhu birdəqiqətlik sücutla anılıb.

Açılış mərasimində çıxış edən Xətai Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Rafiq Quliyev bildirib ki, Azərbaycan xalqı heç zaman şəhidlərini unutmur. Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı Ceyhun Həsənovun 44 günlük müharibədəki şücaətindən danışan icra başçısı deyib: "Dövlətimiz tərifindən şəhidlərimizə, qazilərimizə və müharibə veteranlarına hər zaman diqqət və qayğı göstərilir".

Yeni Azərbaycan Partiyası (YAP) Xətai Rayon Təşkilatının sədri Vüqar Rəhimzadə qeyd edib ki, şəhidlərin və qəhrəmanların adları Azərbaycan tarixində əbədi həkk olunub, Azərbaycan vətəndaşlarının qəlbində onlar üçün əbədi olaraq abidə ucaldı: "48 saylı tam orta məktəbin məzunları olan şəhidlərin sənədlərində Ceyhun Həsənovun adı olacaq. Qəhrəmanlarımızın

adlarını əbədiləşdirmək Prezident, Müzəffər Ali Baş Komandanın həyata keçirdiyi siyasətin tərkib hissəsidir. Onların adlarını gələcək nəsillər də bilməlidirlər".

Rayon Ağsaqqallar Şurasının sədri, şəhid mayor Rüstəm Əsgərovun atası Mürvət Əsgərov, Heydər Əliyev adına Hərbi İnstitutun rektoru vəzifəsini icra edən Nizami Mövlanov, Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidmətinin Xətai Rayon İdarəsinin rəisi Yalçın Sadıqlı şəhidlərimizin dövlətimiz və Ali Baş Komandan tərəfindən heç zaman unudulmadığını, Vətənimizin azadlığı uğrunda canlarını fəda etmiş şəhidlərimizə daim xalqımızın qəlbində yaşayacaqlarını vurğulayıblar. Çıxış edən Ceyhun Həsənovun nainki hərbi təhsil aldığı illərdə, eləcə də döyüşdə özünü

bacarıqlı hərbi kimi göstərəcəyini də danışıblar. Sonda şəhidin atası Aydın Həsənov çıxış edərək Ceyhun Həsənovun büstünün açılışında iştirak edən, zəhməti olan insanlara minnətdarlığını ifadə edib.

Qeyd edək ki, şəhid Ceyhun Aydın oğlu Həsənov 1985-ci il oktyabrın 29-da Tovuz rayonunda anadan olub. 1992-2001-ci illərdə Xətai rayonunda Ə.Əbbasov adına 257 nömrəli tam orta məktəbdə, 2001-2003-cü illərdə isə Cənubi Naxçıvanski adına Hərbi Liseydə təhsil alıb. 2004-2008-ci illərdə Heydər Əliyev adına Azərbaycan Ali Hərbi Məktəbində (AAHM) "Mototatic" ixtisası üzrə ali hərbi biliklərə yiyələnib. O, 2009-2019-cu illərdə Naxçıvanda yerləşən "N" sayılı hərbi hissədə, 2019-cu ildən isə Beylə-

qan rayonundakı "N" sayılı hərbi hissədə xidmət edib.

Kapitan Ceyhun Həsənov 2020-ci il sentyabrın 27-də başlayan Vətən müharibəsi zamanı Füzuli uğrunda gedən döyüşlərdə igidliliklə vuruşub, şəhid olub. İkinci Şəhidlər xiyabanda dəfn edilib.

Prezident İlham Əliyevin 2020-ci il 9 dekabr tarixli Sərəncamına əsasən Ceyhun Həsənov ölümündən sonra Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı adına layiq görülüb. Şəhid "Vətən uğrunda", "Füzulinin azad olunmasına görə", "Qubadlının azad olunmasına görə", "Şuşanın azad olunmasına görə" medalları ilə də təltif olunub.

Bakı şəhərinin Xətai rayonunda yerləşən 48 nömrəli tam orta məktəbə Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı, şəhid Ceyhun Həsənovun adı verilib.

OXUCULARIN VƏ MƏTBUATYAYIMI TƏŞKİLATLARININ NƏZƏRİNƏ!

"AZƏRBAYCAN" qəzetinə

2024-cü il üçün abunə yazılış davam edir!

Abunə respublikanın bütün poçt şöbələri tərəfindən aparılır. Eyni zamanda aşağıda göstərilən mətbuatyayımı qurumlarına müraciət edə bilərsiniz:

"Azərpoçt" MMC	(012) 598-49-55, (051) 225-02-13
"Azərmətbuatyayımı" ASC	(012) 441-19-91, (050) 322-33-17
"Qaya" firması	(012) 566-77-80, (050) 214-40-53
"Region Press" MMC	(055) 316-79-01, (050) 316-79-01
"Səma-M" MMC	(012) 594-09-59
"Ziya" LTD	(012) 497-76-96, (050) 306-77-22
"Pressinform" MMC	(012) 598-49-52, (070) 340-01-00
"City press" MMC	(055) 819-09-26

1 illik - 187,20 (yüz səksən yeddi manat iyirmi qəpik) manat

6 aylıq - 93,60 (doxsan üç manat altmış qəpik) manat

3 aylıq - 46,80 (qırx altı manat səksən qəpik) manat

1 aylıq - 15,60 (on beş manat altmış qəpik) manat

Hörmətli oxucular!

Abunə ilə bağlı hər hansı bir problemlə üzlənsəniz, redaksiyaya (Tel.: (012) 539-59-33) zəng vura bilərsiniz.

"Dalğa-2024" birgə taktiki təlimi başa çatıb

Hərbi Dəniz Qüvvələri (HDQ) və Fövqəladə Hallar Nazirliyinin (FHN) şəxsi heyət və vasitələrinin cəlb edilməsi ilə Xəzər dənizinin ərəzi sularında keçirilən "Dalğa-2024" birgə taktiki təlimi müvəffəqiyyətlə başa çatıb. Müdafiə Nazirliyinin Mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a verilən məlumata görə, təlimdə dənizdə şərti platformada baş vermiş qəzanın aradan qaldırılması məqsədilə gəmilər

dislokasiya məntəqəsini tərk edib, birgə komanda məntəqəsində vertolyot, gəmi və kater-

lərlo tapşırıq üzrə uzlaşma aparılıb, qəza rayonuna lazımı köməklərin göstərilməsi üzrə

tapşırıqlar yerinə yetirilib. Həmçinin baş vermiş yanğının lokallaşdırılması, axtarış-xilas etmə əməliyyatlarının və platformanın sualtı hissəsində dalgıç baxışının keçirilməsi, qəza növbətçiliyinin təşkili, eləcə də digər fəaliyyətlər icra olunub.

Birgə taktiki təlimdə HDQ və FHN gəmi və şəxsi heyəti qarşıya qoyulmuş tapşırıqları yüksək peşəkarlıqla yerinə yetiriblər.

Ölkə ərazisində sabit hava şəraiti davam edəcək

Azərbaycanda aprelin 27-nə gözlənilən hava proqnozunu açıqlayıb.

Ekologiya və Təbii Sərvətlər

Nazirliyinin Milli Hidrometeorologiya Xidmətindən AZƏRTAC-a verilən məlumata görə, Bakıda və Abşeron yarımadasında hava əsasən yağmursuz keçəcək. Gecə və səhər bəzi yerlərdə zəif duman olacaq. Cənub-şərq külüyü əsəcək. Havanın temperaturu gecə 14-18°, gündüz 24-29° isti olacaq. Atmosfer təzyiqi 763 millimetr civə sütunundan 766 millimetr civə sütununa yüksələcək. Nisbi rütubət gecə 60-70, gündüz 40-50 faiz təşkil edəcək.

Naxçıvan şəhərində, Culfa, Ordubad, Sədərək, Şahbuz və Şərur rayonlarında hava yağmursuz keçəcək. Mülayim şərq külüyü əsəcək. Havanın temperaturunun gecə 11-16°, gündüz 26-31° isti olacağı gözlənilir.

Xankəndi şəhərində, Şuşa, Xocalı, Xocavənd, Ağdam, həmçinin Daşkəsən, Gədəbəy, Göygöl rayonlarında hava əsasən yağmursuz keçəcək. Gecə və səhər bəzi yerlərdə ararib duman olacaq. Mülayim şərq külüyü əsəcək. Havanın temperaturunun gecə 8-13°, gündüz 17-22° isti olacağı ehtimalı var.

Şərqi Zəngəzur: Cəbrayıl, Kəlbəcər, Qubadlı, Laçın, Zəngilan rayonlarında hava əsasən yağmursuz keçəcək. Gecə və səhər bəzi yerlərdə ararib duman olacaq. Şərq külüyü əsəcək. Havanın temperaturunun gecə 8-13°, gündüz 15-20° isti, bəzi yerlərdə 23-25° isti olacağı ehtimal edilir.

Gəncə şəhərində, Qazax, Samux, Goranboy, Tərtər, Şəmkir, Tovuz, Naftalan, Füzuli rayonlarında hava əsasən yağmursuz keçəcək. Mülayim şərq külüyü əsəcək. Havanın temperaturunun gecə 11-16°, gündüz 28-33° isti olacağı proqnozlaşdırılır.

Mingəçevir şəhərində, Balakən, Zaqatala, Qax, Şəki, Oğuz, Qəbələ, İsmayıllı, Ağsu, Ağdaş, Şamaxı, Siyozon, Şabran, Xızı, Quba, Xaçmaz, Qusar rayonlarında hava əsasən yağmursuz keçəcək. Lakin gündüz yüksək dağlıq ərazilərdə qısamüddətli az yağıntılı olacağı, şimşək çaxacağı ehtimalı var. Gecə və səhər bəzi yerlərdə ararib duman olacaq. Şərq külüyü əsəcək, bəzi şərq rayonlarında ararib güclənəcək. Havanın temperaturunun gecə 10-15°, gündüz 24-29° isti, dağlarda gecə 8-13°, gündüz 20-25° isti olacağı bildirilir.

Şirvan şəhərində, Yevlax, Ağdaş, Kürdəmir, İmişli, Ağcabədi, Bərdə, Beyləqan, Sabirabad, Saatlı, Göyçay, Ucar, Hacıqabul, Zərdab, Salyan, Neftçala rayonlarında hava yağmursuz keçəcək. Mülayim şərq külüyü əsəcək. Havanın temperaturu gecə 12-17° isti, gündüz 27-32° isti olacaq.

Masallı, Yardımlı, Lerik, Lənkəran, Astara, Biləsuvar, Cəlilabad rayonlarında hava əsasən yağmursuz keçəcək. Gecə və səhər bəzi yerlərdə ararib duman olacaq. Şərq külüyü əsəcək. Havanın temperaturunun gecə 11-15°, gündüz 26-31° isti, dağlarda gecə 8-13°, gündüz 20-25° isti olacağı gözlənilir.

ALLAH RƏHMƏT ELƏSİN!

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti Administrasiyasının əməkdaşları Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidentinin Katibliyinin rəisinin müavini Mehdi Dadaşovaya anası **ELMİRA SÜLEYMANOVANIN** vəfatından kədərlixdiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verirlər.

Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsi sədrinin birinci müavini Səyyad Aran Mübariz Qurbanlıya bacısı **ZƏRƏNGİZ XANIMIN** vəfatından kədərlixdiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Əhməd Əhmədov Mehdi Dadaşovaya anası **ELMİRA SÜLEYMANOVANIN** vəfatından kədərlixdiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Oruc Zalov Azərbaycan Respublikasının insan hüquqları üzrə sabiq müvəkkili (ombudsman) **ELMİRA SÜLEYMANOVANIN** vəfatından kədərlixdiklərini bildirir və mərhumun ailəsinə dərin hüznə başsağlığı verir.

Oruc Zalov Milli Məclisin Səhiyyə komitəsinin sədri, akademik Əhliman Əmiraslanova qardaşı **VAQİF ƏMİRASLANOVUN** vəfatından kədərlixdiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Oruc Zalov Yeni Azərbaycan Partiyası İdarə Heyətinin üzvü Mübariz Qurbanlıya bacısı **ZƏRƏNGİZ XANIMIN** vəfatından kədərlixdiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının rəhbərliyi və kollektivi Azərbaycan Respublikasının insan hüquqları üzrə sabiq müvəkkili (ombudsman) **ELMİRA SÜLEYMANOVANIN** vəfatından kədərlixdiklərini bildirir və mərhum ailəsinə dərin hüznə başsağlığı verirlər.

Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının sədri Məzahir Pənahov, Komissiyanın üzvləri və Katibliyin rəhbərliyi Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidentinin Katibliyinin rəisinin müavini Mehdi Dadaşovaya anası **ELMİRA SÜLEYMANOVANIN** vəfatından kədərlixdiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verirlər.

Milli Məclisin Əmək və sosial siyasət komitəsinin sədri Musa Quliyev və komitə üzvləri İnsan hüquqları üzrə sabiq müvəkkil (ombudsman), professor **ELMİRA SÜLEYMANOVANIN** vəfatından kədərlixdiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verirlər.

Bakı Biznes Universitetinin rektoru, professor İbad Abbasov Yeni Azərbaycan Partiyası İdarə Heyətinin üzvü Mübariz Qurbanlıya bacısı **ZƏRƏNGİZ XANIMIN** vəfatından kədərlixdiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Bakı Biznes Universitetinin rektoru, professor İbad Abbasov Milli Məclisin Səhiyyə komitəsinin sədri, akademik Əhliman Əmiraslanova qardaşı **VAQİF ƏMİRASLANOVUN** vəfatından kədərlixdiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Azərbaycan Həmkarlar İttifaqları Konfederasiyasının sədri, Milli Məclisin deputatı Səttar Möhbəliyev və AHİK-in kollektivi Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin Səhiyyə komitəsinin sədri, akademik Əhliman Əmiraslanova qardaşı **VAQİF ƏMİRASLANOVUN** vəfatından kədərlixdiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verirlər.

Azərbaycan Həmkarlar İttifaqları Konfederasiyasının sədri, Milli Məclisin deputatı Səttar Möhbəliyev və AHİK-in kollektivi Azərbaycan Respublikasının sabiq ombudsmanı, ictimai və dövlət xadimi, professor **ELMİRA SÜLEYMANOVANIN** vəfatından kədərlixdiklərini bildirir və mərhum ailəsinə dərin hüznə başsağlığı verirlər.

Azərbaycan Həmkarlar İttifaqları Konfederasiyasının sədri, Milli Məclisin deputatı Səttar Möhbəliyev və AHİK-in kollektivi Azərbaycan Respublikasının sabiq ombudsmanı, ictimai və dövlət xadimi, professor **ELMİRA SÜLEYMANOVANIN** vəfatından kədərlixdiklərini bildirir və mərhum ailəsinə dərin hüznə başsağlığı verirlər.

Azərbaycan Respublikasının maliyyə naziri Samir Şərifov və nazirliyin kollektivi Birinci vitse-prezidentinin Katibliyinin rəisinin müavini Mehdi Dadaşovaya anası, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin fərdi təqaüdüçüsü, ictimai xadim, professor **ELMİRA SÜLEYMANOVANIN** vəfatından kədərlixdiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verirlər.

Azərbaycan Həmkarlar İttifaqları Konfederasiyasının sədri, Milli Məclisin deputatı Səttar Möhbəliyev Mübariz Qurbanlıya bacısı **ZƏRƏNGİZ XANIMIN** vəfatından kədərlixdiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universitetinin rektoru Güllüoğlu Məmmədova ailəsi ilə birlikdə, akademik Əhliman Əmiraslanova qardaşı **VAQİF ƏMİRASLANOVUN** vəfatından kədərlixdiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universitetinin rəhbərliyi, professor-müəllim heyəti və ictimai təşkilatları Azərbaycan Respublikasının ilk insan hüquqları üzrə müvəkkili (ombudsman) **ELMİRA SÜLEYMANOVANIN** vəfatından kədərlixdiklərini bildirir və mərhum ailəsinə dərin hüznə başsağlığı verirlər.

"AzerGold" QSC-nin rəhbərliyi və kollektivi Milli Məclisin Səhiyyə komitəsinin sədri, akademik Əhliman Əmiraslanova qardaşı **VAQİF ƏMİRASLANOVUN** vəfatından kədərlixdiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verirlər.

Azərbaycan Respublikasının Mənzil İnşaatı Dövlət Agentliyinin rəhbərliyi və kollektivi Mehdi Dadaşovaya anası **ELMİRA SÜLEYMANOVANIN** vəfatından kədərlixdiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verirlər.

"Azneftemas" ASC-nin prezidenti Şahmar Vəliyev Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidentinin Katibliyinin rəisinin müavini Mehdi Dadaşovaya anası **ELMİRA SÜLEYMANOVANIN** vəfatından kədərlixdiklərini bildirir və mərhum ailəsinə dərin hüznə başsağlığı verir.

Azərbaycan Respublikasının Əqli Mülkiyyət Agentliyinin rəhbərliyi və kollektivi akademik Yaqub Mahmudova həyat yoldaşı **ALMAS SÜLEYMAN QIZI MAHMUDOVANIN** vəfatından kədərlixdiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verirlər.

Azərbaycan Respublikasının Əqli Mülkiyyət Agentliyinin rəhbərliyi və kollektivi Yeni Azərbaycan Partiyası İdarə Heyətinin üzvü Mübariz Qurbanlıya bacısı **ZƏRƏNGİZ XANIMIN** vəfatından kədərlixdiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Azərbaycan Respublikasının Əqli Mülkiyyət Agentliyinin rəhbərliyi və kollektivi insan hüquqları üzrə sabiq müvəkkil (ombudsman), professor **ELMİRA SÜLEYMANOVANIN** vəfatından kədərlixdiklərini bildirir və mərhum ailəsinə dərin hüznə başsağlığı verirlər.

Azərbaycan Respublikasının Xüsusi Rabitə və İnformasiya Təhlükəsizliyi Dövlət Xidmətinin rəisi general-leytenant İlqar Musayev və Xidmətin kollektivi Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyinin sədri Saleh Məmmədova qardaşı **KAMİL MƏMMƏDOVUN** vəfatından kədərlixdiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verirlər.

Azərbaycan Respublikasının Xüsusi Rabitə və İnformasiya Təhlükəsizliyi Dövlət Xidmətinin rəisi general-leytenant İlqar Musayev və Xidmətin kollektivi Azərbaycan Respublikasının sabiq insan hüquqları üzrə müvəkkili (ombudsman) **ELMİRA SÜLEYMANOVANIN** vəfatından kədərlixdiklərini bildirir və mərhum ailəsinə dərin hüznə başsağlığı verirlər.

Azərbaycan Respublikasının Xüsusi Rabitə və İnformasiya Təhlükəsizliyi Dövlət Xidmətinin rəisi general-leytenant İlqar Musayev və Xidmətin kollektivi Azərbaycan Respublikasının sabiq insan hüquqları üzrə müvəkkili (ombudsman) **ELMİRA SÜLEYMANOVANIN** vəfatından kədərlixdiklərini bildirir və mərhum ailəsinə dərin hüznə başsağlığı verirlər.

Azərbaycan Tibb Universitetinin Uşaq stomatologiyası kafedrasının müdiri, professor Rəna Əliyeva və kollektivi Milli Məclisin Səhiyyə komitəsinin sədri, akademik Əhliman Əmiraslanova qardaşı **VAQİF ƏMİRASLANOVUN** vəfatından kədərlixdiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verirlər.

Azərbaycan Tibb Universitetinin Uşaq stomatologiyası kafedrasının müdiri, professor Rəna Əliyeva və kollektivi Milli Məclisin Səhiyyə komitəsinin sədri, akademik Əhliman Əmiraslanova qardaşı **VAQİF ƏMİRASLANOVUN** vəfatından kədərlixdiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verirlər.

BAŞ REDAKTOR

Bəxtiyar
SADIQOV

Əlaqə telefonları:

Qəbul otağı	- 539-68-71,	Beynəlxalq həyat, idman	
Baş redaktor müavinləri	- 538-86-86,	va informasiya şöbəsi	- 539-63-82, 432-37-68
	434-63-30, 539-72-39	İnformasiya şöbəsi	- 538-56-60
Məsəl katib	- 539-43-23,	İctimai əlaqələr şöbəsi	- 539-49-20, 538-31-11,
Məsəl katib müavinləri	- 539-44-91,	Fotolüstrasiya şöbəsi	- 538-84-73,
Parlament və siyasət şöbəsi	- 539-84-41, 539-21-00,	Komputer mərkəzi	- 538-20-87,
İqtisadiyyat şöbəsi	- 538-42-32, 538-35-55,	Mühəsibathüq	- 539-59-33

AZ 1073, Bakı şəhəri,
Mətbuat prospekti,
529-cu məhəllə,
"Azərbaycan" nəşriyyatı,
IV mərtəbə

contact@azerbaijan-news.az
az.reklam@mail.ru

www.azerbaijan-news.az

Qeydiyyat № 1

"Azərbaycan" qəzetinin kompüter mərkəzində yığılıb sahifələnməmiş, "Azərbaycan Nəşriyyatı" MMC-nin mətbəəsində çap edilmişdir

Qəzetə dərc üçün göndərilən materiallar Azərbaycan dövlətinin mövqeyinə uyğun olmalıdır

Gündəlik rəsmi dövlət qəzeti

Tiraj 4248
Sifariş 897

Qiyəti 60 qəpik